

VĂN HÓA Thời Đại

ẤN PHẨM CỦA VIỆN KINH TẾ - VĂN HÓA VÀ NGHỆ THUẬT

FESTIVAL
SINH VẬT CẢNH HÀ NỘI **2024**

NHÀ XUẤT BẢN DÂN TRÍ

Tập 2

09/2024

Lương
Mai
Vạn
Thọ

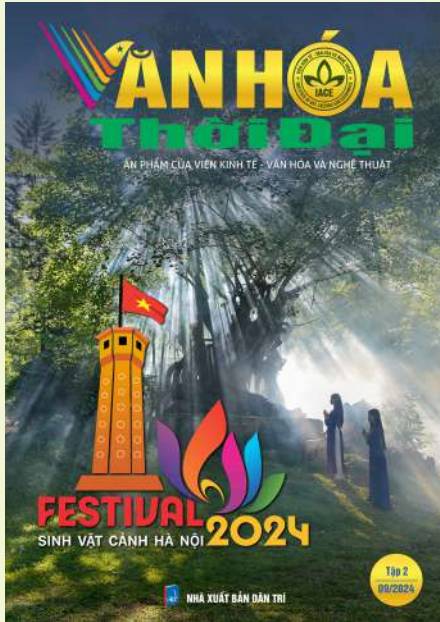

*Lương Mai Vạn Thọ mộc kỳ duyên
Thế thị văn nhân, dáng trúc huyền*

*Mãnh lực sinh tồn kiên thạch thượng
Hương thôn cổ thụ khiêu chư tiên*

Nghệ nhân Nguyễn Gia Hiền
Địa chỉ: Tân Triều - Triều Khúc
Thanh Trì - Hà Nội
Điện thoại: 096 7795885

Ảnh bìa: Dưới Ánh Bình Minh
Tác giả: NSNA. Trường Giang

CHỊU TRÁCH NHIỆM NỘI DUNG

Nhà báo Vương Xuân Nguyên

HỘI ĐỒNG CỐ VẤN:

- GS.TSKH Trần Duy Quý
- Viện sĩ Đào Thế Anh
- Tiến sĩ, NSND Nguyễn Thị Thanh Ngoan
- Tiến sĩ, Trần Thị Minh Phương
- Nhà báo Vũ Xuân Bản
- NNUT Phạm Hồng Vinh
- Chuyên gia Nguyễn Thế Quang
- Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Trần Mạnh Thường
- Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Trường Giang
- NSND An Phúc
- Thạc sĩ, NSUT Nguyễn Thị Hương Giang
- Nhà thư pháp Lê Thiên lý
- Dịch giả Đỗ Đức Thọ
- Nghệ nhân Nguyễn Cao Sơn
- NSNA Hoàng Văn

VIỆN KINH TẾ - VĂN HÓA VÀ NGHỆ THUẬT

Trụ sở chính: 173 C Quang Trung, Hà Đông, Hà Nội

VPGD: Tầng 2, HH02C, KĐT Thanh Hà, Cự Khê, Thanh Oai, Hà Nội

Điện thoại: 08.4646.0404

Email: vnhuongsac@gmail.com

Website: <https://vanhoathoidai.vn/>

Giấy phép xuất bản số: 2873/QĐXB - NXBDT ngày 16/09/2024 của Nhà xuất bản Dân Trí

in tại Công ty CP Truyền thông Pháp luật và Thời đại

Giá: 199.000 đồng

(Bản pdf 350.000 đồng/12 tháng)

MỤC LỤC

• Mục lục.....	3
• Lời nói đầu.....	4
• Thông cáo báo chí.....	6
• Chúc vãn.....	8
• Báo cáo kết quả hoạt động hội SVC TP. Hà Nội khóa V.....	10
• Đấu giá tác phẩm sinh vật cảnh ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão.....	22
• Bác Hồ với tết trồng cây - Trần Quyết.....	24
• Đại tướng Võ Nguyên Giáp sống hòa đồng thiên nhiên và sinh vật cảnh.....	29
• Cố thủ tướng chính phủ Phan Văn Khải với ngành với ngành sinh vật cảnh Việt Nam - Xuân Nguyên.....	33
• Hà Nội: Phát huy vai trò của sinh vật cảnh trong xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh - Nguyễn Văn Đại.....	37
• Vai trò và định hướng phát triển ngành hoa, cây cảnh Việt Nam - PGS. TS. Đặng Văn Đông.....	42
• Phát triển vùng trồng hoa, cây cảnh gắn với du lịch sinh thái: Hướng đi hiệu quả của ngành Nông nghiệp Thủ đô - Đỗ Minh.....	51
• Phát triển sinh vật cảnh góp phần xây dựng nông thôn mới Hà Nội xanh sạch đẹp - Xuân Minh.....	55
• Sinh vật cảnh góp phần kiến tạo không gian xanh và bảo vệ môi trường - Ngọc Ánh.....	59
• Phát triển sinh vật cảnh thành ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao - Lê Văn Dũng.....	64
• Phát huy phong trào tết trồng cây đưa sinh vật cảnh thành ngành kinh tế sinh thái - Hương Giang.....	69
• Sinh vật cảnh nghệ làm "chơi" ăn thật - Ngọc Ánh.....	77
• Độc đáo tác phẩm sanh cổ: Cửu Long Tranh Châu - Quyết Tuấn.....	80
• Tiêu chí đánh giá tác phẩm cây cảnh nghệ thuật và bonsai đương đại.....	83
• Nữ nghệ nhân sinh vật cảnh giàu lòng đam mê - Ngọc Ánh.....	87
• Thân gửi những người yêu Sinh Vật Cảnh cả nước! - Nhà vườn Tạ Huỳnh.....	91
• Vườn hoa lan trên mái nhà mô hình hay cho nông nghiệp đô thị - Kinh Anh.....	94
• Đá cảnh: Phong thủy hay thú vui thưởng ngoạn? - PV.....	98
• Suy nghĩ? Về thú chơi chim cảnh - PV.....	103
• Tri ân các nhà thực vật học Quốc tế nghiên cứu về hoa lan Việt Nam - Trần Tuấn.....	108
• Bài thơ về các dáng thế cây cảnh của Giáo sư Trần Duy Quý - MT.....	117
• Siêu phẩm nguyệt quế của nhà vườn Tạ Huỳnh - Minh Phương.....	118
• Viện kinh tế Văn hóa và nghệ thuật với chương trình nghệ thuật: Bài ca Hồ Chí Minh.....	121
• Festival Sinh vật cảnh Hà Nội lần thứ nhất năm 2024: Nơi tình hoa hội tụ - Trường Giang - Văn Tiến - Vũ Thế Chiến.....	128

LỜI NÓI ĐẦU

Với phương châm “*Thượng tôn Luật pháp - Kết nối Tiềm năng - Gia tăng Giá trị - Phát triển Bền vững*”, Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật (*Institute of Art, Culture and Economics*) là tổ chức khoa học và công nghệ luôn nỗ lực gắn kết chặt chẽ nghiên cứu khoa học, ứng dụng kết quả nghiên cứu vào hoạt động thực hành biểu diễn văn hóa nghệ thuật; tư vấn cho cá nhân, tổ chức về phát triển kinh tế, văn hóa và nghệ thuật, góp phần cải thiện đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, đáp ứng tốt các nhu cầu phát triển đất nước trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

Trong số đặc biệt này, với chủ đề “*Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024*”, ấn phẩm “*Văn hóa Thời đại*” của Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật sẽ tập trung giới thiệu những nội dung và hoạt động đặc sắc của Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024 chào mừng 70 năm Giải phóng Thủ đô (10/10/1954 - 10/10/2024) do Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội phối hợp với Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội tổ chức từ ngày 11 - 15/9/2024 tại khu trường đua F1 (phường Phú Đô, quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội). Đây cũng là hoạt động thiết thực kỷ niệm 79 năm Cách mạng tháng Tám, Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2/9/1945 - 2/9/2024) và 65 năm ngày Bác Hồ phát động Tết Trồng cây (28/11/1959 - 28/11/2024). Đồng thời khẳng định rõ vị thế hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh - một trong 07 nhóm ngành phát triển nông thôn theo Nghị định số 52/2018/NĐ - CP ngày 12/04/2018 của Chính phủ; Thúc đẩy hoạt động xúc tiến thương mại, quảng bá nét đẹp văn hóa Sinh Vật Cảnh với bầu bạn quốc tế; Tôn vinh những nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn Sinh Vật Cảnh của Thủ đô và cả nước.

Đặc biệt trong dịp này, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội tổ chức Đại hội đại biểu nhiệm kỳ 2024 - 2029 với mục tiêu: Kiện toàn tổ chức - Đổi mới một dung phương thức hoạt động - Nâng cao hiệu quả kinh tế - xã hội thiết thực, góp phần cùng ngành nông nghiệp duy trì mục tiêu duy trì tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất Sinh Vật Cảnh giai đoạn 2022 - 2030 đạt khoảng 10%/năm. Giá trị sản xuất hoa, cây cảnh năm 2025 đạt khoảng 10.000 tỷ đồng, đến năm 2030 đạt khoảng 15.000 - 20.000 tỷ đồng; giá trị sản phẩm thu được trên 01 ha đất trồng hoa, cây cảnh đạt bình quân khoảng 700 - 750 triệu đồng/năm. Thúc đẩy phát triển Sinh Vật Cảnh thành ngành kinh tế sinh thái đặc hữu gắn với việc khai thác những tinh hoa văn hóa kết tinh trong các sản phẩm làng nghề, đặc sản vùng miền, sản phẩm OCOP để nâng cao giá trị nông sản, thúc đẩy phát triển du lịch và các mô hình nông nghiệp sinh thái đặc trưng của Thủ đô Hà Nội trong mục tiêu, định hướng phát triển Nông thôn mới và Đô thị văn minh./.

Trân trọng!

Nhà báo Vương Xuân Nguyên

Viện trưởng Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật

SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN
NÔNG THÔN HÀ NỘI

HỘI SINH VẬT CẢNH
THÀNH PHỐ HÀ NỘI

FESTIVAL 2024

SINH VẬT CẢNH HÀ NỘI

CHÀO MỪNG 70 NĂM GIẢI PHÓNG THỦ ĐÔ
(10/10/1954 - 10/10/2024)

SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN
NÔNG THÔN HÀ NỘI

HỘI SINH VẬT CẢNH
THÀNH PHỐ HÀ NỘI

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

FESTIVAL SINH VẬT CẢNH HÀ NỘI LẦN THỨ NHẤT, NĂM 2024

Thiết thực kỷ niệm 70 năm Giải phóng Thủ đô (10/10/1954 - 10/10/2024), 65 năm ngày Bác Hồ phát động Tết Trồng cây (28/11/1969 - 28/11/2024) cùng những ngày lễ lớn của Thủ đô và Đất nước trong năm 2024, Thành ủy - UBND thành phố Hà Nội giao Sở Nông nghiệp và PTNT phối hợp với Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội cùng một số cơ quan tổ chức **Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ Nhất, năm 2024** từ ngày **11-15/9/2024** tại Khu trường đua F1 (*phường Phú Đô - quận Nam Từ Liêm - thành phố Hà Nội*).

Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024 có quy mô trưng bày trên 15.000 m² đã thu hút sự tham gia của trên 1000 chủ thể đến từ 55 tỉnh/thành phố trong cả nước với trên 30.000 tác phẩm Sinh Vật Cảnh tiêu biểu, sản phẩm OCOP và đặc sản vùng miền.

Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024 có một số hoạt động chính như sau:

- Hội thi Sinh Vật Cảnh Hà Nội mở rộng năm 2024 diễn ra từ ngày 06 - 10/9/2024 với sự đăng ký tham gia của hàng ngàn tác phẩm tiêu biểu thuộc 05 nhóm Sinh Vật Cảnh: Hoa, Cây cảnh, Đá cảnh, Gỗ lũa, Chim cảnh nhằm chọn ra 180 tác phẩm xuất sắc nhất để tôn vinh trao thưởng;

- Lễ khai mạc Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024 với sự tham gia của đại diện lãnh đạo các Bộ, Ban ngành Trung ương; lãnh đạo Thành ủy - HĐND - UBND - MTTQ, đại diện các Sở, Ban ngành và các đoàn thể thành phố Hà Nội; đại diện Hội Sinh Vật Cảnh các tỉnh/thành phố trong cả nước, cùng cộng đồng nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn tiêu biểu toàn Quốc được diễn ra trọng thể vào 20h ngày 11/9/2024 nhằm

tôn vinh những tác phẩm đạt giải tại Hội thi, tri ân các chủ thể đã tích cực tham gia Festival và khẳng định những thành tựu và đóng góp thiết thực của hoạt động sản xuất, kinh doanh Sinh Vật Cảnh trong xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh;

- Trưng bày tinh hoa Sinh Vật Cảnh Việt Nam với 1014 tác phẩm cây cảnh nghệ thuật tiêu biểu của các tỉnh/thành phố trong cả nước tham dự Festival, tượng trưng cho 1014 năm Thăng Long - Hà Nội, trong đó có 70 tác phẩm đặc sắc nhất được ở khu trung tâm, tượng trưng cho 70 năm Giải phóng Thủ đô, cùng với hoạt động kết nối giao thương, quảng bá, giới thiệu hàng vạn tác phẩm Sinh Vật Cảnh, sản phẩm OCOP và đặc sản vùng miền được diễn ra từ 08h00 - 22h00 hàng ngày từ 11 - 15/9/2024;

Trong khuôn khổ Festival còn diễn ra một số hoạt động như: Hội nghị giao lưu kết nối Nghệ nhân - Doanh nhân - Chủ nhà vườn tiêu biểu toàn Quốc đồng hành vì sự phát triển Sinh Vật Cảnh Thủ đô (15h00 ngày 10/9/2024); Đại hội đại biểu Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội nhiệm kỳ 2024 - 2029 (14h00 ngày 11/9/2024); Trình diễn sắc màu chim cảnh (09h00 ngày 12/9/2024); Trình diễn tạo tác cây cảnh nghệ thuật (09h ngày 13/9/2024); Trình diễn nghệ thuật cắm hoa (09h00 ngày 14/9/2024); Không gian Văn hóa Trà Việt với Nghệ thuật Sinh Vật Cảnh Việt Nam (09h00 - 19h00 hàng ngày từ 11 - 15/9/2024)...

Đây thực sự là cơ hội để thúc đẩy kết nối giao thương, quảng bá và phát huy những giá trị Kinh tế - Văn hóa - Nghệ thuật Sinh Vật Cảnh Việt Nam; Ngày hội tôn vinh những sáng tạo tài hoa của cộng đồng nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn tiêu biểu toàn Quốc. Đồng thời, khẳng định vị thế mới của hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh (một trong 07 nhóm ngành phát triển nông thôn theo Nghị định số 52/2018/NĐ - CP ngày 12/4/2018 của Chính phủ) trong xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh hiện nay.

Đến với Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024, du khách không chỉ được hòa mình vào một không gian sinh cảnh hấp dẫn của thế giới kỳ hoa dị thảo mang vẻ đẹp huyền bí của thiên nhiên, kết tinh những giá trị văn hóa - nghệ thuật độc đáo và những sáng tạo tài hoa của con người; thỏa sức mua sắm, trải nghiệm các loại hình Sinh Vật Cảnh mang phong cách truyền thống và hiện đại; mà còn là cơ hội để giáo dục và lan tỏa tình yêu thiên nhiên, ý thức bảo vệ môi trường, kiến tạo không gian sống trong lành và sự phát triển bền vững...!

CHÚC VĂN FESTIVAL SINH VẬT CẢNH HÀ NỘI NĂM 2024

CHÀO MỪNG 70 NĂM GIẢI PHÓNG THỦ ĐÔ (10/10/1954 - 10/10/2024)

NGÀY HÔM NAY:

01. Trời Hà Nội bát ngát mây xanh
Đất Thủ Đô bao la chồi biếc
02. Tưng bừng Tuần Lễ Hội Thế Bonsai
Náo nức Festival Sinh vật cảnh
03. Rực rỡ đỏ, xanh, vàng, trắng... lá xòe bông
Lung linh Huyền, Trục, Siêu, Bay... cây mở cánh
04. Mười phường hội tụ vẻ đẹp muôn thửa nào so
Tám hướng tập trung... nét tươi ngàn năm đầu sánh!
05. Bonsai như ngọc, giọt sương Mai long la long lanh
06. Cây cảnh tựa vàng, lá, cành, ngọn óng a óng ánh

NHỚ KHI XƯA:

07. Giúp Ngô Vương, tướng Nguyễn Thành
tiêu diệt quân Nam Hán bạo tàn!
Về Nam Trục, binh gia ngài
Dựng xây Nguyễn gia trang vững mạnh
08. Triều đại Lý
Quan Thái úy về trấn Sơn Nam
Vùng quê lúa
Tô Trung Tự vỗ an bá tánh
09. Truyền việc canh nông: trồng sắn lúa, khoai ngô
Dạy ương vườn đất: Dưỡng cây hoa, bồn cảnh
10. Bạc anh tài bảo vệ thôn dân
Người Tuấn Kiệt dạy truyền đức hạnh
11. Dạy dân Nam Trục, chăm địa lan tiến vua
Truyền người Vị Khê, dưỡng Bonsai Phụng Thánh
12. Sử ghi nhận Tô Trung Tự Tổ nghề
Dân tôn vinh Quan Thái Sư Á Thánh

ĐẾN NGÀY NAY:

13. Vạn hoa hồng, ngàn sắc tỏa khắp nẻo lung linh
Muôn chầu biếc, vàng trắng sáng giữa trời vành vạch
14. Xóm thôn rôm rả, xén lá, tủa cây, trẻ khỏe, già vui.
Phường phố thi đua, cắt cành đối đáng, trai thanh gái lịch
Học tập tiên nhân, muôn trò đáp chầu trồng hoa
Noi theo sư Tổ, ngàn thợ xén nhành tạo cảnh
15. Muôn thế hiện hình,
Tạo bồn phô ảnh
16. Hoa lan huyền thoại, trăm hương ngàn sắc..thú Tao nhân.
Chim cảnh quý yêu,tiếng hót giọng ca.. say Mặc khách!
17. Gỗ lũa tâm linh,tạo dáng tiên thần, với rồng phượng.. kỳ duyên
Đá cảnh cao sang, mang hình Phật Thánh và núi sông... linh thạch...

NGƯỜI NGHỆ NHÂN LUÔN NHỚ TIÊU CHÍ CÂY:

18. "Phô thân - Khoe dáng - Lộ căn
Cổ linh - Tinh tú - Kỹ dăm - Mịn tàn
Chủ đề - Bố cục rõ ràng
Vẻ đẹp tổng thể dọc ngang hài hòa.."

VẬY NÊN:

19. UỐN THỂ Tam đa: Phúc - Lộc - Thọ dòng tộc sang giàu
TẠO HÌNH Ngũ phúc: Năm tầng cây gia đình giàu mạnh
20. Thế rừng xanh: Cả rừng cây vươn thẳng vạm lá hoa tươi
Dáng thác đổ: Hình thác nước đổ nghiêng một dòng suối lạnh

21. Sự sáng tạo tuyệt vời: Bàn tay ngọc tạo thế cây vàng
Ốc phát minh kỳ diệu: trí tuệ vàng uốn hình dáng ngọc
22. Từ khắp nẻo: Ninh Bình, Nghệ An, Hưng Yên, Thanh Hóa, Quảng Ninh
Đến muôn nơi: Tây Ninh, Nam Bộ, Hải Dương, Hải Phòng, Nam Định
23. Những Sơn Tùng, Cau lùn, Tuyết mai, Hoa giấy, Tùng la hán, Linh Sam
Cả Phú Quý, Đỗ Quyên, Trạng Nguyên, Thương đài, Sung tì bà, Ngọc Bích
24. Lên rừng xuống biển tủa hoa... xuôi ngược hân hoan
Từ phố đến làng trồng cảnh... trăm miền háo hức!

TẠO NHỮNG TUYỆT PHẨM:

25. Khối óc nghệ nhân, uốn thân gốc Mâm Xôi Con Gà
Dáng ảo huyền, tiền trăm tỉ rằng mộng hay mơ
Bàn tay người thợ, tạo hình cây Phúc Lộc Thọ Trường
Cây kỳ vĩ hai trăm năm ngỡ mơ mà thực!!
26. Tuyệt cảnh: Sanh Nghênh Phong, Cửu Long Tranh Châu, Thiên Nga Vũ Diệu..
Cây thế sức bền dai!
Kỳ phẩm: Lâm Bình Thạch, Thần Tài, Phú Quý, Bách Thụ Kim Quang..Bồn cảnh tâm cao vút!
27. Huyền diệu: Độc Thụ Lưu Quang, Phúc Lộc Song Toàn” bằng “Lưỡng Mai Vạn Thọ Quý sang: Ngũ Tử Hùng Gia, Song Long Tọa Thạch!
28. Bonsai: Thụ Lâm Bồng Thạch” bằng “Dấu Ấn Thời Gian
Hào hoa Hà Nội khách mê mẩn Tâm can!
Thế cây Chiến thắng Bạch Đằng
Kỳ vĩ Việt Nam, giặc nát tan hồn phách
29. Muôn phố ngàn làng, từ mọi phía biển rừng
Vạn cây chậu cảnh, suốt hai miền Nam Bắc
30. Hoa, ngàn hoa, mở rộng thị trường, giá trị tăng cao
Cảnh, vạn cảnh, phát triển kinh tế quy mô vững chắc

NHỚ LỜI BÁC DẶN:

31. Mùa xuân là tết trồng cây
Làm cho đất nước càng ngày càng xuân
32. Đến vạn niên Đông Đô, Hà Nội biển cây
Mãi ngàn thuở Thăng Long Việt Nam hương sắc

NGÀY HÔM NAY:

33. Mừng 70 năm ngày giải phóng Thủ Đô
Chào Cách mạng tháng Tám và ngày Quốc Khánh
34. Kỷ niệm 1014 năm cố đô Thăng Long
Tổ chức lần thứ nhất Festival Cây cảnh
35. Từ muôn nẻo, nông thôn đổi mới từng ngày
Đến quận phường, thành phố văn minh hiện đại
36. Ngàn loại hoa, ngàn kiểu cách lừng tiếng quốc gia
Vạn chậu cảnh, vạn dáng cây vang danh tứ hải
37. Lung linh muôn cây vàng, cây ngọc đem hạnh phúc cùng về
Pháp phối ngàn thế sông, thế núi gọi ấm no tụ lại
38. Dù chớp lửa mưa giông, thế THUẬN BUỒM XUÔI GIÓ, tâm thức vẫn yên bình.
Trải phong ba bão tố, dáng BẠT PHONG HỒI ĐẦU, ý chí càng vững chãi!
39. Diệu huyền cây cảnh, thế long phượng, trường tồn
Kỳ ảo Bonsai, dáng thần tiên vọng mãi
40. Hôm nay vui hội non sông
Ngày mai vút tầm thời đại
41. Chúc mừng Festival Bon sai
Chào đón Hội Chim, Hoa, Lũa, Đá

KÍNH CẢN LỄ DÂNG:

42. Nhớ ơn Thánh Sư
Tạc công Nghệ Tổ
Cẩn cẩn cáo

Nhà thư pháp Lê Thiên Lý
Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật

BÁO CÁO

KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG HỘI KHÓA V, NHIỆM KỲ 2015 - 2020 PHƯƠNG HƯỚNG NHIỆM VỤ KHÓA VI, NHIỆM KỲ 2024 - 2029

Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội được UBND thành phố Hà Nội cho phép thành lập theo Quyết định 1218/QĐ - UB ngày 8/7/1991, trên cơ sở chuyển đổi mô hình hoạt động của CLB Sinh Vật Cảnh Hà Nội, được các vị tiền bối thành lập từ những năm 60 của thế kỷ XX, nhằm phát huy những giá trị và ý nghĩa thiết thực từ phong trào Tết Trồng cây do Bác Hồ khởi xướng và phát động. Từ một thú chơi nhân văn tao nhã của ông cha, phát huy những giá trị của phong trào Tết Trồng cây do Bác Hồ khởi xướng từ những năm 60 của thế kỷ trước và kế thừa những thành tựu của công cuộc đổi mới; sau hơn 30 năm xây dựng và trưởng thành, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội không chỉ là thú chơi văn hóa, tinh thần, mà ngày càng khẳng định là một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao, góp phần bảo vệ môi trường, kiến tạo cảnh quan sinh thái, thu hút du lịch, thúc đẩy công nghiệp văn hóa và ngày càng đóng góp thiết thực vào việc xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh trên địa bàn Thủ đô.

Phần thứ nhất

Kết quả hoạt động Hội nhiệm kỳ 2015 – 2020

Trong nhiệm kỳ 2015 - 2020, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội đã chịu sự tác động từ những khó khăn chung của nền kinh tế do ảnh hưởng của đại dịch COVID - 19 và xung đột địa chính trị ở một số nơi trên thế giới. Tuy nhiên, đây cũng là giai đoạn có nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển tổ chức Hội và phong trào Sinh Vật Cảnh. Nhà nước đã ban hành nhiều chính sách thúc đẩy hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh thành một ngành kinh tế, góp phần xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh, như: Nghị định số 52/2018/NĐ - CP ngày 12/4/2018 của Chính phủ về ngành nghề phát triển nông thôn; Quyết định 919/QĐ - TTg ngày 01/8/2022 của Thủ tướng Chính phủ về phân hạng sản phẩm OCOP; Quyết định số 801/QĐ-TTg ngày 7/7/2022 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt “Chương trình bảo tồn và phát triển làng nghề Việt Nam giai đoạn 2021 –

2030”; Quyết định số 4081/QĐ - BNN - TT ngày 26/10/2022 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về phê duyệt “*Đề án phát triển ngành hoa, cây cảnh đến năm 2030*”.

Chương trình 04 của Thành ủy Hà Nội về “*Đẩy mạnh thực hiện hiệu quả Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới gắn với cơ cấu lại ngành nông nghiệp và phát triển kinh tế nông thôn, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nông dân giai đoạn 2021-2025*” xác định thành phố sẽ tăng diện tích hoa, cây cảnh từ 8.500 - 9.000 ha. Mục tiêu của thành phố là quy hoạch bảo tồn, phát triển làng nghề, ngành nghề nông thôn nhằm phát huy giá trị văn hóa truyền thống của các địa phương, trong đó có làng nghề hoa, cây cảnh; tổ chức lại sản xuất, kinh doanh; tăng cường xúc tiến thương mại gắn kết với du lịch nông thôn và du lịch trải nghiệm.

Trong Luật Thủ đô năm 2024, sinh vật cảnh có vị trí quan trọng trong chiến lược phát triển Thủ đô “sáng, xanh, sạch, đẹp”, cũng như định hướng phát triển nông nghiệp sinh thái bền vững và đô thị thông minh. Hiện nay, TP Hà Nội đang xây dựng Đề án nông nghiệp đô thị, trong đó sinh vật cảnh được xác định là một nhóm ngành hàng quan trọng được ưu tiên phát triển, là giải pháp thích ứng với biến đổi khí hậu, giảm tác động của quá trình đô thị hóa nhanh, và tăng tỷ lệ diện tích cây xanh bình quân trên đầu người...

I. Những kết quả đạt được trong nhiệm kỳ 2015 - 2020

Được sự quan tâm chỉ đạo của Thành ủy, HĐND, UBND và MTTQ thành phố Hà Nội, đặc biệt là sự phối hợp và tạo điều kiện của Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội (*trực tiếp là Chi cục Phát triển Nông thôn và Văn phòng Điều phối Chương trình xây dựng Nông thôn mới Hà Nội*), cùng với sự chung sức đồng lòng của tập thể lãnh đạo, cán bộ, hội viên, hội thành viên, tổ chức Hội và phong trào Sinh Vật Cảnh, Thủ đô đã đạt được một số kết quả nổi bật như sau:

1. Phát triển kinh tế sinh vật cảnh

Đến nay, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội có trên 11.000 hội viên hoạt động ở 50 Chi hội, hội thành viên trên khắp địa bàn 30 quận/huyện của thành phố. Hàng năm, hội viên và người lao động trong lĩnh vực Sinh Vật Cảnh đóng góp vào giá trị chung của ngành nông nghiệp của thành phố hàng ngàn tỷ đồng. Trong nhiệm kỳ V, cán bộ, hội viên và các tổ chức thành viên của Hội đã tích cực có nhiều hoạt động đóng góp vào tổng giá trị sản xuất, diện tích chuyên canh hoa cây cảnh của Hà Nội liên tục tăng trưởng. Đến hết năm 2023, diện tích hoa cây cảnh của Thành phố đạt trên 8.100 ha với giá trị sản xuất đạt trên 7.000 tỷ đồng.

STT	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Diện tích (ha)	6.420	6.850	7.200	7.500	7.800	8.100
Giá trị sản xuất (Tỷ đồng)	4.500	5.000	5.500	6.000	6.500	7.000
Sản lượng (Triệu cành)	250	270	290	310	330	350

Đến nay, thành phố đã công nhận 14 làng nghề về hoa, cây cảnh, gồm: Làng nghề sinh vật cảnh thôn Cơ Giáo; Làng nghề sinh vật cảnh thôn Xâm Xuyên; Làng nghề truyền thống hoa cây cảnh Nội Thôn; Làng nghề truyền thống hoa đào Nhật Tân; Làng nghề truyền thống hoa Tây Tựu; Làng nghề hoa Đại Bái; Làng nghề hoa, cây cảnh Hạ Lôi; Làng nghề hoa, cây cảnh Liễu Trì; Làng nghề quất cảnh Tứ Liên; Làng nghề trồng quất cảnh xã Tầm Xá; Làng nghề cây cảnh hoa giấy thôn Phù Đồng; Làng nghề trồng hoa mai trắng thôn An Hòa; Làng nghề hoa, cây cảnh Tích Giang; và Làng nghề trồng đào, cây cảnh thôn Đông Thai. Đến nay đã có 36 sản phẩm hoa cây cảnh được công nhận là sản phẩm OCOP từ 3 sao trở lên.

Hà Nội hiện có 47 vùng sản xuất hoa chuyên canh với diện tích hơn 1.800 ha, tập trung ở các quận, huyện như Bắc Từ Liêm, Tây Hồ, Mê Linh, Đan Phượng, Thường Tín, Gia Lâm. Trong đó, hơn 30% diện tích trồng hoa chất lượng cao và nhiều loại hoa đã được xúc tiến xuất khẩu như hoa cúc, ly, lan, tạo nguồn thu ổn định cho người nông dân. Lĩnh vực hoa cây cảnh trên địa bàn thành phố góp phần giải quyết việc làm thường xuyên và thời vụ cho khoảng 80.000 người.

Sinh Vật Cảnh góp phần bảo vệ môi trường, tôn tạo cảnh quan thiên nhiên, di tích lịch sử, kiến tạo không gian sống trong lành; thu hút du lịch, quảng bá hình ảnh Việt Nam - Đất nước - Con người. Trong những năm qua, hoạt động Sinh Vật Cảnh luôn hiện diện trong tất cả các hoạt động, sự kiện kinh tế, văn hóa, chính trị lớn của Thủ đô, tiêu biểu như: Festival Sinh Vật Cảnh Thủ đô năm 2016, Lễ hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội năm 2019; Triển lãm Sinh Vật Cảnh Thủ đô năm 2022; Lễ hội hoa đào, quất cảnh năm 2024; Lễ hội Sen Hà Nội 2024; Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội năm 2024 chào mừng 70 năm Giải phóng Thủ đô (10/10/1954 - 10/10/2024); và tham gia hàng chục cuộc triển lãm, lễ hội, hội thi Sinh Vật Cảnh ở các địa phương với các quy mô khác nhau đã trở thành động lực trong xây dựng Nông thôn mới.

Đặc biệt, Ban Chỉ đạo chương trình 04 của Thành ủy quý I năm 2021 đã đề ra 6 nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp cần thực hiện. Trong đó, có

nhiều nội dung liên quan đến phát triển sinh vật cảnh với vai trò một ngành kinh tế trong xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh. Cụ thể, giải pháp thứ 6 được nhắc đến là tập trung chăm lo đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân, giải quyết việc làm cho lao động ở nông thôn và chuyển dịch cơ cấu cây trồng vật nuôi theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững; xác định ngành hoa cây cảnh là một trong những mũi nhọn kinh tế và xây dựng nông thôn mới gắn với phát triển đô thị.

Tuy nhiên, những kết quả trên chưa thực sự tương xứng với tiềm năng và lợi thế của một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao như Sinh Vật Cảnh. Mặt khác, quá trình đô thị hóa ở Hà Nội đã và đang diễn ra nhanh chóng, đòi hỏi phải có thêm những chính sách ưu tiên phát triển nông nghiệp đô thị, nông nghiệp sinh thái bền vững, trong đó Sinh Vật Cảnh có vai trò rất quan trọng. Các Chi hội tổ chức sinh hoạt lồng ghép với các hoạt động của Chi cục Phát triển Nông thôn, Văn phòng Điều phối Nông thôn mới, Trung tâm Khuyến nông Hà Nội. Trong điều kiện kinh phí của Hội hạn chế, Hội đã tích cực kết hợp với các hoạt động của các cơ quan trên, gắn với hoạt động xã hội hóa theo chuyên đề hoạt động và các sự kiện.

2. Công tác tuyên truyền, tập huấn, chuyển giao tiến bộ KHKT

Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội thường xuyên phối hợp với các cơ quan báo chí truyền thông của Trung ương và Hà Nội, các nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn và các cơ quan chủ thể định kỳ tổ chức tập huấn cho hội viên về khoa học kỹ thuật, nghệ thuật tạo tác, văn hóa sinh vật cảnh, xây dựng thương hiệu, kết nối giao thương và quảng bá sản phẩm. Trong nhiệm kỳ, Hội đã phối hợp với các cơ quan báo chí của Trung ương và Hà Nội sản xuất được 50 phóng sự chuyên đề và hơn 1.200 tin bài hướng dẫn khoa học kỹ thuật, giới thiệu gương người tốt việc tốt. Đặc biệt, Hội đã phối hợp với Tạp chí Khoa học Phát triển Nông thôn Việt Nam, Tạp chí điện tử Văn hóa và Phát triển để mở chuyên mục Sinh Vật Cảnh, kịp thời thông tin về các hoạt động của Hội và hội viên. Hội cũng nhận được sự phối hợp của Trung tâm Khuyến nông Hà Nội, Chi cục Phát triển Nông thôn Hà Nội và Văn phòng Điều phối Nông thôn mới Hà Nội. Đặc biệt, hàng năm, Văn phòng Điều phối Nông thôn mới Hà Nội mời tham gia các hoạt động quảng bá sản phẩm OCOP gắn với văn hóa các vùng miền.

Hội đã tranh thủ sự hỗ trợ kinh phí của cộng đồng nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn để tổ chức tập huấn chuyên đề cho cán bộ, hội viên và nông dân quan tâm. Ngoài ra, các Chi hội chủ động phối hợp với các phòng kinh tế ở các quận, huyện để thúc đẩy hoạt động phát triển sinh vật cảnh gắn với xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh. Đặc biệt trong nhiệm kỳ, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội đã phối hợp với Sở Nông nghiệp

và PTNT Hà Nội cùng một số cơ quan tổ chức được một số hội thảo chuyên ngành, tiêu biểu như: Hội thảo Định hướng và giải pháp phát triển Nông nghiệp Thông minh trên địa bàn TP. Hà Nội năm 2021; Phát triển hoa cây cảnh - ngành kinh tế sinh thái trong xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh năm 2022...

3. Hoạt động tư vấn, phản biện giám định xã hội

Theo yêu cầu của UBND Thành phố, Mặt trận Tổ quốc thành phố, Sở Nông nghiệp & PTNT Hà Nội, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội đã tham gia tư vấn, phản biện bằng văn bản hoặc tham gia đóng góp ý kiến trong các hội nghị, hội thảo của Thành phố và các Sở, Ban ngành có liên quan. Hội đã tham gia tư vấn phản biện, đóng góp ý kiến về Luật Thủ đô năm 2024, Luật Đất đai sửa đổi, và các chương trình, dự án về phát triển nông thôn. Trong đó, Hội đã cùng các nhà khoa học góp ý về nội dung Phát triển Nông nghiệp và PTNT với định hướng phát triển Nông nghiệp đô thị phù hợp với các đặc thù của Thủ đô, nhấn mạnh vấn đề phát triển nông nghiệp sinh thái, nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, nông nghiệp sạch, nông nghiệp tuần hoàn (những thành tố quan trọng để phát triển nông nghiệp đô thị).

Ngoài ra, Hội đã tham gia đóng góp nhiều nội dung trong Luật Thủ đô 2024 liên quan đến phát triển nông nghiệp đô thị như: Không gian, kiến trúc, cảnh quan và xây dựng đô thị của Thủ đô phải được quản lý theo đồ án quy hoạch, bảo đảm bảo tồn, tôn tạo, phát huy các hình thái kiến trúc có giá trị văn hóa, lịch sử; tạo lập không gian xanh, không gian ngầm của Thủ đô; không gian cảnh quan khu vực hai bên Sông Hồng. UBND thành phố Hà Nội ban hành tiêu chuẩn, quy chuẩn, biện pháp quản lý không gian đô thị, không gian ngầm, kiến trúc, cảnh quan, vùng di sản đối với khu vực nội đô lịch sử, khai thác cảnh quan Sông Hồng và các trục cảnh quan theo quy hoạch; các nguyên tắc và điều kiện xây dựng riêng trong khu vực nội đô lịch sử và các đô thị của Hà Nội về giảm phát thải, bảo vệ môi trường. Quản lý và bảo vệ môi trường Thủ đô được thực hiện theo nguyên tắc phát triển bền vững, phát triển kinh tế tuần hoàn và chủ động ứng phó với biến đổi khí hậu, gắn với việc duy trì các yếu tố tự nhiên, văn hóa và lịch sử ở Thủ đô; bảo đảm tỷ lệ không gian xanh theo quy hoạch. Trên địa bàn Thủ đô nghiêm cấm lấn chiếm, gây ô nhiễm sông, suối, hồ, ao, đầm, công viên, vườn hoa, khu vực công cộng; chặt phá rừng, cây xanh trái phép; xả chất thải chưa qua xử lý ra môi trường; sử dụng diện tích công viên, vườn hoa công cộng sai chức năng, mục đích. Các biện pháp kiểm soát ô nhiễm, phát triển tỷ lệ xanh trong xây dựng đô thị trên địa bàn Thủ đô; các ưu đãi về đầu tư trong lĩnh vực trồng, phát triển cây xanh, trồng rừng, xử lý rác thải, nước thải, dịch vụ môi trường; năng lượng tái tạo và các dự án có sử dụng năng lượng tái tạo, dự án hỗ trợ chuyển dịch năng lượng.

Ngoài ra, các chuyên gia của Hội đã phối hợp với Hội Khoa học Phát triển Nông thôn Việt Nam tham gia xây dựng Đề án phát triển nông nghiệp đô thị trên địa bàn thành phố Hà Nội. Nói chung, khi được thành phố yêu cầu góp ý kiến, phản biện, Hội đều có trách nhiệm tham gia và báo cáo bằng văn bản. Ngoài ra, Hội đã bố trí cho cán bộ tham gia đóng góp ý kiến vào các chương trình hoạt động chuyên môn của Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội, Văn phòng Điều phối Nông thôn mới Hà Nội.

4. Các hoạt động khác

Ngoài công tác chuyên môn, các Chi hội đã phối hợp với các cơ quan hữu quan và các tổ chức xã hội chăm lo các quyền lợi về chính trị và tinh thần cho hội viên. Nhiều Chi hội đã tổ chức cho hội viên tham gia các lớp bồi dưỡng nâng cao lý luận chính trị và chuyên môn. Các Chi hội cũng đã tổ chức các phong trào thi đua và đề xuất các cấp chính quyền biểu dương, khen thưởng để động viên kịp thời phong trào tại đơn vị. 100% Chi hội đã xây dựng quỹ hoạt động để phục vụ việc thăm hỏi hiếu hỷ, ốm đau của hội viên và tổ chức các ngày kỷ niệm. Các Chi hội đã tổ chức đi tham quan, nghỉ mát cho hội viên với nhiều hoạt động phong phú, tạo không khí vui tươi, phấn khởi và gắn bó giữa các hội viên.

Đặc biệt, trong nhiệm kỳ qua, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội đã tổ chức được 03 Hội nghị tôn vinh Nghệ nhân, Doanh nhân, Chủ nhà vườn tiêu biểu toàn Quốc đồng hành vì sự phát triển Sinh Vật Cảnh Thủ đô. Qua đó, tăng cường giao lưu liên kết giữa các nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn với Hội Sinh Vật Cảnh các tỉnh/thành phố trong cả nước. Hội cũng thúc đẩy giao lưu hợp tác với các nghệ nhân Sinh Vật Cảnh quốc tế.

Trong nhiệm kỳ qua, thực hiện Điều lệ Hội đã được UBND thành phố Hà Nội phê duyệt, mọi hoạt động của Hội đảm bảo theo đúng quy định của pháp luật và tôn chỉ mục đích của Hội, giúp Hội ngày càng phát triển. Ban Thường vụ nhận thấy Điều lệ và quy chế hoạt động vẫn phù hợp với giai đoạn hiện nay và chưa phát sinh các bất cập, vì vậy đề nghị giữ nguyên Điều lệ đã được UBND thành phố phê duyệt.

II. Đánh giá chung

Trong nhiệm kỳ, với sự nỗ lực của tập thể lãnh đạo, cán bộ và hội viên, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội đã đạt được một số kết quả tích cực như: Tổ chức Hội ngày càng được kiện toàn, các Chi hội thường xuyên quan tâm phát triển hội viên và nâng cao hiệu quả chất lượng hoạt động của Hội; có sự gắn bó, phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước về sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh trên địa bàn, cũng như các công ty sản xuất, kinh doanh Sinh Vật Cảnh để triển khai các hoạt động phù hợp, khả thi và hiệu

quả; hoạt động của các Chi hội ngày càng đa dạng, phong phú và nâng cao về chất lượng; vai trò của Hội ngày càng được khẳng định là một trong 7 nhóm ngành kinh tế phát triển nông thôn, đóng góp ngày càng thiết thực trong xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh.

Hội đã được Bộ Nông nghiệp và PTNT tặng bằng khen cho 05 cá nhân của Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội; UBND Thành phố Hà Nội tặng 02 bằng khen cho Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội vào năm 2020 và 2022; 02 bằng khen cho 02 cá nhân có thành tích trong hoạt động; Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội tặng 02 Giấy khen cho Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội và 15 Giấy khen cho các cá nhân thuộc Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội; Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam tặng 05 bằng khen cho Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội và các cá nhân thuộc Hội.

Bên cạnh đó, hoạt động của Hội còn bộc lộ một số hạn chế như: Do cơ cấu thành phần của Ban Thường vụ Hội và Ban Chấp hành Hội trải rộng trên toàn thành phố, nhiều đồng chí trong Ban Chấp hành đã nghỉ chế độ, do đó việc tổ chức họp định kỳ của BCH và Ban Thường vụ gặp nhiều khó khăn, không thường xuyên; sự gắn kết hoạt động giữa Hội Sinh Vật Cảnh thành phố và các Chi hội còn lỏng lẻo, chưa tạo thành hệ thống Hội chặt chẽ, vững mạnh; kinh phí hoạt động của Hội hoàn toàn phụ thuộc vào các hoạt động xã hội hóa, nên tính chủ động trong xây dựng kế hoạch hoạt động hạn chế.

Từ thực tiễn hoạt động của Hội cho thấy, những bài học kinh nghiệm dưới đây không chỉ giúp Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội đạt được kết quả tích cực trong nhiệm kỳ 2015 - 2020, mà còn tạo cơ sở vững chắc cho các hoạt động và kế hoạch trong tương lai.

Thứ nhất, Tăng cường sự đoàn kết và phối hợp hiệu quả: Hội đã chủ động phối hợp với các cơ quan báo chí, các tổ chức xã hội và các cơ quan quản lý nhà nước để mở rộng mạng lưới và tăng cường sự hỗ trợ. Sự hợp tác hiệu quả với các doanh nghiệp, nghệ nhân, và chủ nhà vườn đã giúp Hội tổ chức các buổi tập huấn, hội thảo và triển lãm, từ đó nâng cao chất lượng hoạt động và tạo ra cơ hội kết nối cho hội viên.

Thứ hai, Đổi mới nội dung và phương thức hoạt động: Hội thường xuyên tổ chức các lớp bồi dưỡng về khoa học kỹ thuật, nghệ thuật tạo tác, và phát triển thương hiệu, giúp hội viên cập nhật kiến thức mới và nâng cao kỹ năng; Thực hiện các phóng sự chuyên đề và tin bài hướng dẫn đã góp phần nâng cao nhận thức và quảng bá các hoạt động của Hội và hội viên.

Thứ ba, Chăm sóc và đảm bảo quyền lợi của hội viên: Tạo quỹ hoạt động để thăm hỏi, hiếu hỷ, ốm đau và tổ chức các hoạt động kỷ niệm giúp

tăng cường sự gắn bó và tinh thần của hội viên; Các chuyến tham quan, nghỉ mát và các phong trào thi đua đã tạo ra môi trường tích cực, khuyến khích hội viên tích cực tham gia và đóng góp.

Thứ tư, Đảm bảo tính chủ động và tinh thần trách nhiệm: Hội đã chủ động tham gia đóng góp ý kiến và phản biện các dự thảo luật và chính sách, thể hiện sự trách nhiệm và cam kết với sự phát triển của ngành Sinh Vật Cảnh; Đánh giá định kỳ hoạt động của các Chi hội và tổng kết kinh nghiệm giúp cải tiến phương pháp và chiến lược hoạt động.

Thứ năm, Nâng cao tính tổ chức và năng lực quản lý: Đảm bảo các hoạt động của Ban Thường vụ và Ban Chấp hành được tổ chức hiệu quả, giúp quản lý hoạt động và điều phối công việc một cách đồng bộ; Đầu tư vào đào tạo và phát triển năng lực cán bộ để nâng cao chất lượng quản lý và lãnh đạo.

Thứ sáu, Tăng cường xã hội hóa thú hút các nguồn lực phát triển tổ chức Hội và phong trào Sinh Vật Cảnh: Sử dụng hiệu quả các nguồn hỗ trợ từ cộng đồng, doanh nghiệp và các tổ chức để tổ chức các hoạt động chuyên đề và hội thảo; Sự phối hợp với các cơ quan như Trung tâm Khuyến nông và Văn phòng Điều phối Nông thôn mới đã góp phần thúc đẩy các hoạt động và dự án có ảnh hưởng tích cực.

Phần thứ hai

Phương hướng, nhiệm vụ nhiệm kỳ 2024 - 2029

1. Phương hướng nhiệm vụ chung: Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội nhiệm kỳ 2024 - 2029 tập trung vào nhiệm vụ: Kiến toàn tổ chức - Đổi mới một dung phương thức hoạt động - Nâng cao hiệu quả kính tế - xã hội thiết thực, đóng góp thiết thực vào xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh trên địa thành phố Hà Nội, góp phần cùng ngành nông nghiệp duy trì mục tiêu duy trì tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất Sinh Vật Cảnh giai đoạn 2022 - 2030 đạt khoảng 10%/năm. Giá trị sản xuất hoa, cây cảnh năm 2025 đạt khoảng 10.000 tỷ đồng, đến năm 2030 đạt khoảng 15.000 - 20.000 tỷ đồng; giá trị sản phẩm thu được trên 01 ha đất trồng hoa, cây cảnh đạt bình quân khoảng 700 - 750 triệu đồng/năm; Từng bước phát triển bền vững, góp phần quan trọng trong chuyển dịch cơ cấu cây trồng, tăng thu nhập cho người sản xuất và nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần của nhân dân Thủ đô.

2. Một số nhiệm vụ trọng tâm

Công tác Tổ chức và củng cố hoạt động của Hội: Đảm bảo sinh hoạt đặc biệt là các cuộc họp của ban thường vụ để kịp thời chỉ đạo, kiểm

tra đôn đốc đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; củng cố Hội về tổ chức từ BCH Sinh Vật Cảnh Thành phố tới các Chi hội, tăng cường sự gắn bó, hợp tác trong các hoạt động. Các Chi hội định kỳ tổ chức đại hội 5 năm/2 lần, xây dựng kế hoạch hoạt động hàng năm. Hàng tháng kết hợp giao ban tổ chức họp Ban chấp hành Chi hội, hàng quý họp Chi hội để đánh giá kết quả và xây dựng kế hoạch hoạt động. Hàng năm tổ chức sơ kết, tổng kết, xây dựng kế hoạch hoạt động và được triển khai tới các Chi hội. Tổ chức tốt việc chăm lo, thăm hỏi người già cả, ốm đau, thăm quan, nghỉ mát... từng bước cải thiện đời sống tinh thần cho Hội viên. Thực hiện tốt chế độ thông tin báo cáo từ các Chi hội về BCH Hội. Tranh thủ được sự quan tâm chỉ đạo của UBND Thành phố, Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội. Sự phối hợp của các ngành, đơn vị liên quan, các doanh nghiệp, trang trại, gia trại, các tổ chức cá nhân hoạt động trong lĩnh vực Sinh Vật Cảnh.

Hoạt động chuyên môn: Tăng cường sự gắn kết, phối hợp với Chi cục Phát triển Nông thôn, Văn phòng điều phối Nông thôn mới, Trung tâm khuyến nông Hà Nội, đặc biệt trong công tác tuyên truyền tập huấn và triển khai các hoạt động chuyên môn, lồng ghép các hoạt động trong chương trình OCOP, xây dựng nông thôn mới... Trên cơ sở kế hoạch, nhiệm vụ của Chi cục Phát triển Nông thôn, Văn phòng điều phối Nông thôn mới, Trung tâm khuyến nông Hà Nội, các Chi hội xây dựng kế hoạch tổ chức thực hiện để đảm bảo hoàn thành các chỉ tiêu nhiệm vụ Chi cục giao, coi đây cũng là nhiệm vụ chính trị của Chi hội. Tranh thủ sự hỗ trợ xã hội hóa, các Công ty kinh doanh Sinh Vật Cảnh hàng năm tổ chức 10 - 20 buổi hội thảo, tập huấn tại các Chi hội, nội dung về các biện pháp phát triển kinh tế Sinh Vật Cảnh.

Tuyên truyền nâng cao nhận thức: Tiếp tục phối hợp với các cơ quan báo chí truyền thông của Trung ương và Hà Nội cùng một số cơ quan khoa học đẩy mạnh việc tuyên truyền phổ biến kiến thức, khoa học kỹ thuật, giới thiệu những mô hình tốt, cách làm hay về phát huy vai trò của Sinh Vật Cảnh trong xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh. Tích cực tham gia các hoạt động tham vấn chính sách của Thành phố tổ chức, đứng thành phần, đứng đối tượng; Tham gia đầy đủ các buổi học tập chính sách, đường lối của Đảng và Nhà nước do các cấp tổ chức.

Công tác giám sát, phản biện xã hội: Tham gia đầy đủ và có trách nhiệm khi được yêu cầu tham gia góp ý, phản biện các kế hoạch, chương trình dự án chuyên ngành; Hội chủ động tham mưu với Chi cục Phát triển Nông thôn, Văn phòng điều phối Nông thôn mới, Trung tâm khuyến nông Hà Nội, Sở Nông nghiệp & PTNT Hà Nội các văn bản chỉ đạo về công tác phát triển Sinh Vật Cảnh...

3. Giải pháp ưu tiên thúc đẩy

Thứ nhất, Tăng cường hoạt động truyền thông về lợi ích của sinh vật cảnh đối với môi trường, kinh tế và xã hội. Tổ chức các hội thảo, hội nghị và các lớp đào tạo để nâng cao nhận thức của cộng đồng, doanh nghiệp và chính quyền địa phương; Cung cấp các khóa đào tạo và bồi dưỡng kỹ thuật về trồng trọt, chăm sóc cây cảnh, thiết kế cảnh quan cho người dân và doanh nghiệp;

Thứ hai, Về khoa học công nghệ, Hội phối hợp cùng một số tổ chức, cá nhân nghiên cứu chọn tạo, nhập nội những giống Sinh Vật Cảnh có tính trạng mới đáp ứng nhu cầu ngày càng cao giá trị về vẻ đẹp, về văn hóa và mục đích sử dụng của khách hàng trong và ngoài nước. Đặc biệt, đối với những giống hoa, cây cảnh đủ điều kiện cần công bố lưu hành và bảo hộ bản quyền, đáp ứng điều kiện sản xuất, kinh doanh. Nghiên cứu, hoàn thiện quy trình công nghệ sản xuất hoa, cây cảnh từ khâu nhân giống, trồng, chăm sóc, tạo tán, thu hái, sơ chế, bảo quản sản phẩm; khuyến khích ứng dụng quy trình canh tác bền vững: hạn chế sử dụng hóa chất vô cơ; tăng cường sử dụng phân bón, thuốc bảo vệ thực vật hữu cơ, vi sinh. Tiếp tục lưu giữ, bổ sung nguồn gen mới về Sinh Vật Cảnh góp phần làm phong phú nguồn sản phẩm hàng hóa và nguồn vật liệu di truyền phục vụ nghiên cứu chọn, tạo giống. Ưu tiên chuyển giao, ứng dụng khoa học công nghệ mới, công nghệ số trong quản trị, sản xuất và tiêu thụ sản phẩm Sinh Vật Cảnh. rà soát, bổ sung, điều chỉnh các tiêu chuẩn, quy chuẩn về hoa, cây cảnh và các loại Sinh Vật Cảnh phổ biến khác.

Thứ ba, Về thị trường tiêu thụ, khuyến khích các nhà khoa học của Hội tập trung nghiên cứu văn hóa sử dụng Sinh Vật Cảnh trong các gia đình; thị trường tiêu thụ Sinh Vật Cảnh trong nước thường ngày và trong các dịp lễ hội, các sự kiện, nhất là nhu cầu sử dụng hoa, cây cảnh trong công sở, trên đường phố, khu đô thị, khu dân cư, khu công nghiệp. Đa dạng hóa sản phẩm hoa, cây cảnh phục vụ các đối tượng; chú trọng đầu tư bao bì, nhãn mác, nguồn gốc sản phẩm.

Thứ bốn, Hội sẽ phối hợp với Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội tổ chức các hội thi, lễ hội, triển lãm chuyên đề về hoa, cây cảnh để giới thiệu, quảng bá, xúc tiến tiêu thụ sản phẩm hoa, cây cảnh, Sinh Vật Cảnh của Thủ đô.

Đối với thị trường xuất khẩu, cần rà soát, bổ sung tự công bố lưu hành và bảo hộ bản quyền giống Sinh Vật Cảnh. Nghiên cứu văn hóa, thị hiếu sử dụng hoa, cây cảnh, Sinh Vật Cảnh một số thị trường tiềm năng như Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc,...; khuyến khích hội viên, hội thành viên và doanh nghiệp thuộc Hội liên kết với Hợp tác xã, Tổ hợp tác và hộ gia đình tổ chức sản xuất Sinh Vật Cảnh hướng tới mục tiêu xuất khẩu; thực hiện các giải pháp tháo gỡ rào cản thương mại đẩy mạnh xuất khẩu sản phẩm hoa, cây cảnh và các sản phẩm Sinh Vật Cảnh mà Hà Nội có thế mạnh.

Thứ năm, Về tổ chức sản xuất, Hà Nội bám sát các hoạt động chỉ đạo của Thành ủy, UBND, Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội trong việc định hướng phát triển hoa, cây cảnh, Sinh Vật Cảnh trở thành sản phẩm nông nghiệp mũi nhọn trong quá trình cấu trúc lại ngành nông nghiệp theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững; tạo điều kiện thuận lợi tối đa theo quy định của pháp luật để các doanh nghiệp thành lập và hoạt động sản xuất, kinh doanh hoa, cây cảnh. Doanh nghiệp/Hợp tác xã sẽ là động lực chính phát triển thị trường và liên kết với người sản xuất tiêu thụ sản phẩm hoa, cây cảnh. Xây dựng chuỗi sản xuất hoa, cây cảnh trong đó doanh nghiệp là trọng tâm liên kết với các hộ gia đình thông qua Hợp tác xã, Tổ hợp tác xây dựng vùng trồng, tổ chức sản xuất, sơ chế, bảo quản và tiêu thụ sản phẩm. Qua đó, tạo bứt phá phát triển Sinh Vật Cảnh, hướng tới phát triển toàn diện, bền vững, gắn với thực hiện xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh.

Thứ sáu, Về nguồn vốn đầu tư, Hội khuyến khích cán bộ, hội viên thu hút đa dạng hóa nguồn vốn đầu tư phát triển ngành Sinh Vật Cảnh theo hướng xã hội hóa, chủ yếu là vốn của doanh nghiệp và người dân. Các hộ gia đình đầu tư phát triển sản xuất hoa, cây cảnh để hình thành vùng sản xuất. Hợp tác xã, Tổ hợp tác liên kết với các hộ gia đình và doanh nghiệp đầu tư nhà sơ chế, kho bảo quản sản phẩm hoa, cây cảnh. Doanh nghiệp đầu tư xây dựng thương hiệu; hệ thống bảo quản, tiêu thụ sản phẩm hoa, cây cảnh. Ngân sách nhà nước hỗ trợ phát triển Sinh Vật Cảnh thông qua lồng ghép các Chương trình, Đề án theo quy định của pháp luật để thực hiện các nhiệm vụ: Xây dựng cơ chế, chính sách; nghiên cứu, chuyển giao khoa học công nghệ; đào tạo nguồn nhân lực; đầu tư cơ sở hạ tầng về giao thông, thủy lợi, chợ đầu mối, sàn giao dịch; xúc tiến thương mại, mở rộng thị trường,...

4. Kiến nghị

Đề nghị UBND Thành phố giao Sở Nông nghiệp và PTNT phối hợp với Hội Sinh Vật Cảnh thành phố hàng năm tổ chức hội thi, triển lãm, trưng bày Sinh Vật Cảnh gắn với các hoạt động có liên quan của ngành nông nghiệp, chào mừng kỷ niệm những sự kiện, những ngày lễ lớn của Thủ đô

và Đất nước. Đồng thời, đề nghị UBND thành phố Hà Nội xét công nhận danh hiệu Nghệ nhân Sinh Vật Cảnh cấp Thành phố cho các nghệ nhân thợ giỏi và kiến nghị các cơ quan Trung ương xem xét công nhận danh hiệu Nghệ nhân Ưu tú, Nghệ nhân Nhân dân cho các nghệ nhân Sinh Vật Cảnh tiêu biểu của Hà Nội.

Kế thừa những truyền thống tốt đẹp hơn 30 năm xây dựng và trưởng thành của Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội, bán sát sự chỉ đạo của Thành ủy - HĐND - UBND - MTTQ Thành phố Hà Nội, trong nhiệm kỳ tới, Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội sẽ phối hợp chặt chẽ với Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội quan tâm phát triển nền nông nghiệp Thủ đô sinh thái, hiện đại, đáng sống phát huy được những thế mạnh của miền đất trăm nghề, nơi tinh hoa hội tụ, thủ đô ngàn năm văn hiến; Thúc đẩy phát triển Sinh Vật Cảnh thành ngành kinh tế sinh thái đặc hữu gắn với việc khai thác những tinh hoa văn hóa kết tinh trong các sản phẩm làng nghề, đặc sản vùng miền, sản phẩm OCOP để nâng cao giá trị nông sản, thúc đẩy phát triển du lịch và các mô hình nông nghiệp sinh thái đặc trưng của Thủ đô Hà Nội trong mục tiêu, định hướng phát triển Nông thôn mới và Đô thị văn minh./.

HỘI SINH VẬT CẢNH
THÀNH PHỐ HÀ NỘI

ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU HỘI SINH VẬT CẢNH THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Lần thứ VI, nhiệm kỳ 2024 - 2029

Hà Nội, ngày 11 tháng 9 năm 2024

Đấu giá tác phẩm sinh vật cảnh ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão

Nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn tham dự Festival Sinh vật cảnh Hà Nội 2024 tổ chức đấu giá tác phẩm sinh vật cảnh và quyên góp ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão.

Hưởng ứng lời kêu gọi của Ủy ban MTTQ Việt Nam TP Hà Nội, Ban Tổ chức Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội năm 2024 tổ chức đấu giá sản phẩm Sinh Vật Cảnh và quyên góp ủng hộ đồng bào bị thiệt hại bởi cơn bão số ba vào 19h ngày 14/9/2024 tại Sân khấu khu trường đua F1, phường Phú Đô, Nam Từ Liêm, Hà Nội.

Trước đó, trong 02 ngày 10 - 11/9/2024, nhằm kịp thời sẻ chia với đồng bào bị ảnh hưởng bởi cơn bão số 3, cộng đồng nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn tham dự Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội năm 2024 đã đấu giá tác phẩm Sinh Vật Cảnh và quyên góp ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão được tổng số tiền là 480.000.000 đồng.

Đây là việc làm thiết thực, giàu ý nghĩa nhân văn, phát huy truyền thống tương thân, tương ái, "lá lành đùm lá rách", cùng chia sẻ, ủng hộ người dân vùng bị thiệt hại do bão lũ. Sự giúp đỡ thiết thực về tinh thần, vật chất này sẽ góp phần với bớt những đau thương, mất mát, giúp người dân chịu thiệt hại do bão lũ nhanh chóng khôi phục sản xuất và ổn định đời sống.

Quyên góp ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão. Ảnh: BTC.

Với những ý nghĩa cao đẹp đó, Ban Tổ chức Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội năm 2024 trân trọng kính mời cộng đồng nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn tham dự Festival, các mạnh thường quân, nhà hảo tâm đến dự Lễ khai mạc Festival và chung tay ủng hộ vật chất, tinh thần giúp bà con vùng lũ.

Tất cả các chủ thể tham gia đấu giá và quyên góp ủng hộ đồng bào bị thiệt hại bởi cơn bão số 3 trong khuôn khổ Festival nêu trên, Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật xin được đồng hành tri ân bằng giá trị truyền thông xây dựng thương hiệu tương ứng.

Trân trọng!

Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật

GỖ LỬA

*Nghệ
thuật*

Bác Hồ trồng cây đa tại xã Vật Lại, Ba Vì, Hà Tây (nay là Hà Nội) ngày 16/2/1969

BÁC HỒ VỚI TẾT TRỒNG CÂY

TRẦN QUYẾT

Mùa xuân Kỷ Hợi 1959 cách đây 65 năm, Bác Hồ đã phát động Tết trồng cây với tư tưởng là một cuộc cách mạng cảnh quan thiên nhiên, môi trường sinh thái làm cho “phong cảnh nước ta ngày càng tươi đẹp”.

Mỹ tục mới tốt đẹp trong nhân dân

Với Bác Hồ, trồng cây không chỉ là công việc nông lâm đơn thuần, mà còn có ý nghĩa sâu sắc là giáo dục đạo đức lao động cho nhân dân; đặc biệt là giáo dục tình yêu thiên nhiên, ý thức bảo vệ môi trường sinh thái; lối sống hòa đồng giữa con người với thiên nhiên của người Việt đã được trao truyền bao thế hệ.

Để định hướng về phong trào Tết Trồng cây, Bác Hồ đã có 15 bài viết, bài nói có liên quan. Trong bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên cấp II, cấp III toàn miền Bắc vào ngày 14/9/1958, Bác đã xác định rõ việc trồng cây cũng giống như việc trồng người là việc làm xuất phát từ lợi ích thiết thực trước mắt cũng như lâu dài nhằm phục vụ cuộc sống: “Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây. Vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người”. Người cho rằng, đó là một nhiệm vụ nặng nề, nhưng rất vẻ vang.

Ngày 28/11/1959, Chủ tịch Hồ Chí Minh dưới bút danh Trần Lực đã viết bài “Tết trồng cây” đăng trên báo Nhân dân số 2082. Bác Hồ đã chính thức khởi xướng và phát động phong trào Tết trồng cây. Ngày 9/5/1961, nói chuyện với nhân dân ở đảo Cô Tô, Hải Ninh (Quảng Ninh), Người căn dặn: cần trồng nhiều cây ăn quả, cây lấy gỗ, cây ngăn gió. Trồng cây sẽ đưa lại cho nhân dân ta một nguồn lợi to lớn, lại làm cho xứ sở ta thêm đẹp.

Ngày 20/01/1965, trong bài “Hãy nhiệt liệt tổ chức tết trồng cây” đăng trên báo Hà Đông, Người viết: “Muốn xây dựng nông thôn mới. Việc đầu tiên của nông thôn mới là xây dựng lại nhà ở cho đàng hoàng. Muốn vậy thì ngay từ bây giờ phải trồng cây nhiều và tốt để lấy gỗ. Chỉ có việc đó cũng đủ thấy cần phải đẩy mạnh phong trào Tết trồng cây”.

Không chỉ kêu gọi mọi người tham gia phong trào trồng cây gây rừng qua các bài nói, viết mà Chủ tịch Hồ Chí Minh bằng những hành động cụ thể nêu gương cho mọi người làm theo. Năm 1960, Bác Hồ tham

gia trồng cây với nhân dân Thủ đô ở Công viên Thống Nhất, Hà Nội. Năm 1961, Bác Hồ cùng các đại biểu thanh niên Thủ đô đến trồng cây trên công trình lao động làm đẹp Thủ đô tại vườn hoa Thanh niên. Ngày 3/2/1963, Người về thăm và tham gia trồng cây trong Hội trồng cây thống nhất cùng đồng bào huyện Đông Anh. Hàng năm cứ mỗi dịp Tết đến xuân về, Bác Hồ thường tham gia cùng nhân dân trồng cây. Sáng mùng 1 tết Kỷ Dậu 1969, tuy sức khỏe đã yếu đi nhiều nhưng Bác vẫn đến chúc tết một số đơn vị và trồng cây lưu niệm tại đồi Vật Lại, Ba Vì. Cho đến tận ngày Bác ra đi vào cõi vĩnh hằng, trong bản Di chúc thiêng liêng, Người vẫn không quên nhắc đến việc trồng cây: “Nên có kế hoạch trồng cây trên đồi. Ai đến thăm thì trồng một cây làm kỷ niệm. Trồng cây nào phải tốt cây ấy. Lâu ngày, cây nhiều thành rừng, sẽ tốt cho phong cảnh và lợi cho nông nghiệp”.

Bác Hồ trồng cây đa tại Công viên Thống Nhất mở đầu tết trồng cây do Người phát động ngày 11/1/1960.

Trong những bài viết, Bác Hồ nêu rõ tác dụng của việc trồng cây, đó là công việc "tốn kém ít mà ích lợi nhiều", làm cho "nước ta phong cảnh sẽ ngày càng tươi đẹp hơn, khí hậu điều hòa hơn, cây gỗ đầy đủ hơn. Điều đó sẽ góp phần quan trọng vào việc cải thiện đời sống của nhân dân ta".

Bác Hồ đã viết Tết trồng cây "cũng là một cuộc thi đua dài hạn nhưng nhẹ nhàng mà tất cả mọi người - từ các cụ phụ lão đến các em nhi đồng đều có thể hăng hái tham gia". Điều đó có thể thấy, ý nghĩa của "Tết trồng cây" là hết sức thiết thực và lớn lao. Lời kêu gọi "Tết trồng cây" của Bác đã được sự hưởng ứng nhiệt tình của nhân dân cả nước, trở thành một phong trào quần chúng sâu rộng, một nét đẹp trong văn hóa truyền thống Việt Nam.

Hàng năm, cứ mỗi độ Tết đến xuân về, Bác vừa viết báo nhắc nhở nhân dân thực hiện Tết trồng cây, vừa đi thăm và tham gia trồng cây cùng với nhân dân. Người luôn biểu dương những địa phương, đơn vị, cá nhân trồng cây tốt và nhắc nhở những địa phương, những hợp tác xã chưa quan tâm đến việc tổ chức "Tết trồng cây".

Bác nhấn mạnh việc thực hiện "Tết trồng cây" một cách liên tục, bền bỉ và vững chắc thì không chỉ góp phần vào nhiệm vụ phát triển "kinh tế văn hóa" mà còn làm cho "phong cảnh của ta cũng thật sự làn non sông gấm vóc, tươi đẹp vô cùng". Không chỉ có vậy Người còn lưu ý Tết trồng cây có ý nghĩa chính trị to lớn.

Người đặc biệt lưu ý phải liên hệ chặt chẽ "Tết trồng cây" với kế hoạch trồng cây gây rừng, "trồng cây nào, chắc cây ấy". Người còn lưu ý: "Có nơi nhầm cho rằng Tết trồng cây chỉ một đợt và một năm thôi; chứ không hiểu rằng Tết trồng cây cũng là một kế hoạch kinh tế lâu dài và liên tục...", "Số dĩ Tết trồng cây đã trở nên một phong trào quần chúng mạnh mẽ, là vì mọi người đều thấy lợi ích thiết thực và lâu dài của nó".

Phong trào Tết trồng cây do Bác Hồ phát động đã trải qua vừa tròn 60 mùa

xuân. Hưởng ứng lời kêu gọi Tết trồng cây của Người, ai ai cũng rất hạnh phúc khi đã góp phần tạo ra được nhiều thế hệ cây xanh cho đất nước. Và những thế hệ cây xanh được trồng từ những năm đầu của phong trào nay đã trở thành những cây cổ thụ xum xuê trên các đường phố, nẻo đường của các làng bản, góp phần tạo nên cảnh quan thiên nhiên tươi đẹp cho đất nước.

Bác Hồ kính yêu đã đi xa, đất trời trải qua 55 mùa xuân mới. Tết trồng cây đã trở thành một mỹ tục mới tốt đẹp trong nhân dân. Từ lời dạy của Người, phong trào trồng cây, gây rừng, phủ xanh đất trống đồi trọc luôn được toàn Đảng, toàn dân ta ra sức hưởng ứng bằng nhiều hành động cụ thể. Tắm gương sống giản dị, gần gũi với thiên nhiên, tư tưởng, triết lý sống tiến bộ về bảo vệ cảnh quan, môi trường sinh thái và tài nguyên thiên nhiên để phát triển bền vững của Người đã trở thành kim chỉ Nam hành động đúng đắn cho các thế hệ hôm nay và mãi về sau.

Bác Hồ chăm sóc cây vú sữa của đồng bào miền Nam gửi tặng Người

Cuộc cách mạng cảnh quan thiên nhiên

Để góp phần đưa những tư tưởng của Người qua Tết trồng cây lan tỏa những giá trị thiết thực trong cộng đồng, hơn 20 nhà cách mạng tiên bối đã trình bày với Đảng và Nhà nước về việc thành lập Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam năm 1989. Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam một tổ chức xã hội nghề nghiệp tự nhận về mình sứ mệnh tiếp tục phát huy ý nghĩa của Tết trồng cây góp phần bảo tồn tôn tạo cảnh quan thiên nhiên, di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh; cải thiện môi trường sinh thái; cải thiện đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân... Sau 30 năm xây dựng và trưởng thành, đến nay Sinh Vật Cảnh đã là một ngành kinh tế sinh thái giá trị cao thu hút hơn 4 triệu người lao động góp phần tạo ra giá trị xuất khẩu hàng tỷ USD hàng năm trong nhóm ngành Rau, Hoa, Quả, Cây cảnh...

Năm 2010, nhân kỷ niệm 120 năm ngày sinh của Bác Hồ và kỷ niệm 50 năm ngày Tết trồng cây, Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam đã phối hợp với Tỉnh ủy Nghệ An, Bảo tàng Hồ Chí Minh, Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổ chức Hội thảo khoa học Quốc gia: “Bác Hồ với thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh”.

Tại Hội thảo các nhà khoa học, nhà nghiên cứu, các vị nhân sĩ trí thức, đại diện lãnh đạo Đảng và Nhà nước đã trình bày nhiều tham luận không chỉ làm sáng tỏ nhiều giá trị văn hóa, kinh tế, chính trị, khoa học, xã hội... của phong trào Tết trồng cây mà còn hệ thống lại quan điểm của Bác về lối sống hòa đồng với thiên nhiên và tầm nhìn vượt thời đại về vấn đề biến đổi khí hậu.

Khi nói đến Bác, chúng ta đều cảm nhận một điều rất sâu sắc đó là sự hòa đồng với thiên nhiên, gần gũi với đồng bào, cán bộ, chiến sĩ, đó như lẽ sống tự nhiên của Bác. Những ai đã từng được nghe, được đọc những mẩu chuyện do Bác kể, những

tài liệu do Bác viết, thì ngay từ thuở ấu thơ đến thời trai trẻ ở trong nước đến khi bốn ba khắp các châu lục, cảnh quan thiên nhiên nơi Bác từng sống vẫn ẩn sâu trong tâm trí Bác gắn liền với đời sống con người nơi đó.

Bác Hồ tặng hoa phong lan cho ba nữ dân quân Quảng Bình, Vĩnh Linh.

Về nước sau 30 năm xa cách, ta đã biết Bác xúc động thế nào khi đặt bước chân đầu tiên lên mảnh đất quê hương, đất nước. Và rất dễ hiểu khi Pắc Bó hiện lên núi Các Mác, suối Lê - nin. Cảnh sắc thiên nhiên đã được Bác gửi gắm hoài bão, ý tưởng cách mạng của mình. Trong thời gian hoạt động bí mật cũng như trong những năm tháng kháng chiến chống thực dân Pháp, Bác đều yêu cầu các đồng chí chọn cho Bác nơi ở và làm việc gần rừng, gần suối và cũng không được xa cách với đồng bào.

Khi ở chiến khu Việt Bắc, lán Bác ở, nhà hóp của Bác đều gắn với khung cảnh thiên nhiên nơi đó. Có đất để trồng cây, trồng rau. Ngay bãi bóng chuyền, nơi tập thể dục cũng không ngoại lệ. Khi về Hà Nội, 15 năm sống và làm việc tại Phủ Chủ tịch, Bác Hồ đã cùng các đồng chí giúp việc xây dựng vườn cây, áo cá thành một bức tranh thiên nhiên khoáng đạt, môi trường sống trong lành với 1.271 cá thể cây trồng thuộc 161 loài, 54 họ thực vật, 78 loài có nguồn gốc trong nước, 68 loài có nguồn gốc nước ngoài, 35 loài cây ăn quả, 59 loài cây bóng mát, 67 loài cây hoa cây cảnh... Những cây xanh nơi đây còn gắn với những giá trị

lịch sử, văn hóa, ngoại giao và cả những kỷ niệm về những lần được Bác hướng dẫn chăm sóc, chữa bệnh, uốn tĩa, có hàng cây cau cảnh cao vút chen lẫn các cây cổ thụ như đa, xà cừ, tểch. Các loại cây bóng mát có hoa như phượng vĩ, ô môi, ngọc lan xen lẫn với các loại cây ăn quả. Những khóm tre xanh, tre ngà lơ ô bên các loại cây bụi thấp hơn như muồng, chà là, cây móc, cây cau đẽ. Các loại hoa thân mềm, cây cảnh nổi bật trên thảm cỏ. Tất cả tạo nên màu sắc tươi mát, sự gần gũi của toà nhà vốn là cơ quan đầu não của Nhà nước.

Khu nhà sàn Bác ở hài hòa giữa môi trường sống với vẻ đẹp tự nhiên gần gũi và bình dị như bao làng quê Việt, một bức tranh sơn thủy hài hòa, thể hiện bản sắc văn hóa và lối sống Việt Nam. Vườn cây ăn quả với các loại hoa quả thuộc mọi miền Tổ quốc. Vườn hoa với các loại hoa gần gũi thân thuộc với từng người dân Việt Nam như hoa nhài, hoa mộc. Hàng rào dâm bụt (dâng bụt) quanh nhà đơn sơ mà gợi nhớ hồn quê Việt. Ao cá được bao bọc xung quanh là hàng bụt mọc, phượng vĩ, hoa sữa, rặng liễu và hàng tường vi đỏ tím... Trong vườn cây có khoảng đất rộng chừng 100 mét vuông được trải sỏi cạnh đường Xoài phía sau Phủ Chủ tịch đồ sộ được bố trí một giàn hoa giấy được gọi là “Giàn hoa Phủ Chủ tịch”. Chủ tịch Hồ Chí Minh thường tiếp khách trong và ngoài nước thân tình tại đây vào những ngày đẹp trời. Người coi giàn hoa này như một phòng khách đặc biệt, không bị giới hạn bởi không gian và sự gò bó của những kiến trúc.

Chủ tịch Hồ Chí Minh và những di sản văn hóa vĩ đại của Người còn sống mãi trong lòng dân tộc Việt Nam và bạn bè quốc tế. Nhiều nhà nghiên cứu về Việt Nam, về Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết và diễn giảng về Bác Hồ của chúng ta là một vị lãnh tụ, nhưng Chủ tịch Hồ Chí Minh sống hết sức giản dị, giàu lòng nhân ái. Người mang tư duy của tương lai, luôn đi trước thời đại, không chỉ có về triết học, kinh tế, chính trị học mà trước hết là về thiên nhiên. Những năm gần đây trước nguy cơ của biến đổi khí hậu toàn cầu, các nước trên thế giới

và Liên hợp quốc đã đặt ra chương trình mục tiêu trồng hàng tỷ cây xanh, các bạn đã viết “Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề ra Tết trồng cây từ nửa thế kỷ trước cho nhân dân mình...”.

Bác Hồ với thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh là như vậy. Hòa đồng với thiên nhiên không chỉ vì cảnh sắc của thiên nhiên đẹp mà chính vì cần môi trường sống trong lành và gìn giữ nét đẹp văn hóa truyền thống của người Việt trong ứng xử với thiên nhiên. Những tàng cây xanh, rừng rậm, bãi sù vẹt, rừng ngập mặn sẽ góp phần làm giảm bớt tai họa của bão lũ, khô hạn, sóng biển, triều cường. Nhất là ngày nay với nguy cơ của biến đổi khí hậu toàn cầu ngày càng hiện hữu rõ rệt hơn, chúng ta càng thấy rõ hơn tư duy vượt thời đại của Bác Hồ về thiên nhiên, quan niệm về trồng cây xanh, về cách ứng xử với thiên nhiên của Bác càng gần gũi và thời sự hơn bao giờ hết. Với thiên nhiên, tư duy và cách ứng xử với thiên nhiên của Bác Hồ như trên chỉ có thể hiểu theo tầm nhìn về một nhân cách Hồ Chí Minh. Trong lĩnh vực Sinh Vật Cảnh càng khẳng định vườn cây, ao cá Bác Hồ có giá trị gắn với tâm hồn, lối sống giản dị của Bác!

Phong trào Tết trồng cây do Bác Hồ phát động đã trải qua 65 mùa xuân đã được nhân dân trên mọi miền Tổ quốc hưởng ứng rất tích cực. Những tàng cây xanh trù phú dọc chiều dài đất nước từ đất mũi Cà Mau đến địa đầu Tổ quốc được nhân dân các thế hệ nối tiếp thi nhau trồng đã thực sự điểm tô cho giang sơn gấm vóc Việt Nam ngày càng tươi đẹp. Tết trồng cây do Bác Hồ khởi xướng và phát động đã thực sự trở thành một cuộc cách mạng cảnh quan thiên nhiên, bảo vệ môi trường sinh thái và ứng phó với biến đổi khí hậu toàn cầu. Cùng với đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta ngày càng được cải thiện, Tết trồng cây đã góp thêm hương sắc cho Đất Việt mãi mãi xanh tươi, đời đời bền vững theo di nguyện thiêng liêng của Người:

Mùa xuân là tết trồng cây

Làm cho đất nước càng ngày càng xuân

Đại tướng Võ Nguyên Giáp, nhà quân sự lỗi lạc, người học trò xuất sắc của lãnh tụ Hồ Chí Minh, người anh hùng của dân tộc Việt Nam anh hùng! Ông còn được biết đến là một trí tuệ siêu việt mang tư duy xanh, bảo vệ môi trường và phát triển bền vững, một lối sống hòa đồng với thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh.

Sinh thời, Đại tướng Võ Nguyên Giáp luôn dành thời gian động viên những người đồng chí của mình dấn thân vào việc phát triển Sinh Vật Cảnh không chỉ ở góc độ một thú chơi nhân văn tao nhã mà ở góc độ một cuộc cách mạng bảo vệ cảnh quan, thiên nhiên, môi trường sinh thái, di tích lịch sử và danh thắng đất Việt. Đây là việc làm thiết thực để học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thể hiện trong phong trào Tết Trồng cây do Người phát động ngày 28/11/1959.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp

**SỐNG HÒA ĐỒNG THIÊN
NHIÊN VÀ SINH VẬT CẢNH**

Những lúc rảnh rỗi Đại tướng vẫn dành thời gian chăm sóc vườn hoa cây cảnh

Ngày 06/9/1992, tại Hội thảo khoa học về văn hóa Sinh vật cảnh Việt Nam, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã có bài phát biểu gây ấn tượng trong giới khoa học và cổ vũ mạnh mẽ những người làm công tác Sinh Vật Cảnh cả nước với chủ đề “Mối quan hệ hài hòa giữa con người với thiên nhiên”.

Tham luận tại Hội thảo, Đại tướng nhấn mạnh: "Con người là một bộ phận của thiên nhiên, phải sống hài hòa với thiên nhiên, dựa vào thiên nhiên, biết làm chủ thiên nhiên để làm cho thiên nhiên là một nguồn sống của mình. Nếu con người tự tách mình ra khỏi thiên nhiên, nói cải tạo thiên nhiên mà lại đi với hoại hủy thiên nhiên thì đó là hành động trái với quy luật dẫn tới tai họa không

thể lường hết được. Ta nên có kế hoạch vừa phát triển kinh tế gia đình vừa đi tới sản xuất lớn, tận dụng đặc điểm của của nước ta là nơi hội tụ nhiều nguồn động vật, thực vật, có nhiều loại cây, loại hoa, loại quả, có nhiều vùng đặc sản nổi tiếng, tận dụng những vùng có điều kiện thuận

lợi như Đà Lạt, Ba Vì, Cúc Phương và nhiều nơi khác vốn có truyền thống trồng hoa, cây cảnh, nuôi chim, cá cảnh. Làm được như vậy thì ta vừa được kinh tế vừa được văn hóa. Muốn vậy thì ta phải có sự đầu tư vốn, ứng dụng khoa học kỹ thuật, có sự tham gia của lãnh đạo các cấp, các ngành, các địa phương và trước hết là làm sao để mọi người nhận thức được sâu sắc những giá trị về nhiều mặt của Sinh vật cảnh Việt Nam".

Nhiều nghệ nhân Sinh Vật Cảnh Hà Nội cho đến tận bây giờ vẫn còn rất ấn tượng về sự tham gia của Đại tướng tại Triển lãm Sinh Vật Cảnh Việt Nam lần thứ nhất năm 1995 được tổ chức tại Triển lãm Giảng Võ (Hà Nội), Đại tướng Võ Nguyên Giáp không chỉ đến dự mà còn mang đến góp vui mấy giò

Tác giả bài viết trong dịp tặng sách Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong lòng dân cho gia đình và BLL Văn phòng Đại tướng

hoa lan và chậu trà bạch. Đến dự Triển lãm cùng phu nhân, Đại tướng đã đến thăm các gian hàng và giao lưu với các nghệ nhân.

Khi đến thăm gian hàng gỗ lũa của họa sĩ Hoàng Hải, Đại tướng đã ân cần thăm hỏi và động viên tiếp tục có nhiều sáng tạo trong việc tạo hình thổi hồn vào những bộ rễ cây vớt là những thứ bỏ đi. Nhìn vào gian hàng gỗ lũa của Họa sĩ Hoàng Hải, Đại tướng hỏi: “Chắc hẳn nhà đồng chí rộng lắm mới đủ chỗ để chứa hết những tác phẩm nghệ thuật đồ sộ như vậy...?”

Họa sĩ Hoàng Hải đáp: “Đạ báo cáo Đại tướng nhà cháu nhỏ lắm ở phố Thụy Khuê, cháu mang những tác phẩm này từ quê Yên Bái xuống tham dự để phục vụ nhân dân Thủ đô thăm quan thưởng lãm. Kết thúc triển lãm cháu chưa biết đi ở đâu ạ, nếu ở đây không tạo điều kiện”.

Họa sĩ Hoàng Hải vừa dừng lời, Đại tướng tiến gần lại ân cần nói: “Vậy thì hết triển lãm chú cứ cho xe chở thẳng đến 30 Hoàng Diệu để tiếp tục phục vụ nhân dân có nhu cầu thăm quan. Khi nào chú tìm được chỗ thích hợp hơn thì mang về cũng không sao?”.

Với họa sĩ Hoàng Hải, những ngày để tác phẩm gỗ lũa tại cổng nhà riêng của Đại tướng ở số 30 Hoàng

Diệu là những kỷ niệm đẹp mà ông may mắn có được sẽ không bao giờ phai nhạt về lối sống giản dị, hoà đồng với thiên nhiên và luôn đồng cảm, động viên những người làm công tác Sinh Vật Cảnh của Đại tướng Võ Nguyên Giáp với họ.

Còn ông Howard Limbert (một chuyên gia hang động thuộc Hiệp hội Hang động hoàng gia Anh) thì chia sẻ, cách đây gần 30 năm, khi mà Việt Nam còn thiếu ăn, thiếu mặc thì Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã nghĩ đến việc bảo vệ môi trường để phát triển kinh tế. Chỉ trong một lần ngắn ngủi được gặp và nghe Đại tướng

nói chuyện, ông đã “vỡ” ra nhiều điều, luôn xem đó như kim chỉ nam để sống và hành động cho những đam mê của cuộc đời mình.

Năm 1992, khi vừa từ rừng ra, sau chuyến thám hiểm tìm kiếm hang động tại Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng, ông được thông báo có một người rất quan trọng của Việt Nam muốn gặp đoàn thám hiểm. Thật ra lúc đó, ông không biết đó là ai và cũng không hứng thú lắm vì phải lo cấp cứu cho một cộng sự bị gặp tai nạn trong khi thám hiểm. Về sau, ông mới biết vị khách đó là Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

“Nghiên cứu hang động Karst phục vụ du lịch và các ngành kinh tế và khoa học là một công tác quan trọng, cần làm cho thật tốt. Luôn luôn chú trọng bảo vệ môi trường.”()*

Đại tướng Võ Nguyên Giáp

Bút tích của Đại tướng gửi đoàn của ông Howard Limbert

Đại tướng Võ Nguyên Giáp không chỉ là một nhà văn hóa, nhà giáo dục nhà khoa học, quân sự lỗi lạc trong thời đại Hồ Chí Minh được bầu bạn khắp năm Châu ngưỡng mộ ghi nhận mà ông còn được đánh giá là một trí tuệ siêu việt mang "tư duy xanh", một con người luôn quan tâm đến giáo dục đào tạo con người mới thích ứng với yêu cầu mới của sự phát triển, bảo vệ môi trường, phát triển bền vững, một tâm hồn yêu thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh thiết tha.

Từ cảm hứng "tư duy xanh" của Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong lĩnh vực Sinh Vật Cảnh trong hơn 30 năm qua, ngành Sinh Vật Cảnh Việt Nam đã có những bước phát triển mạnh mẽ cả về chiều rộng lẫn chiều sâu. Từ một thú chơi nhân văn tao nhã cú một số ít người có điều kiện trong xã hội, ngày nay, Sinh Vật Cảnh đã phát triển thành một ngành kinh tế sinh thái thu hút trên 4 triệu lao động và có những đóng góp tích cực trong giá trị xuất khẩu trên 4 tỷ USD của nhóm ngành Rau, củ, hoa, quả, cây cảnh hàng năm. Sinh Vật Cảnh từ năm 2018 được Chính phủ công nhận là một trong 7 nhóm ngành quan trọng trong phát triển nông nghiệp, nông thôn nước ta.

Một loài phong lan được những người yêu Sinh Vật Cảnh đặt tên là "Phi điệp 5 cánh trắng Đại tướng" để tưởng nhớ Đại tướng

Để bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn vô hạn Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Cộng đồng những người yêu Sinh Vật Cảnh nhiều năm qua đã trân trọng gọi tên một loài hoa Phi điệp đột biến mới xuất hiện mang tên "Phi điệp 5 cánh

trắng Đại tướng"! Loại lan đặc biệt này được dùng chủ yếu vào việc bảo tồn và trao tặng cho những Tri kỷ hữu yêu lan để gọi nhớ về Vị tướng huyền thoại sống mãi trong lòng Dân đất Việt trường tồn!

CỐ THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ PHAN VĂN KHẢI

VỚI NGÀNH SINH VẬT CẢNH VIỆT NAM

• XUÂN NGUYỄN

Trong lịch sử hơn 30 năm xây dựng và trưởng thành của Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam, Cố Thủ tướng Chính phủ Phan Văn Khải là người đứng đầu Chính phủ có nhiều hoạt động và sớm ban hành những văn bản chỉ đạo phát triển ngành hoa cây cảnh Việt Nam phát triển tương xứng với tiềm năng và hướng tới một mặt hàng xuất khẩu chủ lực của Đất nước.

Ngày 18/3/1998, tại cuộc làm việc với Ban Thường vụ Trung ương Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam trên cương vị người đứng đầu Chính phủ, Thủ tướng Phan Văn Khải đã nhấn mạnh giá trị văn hóa truyền thống dân tộc, tâm hồn cao đẹp của ông cha qua hoạt động Sinh Vật Cảnh. Thủ tướng nhắc lại những ấn tượng sâu sắc của ông về non sông gấm vóc cảnh đẹp thiên nhiên của đất nước và vùng miền Trung ông vừa tới thăm. Thủ tướng lưu ý Hội Sinh Vật Cảnh góp trí tuệ và công sức tham gia tôn tạo các di tích lịch sử danh lam thắng cảnh của đất nước, mỗi nơi cần có định hướng rõ ràng về trồng loại cây, hoa nào cho

phù hợp, những loại cây, hoa nào phải bảo vệ, không được chặt phá, giữ gìn vẻ đẹp thiên nhiên, màu sắc hài hòa.

Cũng cần coi trọng cây xanh, cảnh đẹp cho các khu công nghiệp, các đô thị cũ và mới. Đình, miếu, đền, chùa, nhà thờ, trường học, đường làng, ngõ xóm cần có cây xanh, vật cảnh. Coi trọng làng nghề truyền thống đồng thời mở rộng phổ biến kỹ thuật và kinh nghiệm cho nhân dân cả nước. Cần tranh thủ các mối quan hệ sẵn có của Hội với Hiệp hội cây cảnh, đá cảnh quốc tế, các quốc gia trong khu vực để mở rộng khả năng hợp tác quốc tế, học hỏi kỹ thuật tiên tiến của bạn đồng thời mở rộng

thị trường xuất khẩu Sinh Vật Cảnh góp phần giới thiệu đất nước vốn được coi là một bồn cảnh thiên nhiên khổng lồ, nguồn nguyên liệu phong phú và nghệ thuật cây cảnh mang bản sắc riêng. Chính từ đó mà phối hợp với ngành du lịch, mở rộng du lịch sinh thái đang được thế giới ưa chuộng. Từ tinh thần đó, Thủ tướng khẳng định Chính phủ sẵn sàng ủng hộ hoạt động của Hội Sinh Vật Cảnh, chỉ đạo các cấp, các ngành phối hợp và tạo điều kiện cho Hội thực hiện tốt chức năng của mình theo Điều lệ Hội.

Cố Thủ tướng Phan Văn Khải

Nội dung chỉ đạo tại cuộc làm việc quan trọng trên cùng phê bút của Thủ tướng Chính Phủ Phan Văn Khải được đăng tải trên Tạp chí Việt Nam Hương Sắc số 55 tháng 4 năm 1998. Phê bút của Thủ tướng có nội dung: "Tôi vui mừng nhận thấy hoạt động của Hội Sinh Vật cảnh Việt Nam luôn hướng vào mục đích cao đẹp: góp phần gìn giữ và phát huy nền văn hóa truyền thống, vẻ đẹp tâm hồn của các thế hệ cha ông, đóng góp tích cực vào việc thực hiện các chương trình kinh tế - xã hội và chính sách đại đoàn kết dân tộc của Đảng và Nhà nước ta. Tôi hoan nghênh sự tham gia hăng hái của các đồng chí cán bộ lão thành của Đảng, các nhà khoa học, mỹ học, kỹ thuật và các nghệ nhân vào hoạt động nhiều mặt của Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam. Tôi mong rằng

các bộ, ngành ở Trung ương và chính quyền địa phương các cấp giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi cho Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam để hoạt động của Hội ngày càng bổ ích thiết thực".

Sau nhiều năm theo sát những hoạt động của Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam và nhận thấy đây là một ngành kinh tế sinh thái giàu tiềm năng, ngày 03/09/1999 trên cương vị Thủ tướng Chính phủ ông đã quyết định phê duyệt đề án phát triển rau, quả và hoa cây cảnh thời kỳ 1999 - 2010. Bản đề án mang nhiều dấu ấn đóng góp cá nhân của ông đã được ông phát biểu chỉ đạo trước đó về hướng phát triển của ngành Sinh Vật Cảnh Việt Nam trong những lần làm việc với lãnh đạo Trung ương Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam trước đó.

Đề án đã đánh giá toàn diện thực trạng và giải pháp để thúc đẩy phát triển ngành rau, quả và hoa cây cảnh trở thành một ngành sản xuất hàng hóa phục vụ nhu cầu trong nước và hướng tới xuất khẩu. Với hiện trạng tổng diện tích trồng hoa ở nước ta có khoảng 1600ha, đạt giá trị sản lượng 700 tỷ đồng và chỉ xuất khẩu được 5 triệu USD. Chúng ta vẫn phải nhập khẩu 73 tỷ đồng (tương đương 5,2 triệu USD). Quy hoạch hoa cây cảnh đến khoảng năm 2010 dự tính lên 7.000ha, trong đó Hà Nội 1500ha, Thành phố Hồ Chí Minh 1000ha, Hải Phòng 800ha, Đà Lạt 1200ha. Giá trị xuất khẩu đến năm 2005 là 10 triệu USD và năm 2010 là 60 triệu USD...

Đề án xác định: Phát triển rau, quả và hoa cây cảnh nhằm khai thác lợi thế về điều kiện khí hậu, sinh thái đa dạng (nhiệt đới, á nhiệt đới, ôn đới) của các vùng miền để sản xuất thực phẩm có giá trị dinh dưỡng đa sinh tố cho con người góp phần giải quyết việc làm, phủ xanh đất trống đồi trọc, tạo cảnh quan môi trường. Phát triển phải gắn với thị trường, có khả năng cạnh tranh ở thị trường trong nước, trong khu vực và trên thế giới, trước mắt và lâu dài. Phát triển ở các vùng trong cả nước trong đó quan tâm phát triển ở một số vùng có điều kiện sinh thái đặc biệt như

đồng bằng Sông Cửu Long, Lâm Đồng, đồng bằng Sông Hồng, vùng cao miền núi phía Bắc... Vừa phát triển rộng rãi trong dân, vừa phát triển ở các vùng chuyên canh, thâm canh, từng bước hiện đại hóa, sử dụng công nghệ truyền thống và công nghệ sạch để bảo vệ môi trường, bảo vệ sức khỏe và đời sống nhân dân, nâng cao chất lượng hàng hóa xuất khẩu...

Đề án cũng hướng tới mục tiêu: Nhanh chóng thỏa mãn nhu cầu đời sống nhân dân về rau, quả và hoa cây cảnh (thông thương và cao cấp) trong đó đẩy mạnh sản xuất chế biến nước quả với giá rẻ để từng bước thay thế đồ uống có cồn; Tạo thêm công ăn việc làm cho khoảng 5 triệu người; Kim ngạch xuất khẩu đến năm 2010 đạt 1 tỷ USD/năm.

Đặc biệt, ngày 09/05/2004, phát biểu tại Hội nghị toàn quốc Hội Sinh vật cảnh Việt Nam tổ chức tại Hà Nội nhân kỷ niệm 15 năm thành lập, Thủ tướng Phan Văn Khải đã biểu dương Hội Sinh vật cảnh Việt Nam và mong Hội tiếp tục kiện toàn tổ chức trong phạm vi cả nước nhằm giáo dục, động viên và tổ chức phong trào quần chúng bảo vệ cảnh quan thiên nhiên, danh lam thắng cảnh, chăm sóc và giữ gìn môi trường sống trong lành. Toàn văn bài phát biểu quan trọng này đã được Văn phòng Chính phủ thông báo tới

các ngành, các cấp trong toàn quốc. Đây là văn bản chỉ đạo với định hướng phát triển Sinh Vật Cảnh thành một ngành kinh tế sinh thái mà đến nay giá trị của nó vẫn còn nguyên tính thời sự... Một văn bản đánh giá toàn diện về thực trạng, tiềm năng phát triển của ngành Sinh Vật Cảnh; Định hướng quy hoạch phát triển Sinh Vật Cảnh thành một ngành kinh tế sinh thái; Chỉ đạo các cấp các ngành có liên quan phối hợp và giúp đỡ Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam xây dựng thương hiệu, mở rộng thị trường... Cũng tại văn bản này, Thủ tướng Phan Văn Khải chỉ đạo việc tổ chức Festival Hoa Đà Lạt lần đầu tiên vào năm 2005 để quảng bá giới thiệu hình ảnh quốc gia, tôn vinh nghề trồng hoa cây cảnh, phát triển du lịch và đưa hoa cây cảnh thành một mặt hàng xuất khẩu chủ lực của đất nước...

Năm 2016, xuất khẩu dầu thô đạt 2,4 tỷ USD, xuất khẩu rau, quả và hoa đạt 2,45 tỷ USD. Như vậy, lần đầu tiên xuất khẩu rau quả, hoa lớn hơn xuất khẩu dầu thô. Các chuyên gia dự báo đến năm 2022, giá trị xuất khẩu của rau, quả và hoa sẽ đạt khoảng 9 -10 tỷ USD/năm, con số này còn cao hơn xuất khẩu dầu thô lúc tốt nhất". Còn theo Tổng cục Thống kê đến cuối năm 2017 đã có khoảng 40 loại rau hoa quả Việt Nam được xuất khẩu sang 60

quốc gia và vùng lãnh thổ với giá trị đạt hơn 3,514 tỷ USD, tăng 43,02% so với cùng kỳ 2016...

Từ những kết quả xuất khẩu vượt trội của ngành rau, hoa, quả của Việt Nam trong hai năm trở lại đây đã vượt qua cả xuất khẩu dầu thô để trở thành mặt hàng xuất khẩu chủ lực, những người làm công tác Sinh Vật Cảnh nói riêng, ngành nông nghiệp nói chung luôn nhớ về dấu ấn lãnh đạo của nguyên Thủ tướng Chính phủ Phan Văn Khải cách đây hơn 20 năm qua về công tác này. Với những người làm công tác Sinh Vật Cảnh Việt Nam thì mãi mãi biết ơn ông đã có những đóng góp quan trọng để đưa một thú chơi nhân văn tao nhã của ông cha thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao góp phần giải quyết công ăn việc làm cho hơn 4 triệu hội viên và người lao động... Góp phần hiện thực "cuộc cách mạng cảnh quan làm cho Đất nước ta ngày càng tươi đẹp, môi trường sống ngày càng trong lành, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta ngày một cải thiện" do Bác Hồ khởi xướng và phát động qua phong trào Tết Trồng cây cách đây 65 năm về trước.

Người viết bài, rất vinh dự những năm tháng giúp việc đồng chí Nguyễn Văn Trân, nguyên Bí thư Trung ương Đảng và đồng

chí Đỗ Phượng, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng cùng nhiều vị lãnh đạo ở Trung ương Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam đã có được cơ duyên nhiều lần gặp gỡ, tiếp xúc với nguyên Thủ tướng Chính Phủ Phan Văn Khải. Đã hơn 20 năm, tôi vẫn nhớ như in những ấn tượng về ông qua phong thái giản dị, gần gũi, tận tụy với công việc, cử chỉ nghĩa tình với đồng chí đồng nghiệp; luôn lắng

nghe và tôn trọng ý kiến của cấp dưới...Trên cương vị người đứng đầu Chính phủ dù bận trăm công ngàn việc ông luôn dành thời gian thích hợp để trực tiếp lắng nghe những góp ý của các bậc lão thành, các nhà khoa học, các chuyên gia, làm việc với các hiệp hội ngành nghề như Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam....

Thủ tướng Phan Văn Khải được nhân dân hết lòng mến mộ, người ủng hộ

mạnh mẽ cho chủ trương "Phát triển Sinh Vật Cảnh thành một ngành kinh tế sinh thái". Tưởng nhớ về ông với những dòng hoài niệm góp thêm một nén tâm nhang cùng những người yêu thiên nhiên, nghệ thuật Sinh Vật Cảnh, nhân dân và bầu bạn khắp năm châu kính cẩn trước anh linh vị Thủ tướng hết lòng vì nước vì dân./.

Hà Nội:

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA SINH VẬT CẢNH TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI VÀ ĐÔ THỊ VĂN MINH

• NGUYỄN XUÂN ĐẠI

Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội

Thủ đô Hà Nội, với bề dày ngàn năm văn hiến và phong phú về truyền thống văn hóa, không chỉ nổi bật với 36 phố phường nhộn nhịp, các điểm vui chơi giải trí, và nền ẩm thực đặc trưng mà còn nổi bật với truyền thống lâu đời về sinh vật cảnh. Các làng hoa, cây cảnh và sinh vật cảnh đã góp phần tạo nên nét đẹp độc đáo cho mảnh đất này, làm nổi bật bản sắc văn hóa dân tộc.

Phong trào Tết Trồng cây được Bác Hồ phát động từ những năm 60 của thế kỷ trước đã tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển của sinh vật cảnh. Sau hơn 30 năm đổi mới, thú chơi sinh vật cảnh không chỉ là một sở thích tao nhã mà còn trở thành một ngành kinh tế sinh thái quan trọng, góp phần bảo vệ môi trường, tạo cảnh quan đẹp và thu hút du lịch. Sinh vật cảnh hiện đã trở thành một trong những ngành được ưu tiên phát triển theo Nghị định số 52/2018/NĐ-CP của Chính phủ và là một trong những nhóm sản phẩm được phân hạng trong chương trình mỗi xã một sản phẩm (OCOP).

Theo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, tính đến cuối năm 2023, diện tích trồng hoa và cây

cảnh ở Việt Nam đã đạt khoảng 51.600 ha, với giá trị sản xuất và tiêu thụ ước đạt 45.000 tỷ đồng. Xuất khẩu hoa cũng ghi nhận sự tăng trưởng mạnh mẽ, đạt gần 80 triệu USD trong năm 2023, tăng 19,4% so với năm trước. Hà Nội dẫn đầu cả nước về quy mô và

giá trị sinh vật cảnh với hơn 8.100 ha chuyên canh hoa, cây cảnh, và giá trị sản xuất đạt khoảng 7.000 tỷ đồng. Thành phố đã hình thành 47 vùng sản xuất hoa, công nhận 14 làng nghề hoa, cây cảnh và 36 sản phẩm OCOP đạt từ 3 sao trở lên.

Ông Nguyễn Xuân Đại
Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội

Sinh vật cảnh đóng vai trò quan trọng trong chiến lược phát triển đô thị theo hướng “sáng, xanh, sạch, đẹp” và phát triển nông nghiệp sinh thái bền vững. Hà Nội đang xây dựng Đề án nông nghiệp đô thị, trong đó sinh vật cảnh được ưu tiên để ứng phó với biến đổi khí hậu và đô thị hóa. Theo Chương trình số 04-CTr/TU của Thành ủy, Hà Nội dự kiến mở rộng diện tích trồng hoa và cây cảnh từ 8.500 ha đến 9.000 ha, đồng thời quy hoạch, phát triển làng nghề và tổ chức lại sản xuất, kết hợp với xúc tiến thương mại và du lịch nông thôn.

Hoạt động sản xuất và kinh doanh sinh vật cảnh ngày càng trở nên quan trọng trong bối cảnh biến đổi khí hậu và công nghiệp hóa. Cây xanh không chỉ làm đẹp đô thị mà còn thanh lọc không khí, giảm bụi và nhiệt độ, giữ ẩm cho môi trường, tạo không gian sống trong lành. Ngành sinh vật cảnh cũng tạo ra nhiều cơ hội việc làm, từ trồng trọt, kinh doanh cây cảnh đến dịch vụ chăm sóc cây xanh và phát triển cảnh quan, góp phần vào tăng trưởng kinh tế địa phương và nâng cao thu nhập cho người dân.

Sau gần 15 năm xây dựng nông thôn mới, nhiều vùng quê Hà Nội đã trở thành điểm du lịch hấp dẫn. Thành phố đã triển khai nhiều chính sách

khuyến khích phát triển nông nghiệp, trong đó hoa, cây cảnh được xem là sản phẩm nông nghiệp tiềm năng. Tuy nhiên, sự phát triển của ngành sinh vật cảnh vẫn chưa tương xứng với tiềm năng và lợi thế của Thủ đô. Hiện tại, Hà Nội mới đáp ứng được khoảng 60% nhu cầu tiêu thụ sinh vật cảnh.

Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Hà Nội đang chú trọng phát triển nền nông nghiệp sinh thái, hiện đại, tận dụng thế mạnh của vùng đất truyền thống và văn hóa. Sở thúc đẩy các sản phẩm OCOP và sản phẩm đặc hữu, kết hợp với giá trị văn hóa truyền thống, để nâng cao giá trị gia tăng và năng lực cạnh tranh của nông sản. Việc thu hút du lịch và quảng bá thương hiệu cũng được chú

trọng để phát triển làng nghề, góp phần chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi và lao động nông thôn.

Hà Nội phấn đấu duy trì tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất sinh vật cảnh giai đoạn 2022 - 2030 đạt khoảng 10% mỗi năm. Đến năm 2025, giá trị sản xuất hoa, cây cảnh dự kiến đạt khoảng 10.000 tỷ đồng và đến năm 2030 đạt khoảng 15.000 - 20.000 tỷ đồng. Giá trị sản phẩm thu được trên mỗi ha đất trồng hoa, cây cảnh đạt bình quân khoảng 700 - 750 triệu đồng mỗi năm. Các mục tiêu này nhằm phát triển bền vững ngành sinh vật cảnh, góp phần vào chuyển đổi cơ cấu cây trồng, nâng cao thu nhập cho người sản xuất và cải thiện đời sống văn hóa, tinh thần của người dân Thủ đô.

Sản xuất hoa, cây cảnh trên địa bàn thành phố Hà Nội ngày càng được quan tâm

Để hiện thực hóa các mục tiêu trên, trong năm 2024, Hà Nội đã tổ chức Lễ hội hoa đào, quất cảnh và Lễ hội sen Hà Nội, đồng thời chuẩn bị cho Festival Sinh Vật Cảnh lần thứ nhất từ ngày 30/8 đến 18/9/2024 tại khu Trường đua F1 (Nam Từ Liêm - Hà Nội). Festival sẽ gồm các hoạt động chính như hội thi chọn tác phẩm sinh vật cảnh tiêu biểu, trưng bày tác phẩm nghệ thuật và giới thiệu sản phẩm OCOP. Sự kiện này không chỉ tôn vinh các nghệ nhân và doanh nhân trong lĩnh vực sinh vật cảnh mà còn khẳng định vai trò của ngành trong phát triển nông thôn mới và đô thị văn minh.

Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất 2024, với sự tham gia của 55 tỉnh/thành trong cả nước, là hoạt động thiết thực kỷ niệm 70 năm Giải phóng Thủ đô (10/10/1954 - 10/10/2024) và 65 năm ngày Bác Hồ phát động Tết Trồng cây (28/11/1959 - 28/11/2024). Sự kiện này được kỳ vọng sẽ tạo động lực mạnh mẽ để nâng cao hoạt động sản xuất, kinh doanh sinh vật cảnh, góp phần vào sự phát triển bền vững của Thủ đô và hiện thực hóa các mục tiêu của phong trào Tết Trồng cây trong bối cảnh hiện nay.

FESTIVAL 2024
SINH VẬT CẢNH HÀ NỘI

70
GIẢI PHÓNG THỦ ĐÔ

Festival sinh vật cảnh

lần đầu tiên được tổ chức tại Hà Nội

FESTIVAL SINH VẬT CẢNH HÀ NỘI 2024

- **Quy mô:**
15.000m²
- **Các tác phẩm cây cảnh dự thi:**

- + **1.014** tác phẩm cây cảnh nghệ thuật
tượng trưng **1.014** năm
Thăng Long - Hà Nội.
- + **70** tác phẩm tiêu biểu tượng trưng
kỷ niệm **70** năm giải phóng Thủ đô.

Thời gian tổ chức:

Địa điểm:

Khu trường đua F1, phường Phú Đô,
quận Nam Từ Liêm, Hà Nội.

Trong khuôn khổ Festival, thành phố tổ chức
Hội thi sinh vật cảnh diễn ra trong **5** ngày,
từ ngày **6-9** đến ngày **10-9**.

ẤN PHẨM CỦA VIỆN KINH TẾ - VĂN HÓA VÀ NGHỆ THUẬT | 39

TÁC PHẨM
ĐẠI DIỆN CHO MIỀN TRUNG
CHÀO MỪNG
FESTIVAL SVC HÀ NỘI

VAI TRÒ VÀ ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NGÀNH HOA, CÂY CẢNH VIỆT NAM

PGS.TS. Đặng Văn Đông - Viện Nghiên cứu Rau quả

I. VAI TRÒ CỦA HOA, CÂY CẢNH TRONG ĐỜI SỐNG

Hoa, cây cảnh có vai trò quan trọng trên toàn thế giới cũng như ở Việt Nam. Do đặc trưng của từng nền văn hóa và điều kiện kinh tế - xã hội mà ở mỗi nước hoa, cây cảnh có những vai trò, vị trí khác nhau.

1.1. Cải thiện môi trường sống

Giảm ô nhiễm: Theo Shepherd (2011) cây hoa, cây cảnh hấp thụ khí cacbonic, các chất độc hại có trong không khí (như formaldehyde, benzene, trichloroethylene và ammonia) và các khí nhà kính khác.

Quá trình này làm sạch không khí, giảm nguy cơ về các vấn đề sức khỏe có liên quan đến chất lượng không khí trong nhà và ngoài trời và giảm tác động của biến đổi khí hậu đến sức khỏe của con người.

Tăng cường oxy: Qua quá trình quang hợp, hoa cây cảnh giải phóng oxy giúp tăng cường chất lượng không khí, đặc biệt trong các khu vực đô thị - nơi mức độ ô nhiễm không khí thường cao.

Giảm nhiệt độ: cây xanh cung cấp bóng mát, giúp làm giảm nhiệt độ bề mặt và không khí xung quanh. Khu vực có cây

thường mát mẻ hơn các khu vực không có cây do lá cây che chắn ánh nắng mặt trời. Quá trình quang hợp của cây không chỉ sản sinh ra oxy mà còn thoát hơi nước vào không khí. Quá trình này giúp làm mát không khí xung quanh, tương tự như hiệu ứng làm mát của một chiếc máy điều hòa tự nhiên.

Giảm tiếng ồn: Lá và cành cây có thể

phản xạ, hấp thụ và phân tán sóng âm. Vì vậy, ở những nơi có cây mức độ tiếng ồn môi trường sẽ giảm do sự truyền dẫn âm thanh qua không khí giảm. Hou (2009) cho rằng hàng rào cây cảnh dày có thể tạo thành một rào cản vật lý hiệu quả để ngăn chặn tiếng ồn từ các nguồn như giao thông và hoạt động công nghiệp. Điều này đặc biệt quan trọng trong các khu vực gần đường cao tốc, sân bay, hoặc khu công nghiệp

1.2. Mang lại giá trị thẩm mỹ, tinh thần

Tô điểm cho không gian sống: Hoa, cây cảnh có thể làm cho môi trường sống xung quanh trở nên sống động và thú vị hơn, tạo cảm giác thư giãn, thoải mái, tạo thêm màu sắc, kết cấu và hình dạng vào một không gian, từ vườn nhà đến ban công và phòng khách (Stuart-Smith, 2021).

Làm đẹp cảnh quan đô thị: Hoa, cây cảnh giúp làm mềm mại các kết cấu cứng nhắc và thêm màu sắc đa dạng vào môi trường đô thị, từ đó nâng cao chất lượng

cuộc sống cho cộng đồng (Adeyela, 2016).

Sử dụng để trang trí trong các sự kiện: hoa, cây cảnh được sử dụng rộng rãi để trang trí trong các sự kiện quan trọng như đám cưới, lễ kỷ niệm và các buổi lễ, mang lại vẻ đẹp tự nhiên và tạo không khí lễ hội (Farahmand, 2023).

Theo Stuart-Smith (2021) hoa, cây cảnh có tác dụng: Tạo tâm trạng thư thái: sự hiện diện của cây xanh, lọ hoa tươi trong nhà cũng như công sở giúp giảm căng thẳng và tạo cảm giác thư giãn, từ đó cải thiện tâm trạng và sức khỏe tinh thần đồng thời

kích thích sự sáng tạo, tăng năng suất làm việc. Màu sắc và hương thơm tự nhiên của hoa có thể kích thích cảm giác hạnh phúc và lạc quan. Monroe (2015) cho rằng chỉ cần nhìn vào cây cảnh hoặc ở trong môi trường xanh có thể giúp giảm stress.

Thúc đẩy sự gắn gũi với thiên nhiên: hoa, cây cảnh giúp mọi người kết nối lại với thiên nhiên, mang lại năng lượng tích cực cho ngôi nhà và những người sống trong đó, giúp tạo ra một môi trường sống hòa thuận và hạnh phúc.

Tăng cường sức khỏe: chăm sóc hoa, cây cảnh có thể coi là một hoạt động thể chất nhẹ nhàng, giúp tăng cường sự dẻo dai và hoạt động của cơ thể, đặc biệt đối với người lớn tuổi việc này còn giúp giữ cho tinh thần minh mẫn và cơ thể linh hoạt (Monroe, 2015; Dhanraj, 2019).

1.3. Mang lại giá trị văn hóa

Theo các tác giả Goody (1990), Stuart-Smith (2021) hoa, cây cảnh có một vị trí đặc biệt trong văn hóa và tinh thần của nhiều dân tộc trên thế giới.

Hoa, cây cảnh được coi là biểu tượng của sự sống, sức mạnh, tình yêu trong nhiều nền văn hóa. Chúng thường xuyên được trưng bày trong các nghi lễ, các sự

kiện tôn giáo. Hoa, cây cảnh cũng là một phần không thể thiếu trong nhiều lễ hội và nghi lễ truyền thống trên khắp thế giới, ví dụ Tết Nguyên Đán ở Việt Nam có truyền thống trang trí nhà cửa bằng cây mai và cây đào, trong khi lễ Holi ở Ấn Độ được trang trí bởi các loài hoa với nhiều màu sắc. Còn trong các dịp cưới hỏi, tang lễ, hoa đóng vai trò quan trọng trong việc thể hiện tình cảm, lòng kính trọng và sự tôn vinh. Một số loài hoa, cây cảnh cụ thể được gắn với những ý nghĩa tinh thần sâu sắc, như hoa sen trong Phật giáo biểu tượng cho sự thanh khiết, hoặc cây oliu trong văn hóa Địa trung hải là biểu tượng cho hòa bình và thịnh vượng.

Nhiều quốc gia đã lựa chọn một loài hoa đặc trưng, nổi tiếng và phổ biến nhất ở đất nước đó để làm quốc hoa. Đặc biệt hơn những loài hoa thông thường, quốc hoa mang vẻ đẹp tâm hồn dân tộc hàm chứa những giá trị văn hóa, truyền thống hoặc gắn liền với lịch sử hình thành, phát triển của dân tộc và đời sống thường ngày của người dân. Chính vì vậy, người ta tìm thấy ở quốc hoa nét văn hóa rực rỡ và lịch sử lâu đời của đất nước, phản ánh những đức tính tốt đẹp của con người cũng như tâm hồn, tính cách, đặc điểm dân tộc của quốc gia đó. (Minahan, 2009)

Hiện có hơn 100 quốc gia/vùng lãnh thổ đã công bố quốc hoa, ví dụ quốc hoa của Hà Lan là hoa tulip, Nhật Bản là hoa cúc, Malaysia là hoa dâm bụt, Lào là hoa đại, Bungari là hoa hồng... Trên khía cạnh nào đó, quốc hoa còn có giá trị kinh tế nhất định (ví dụ hoa tulip đã mang về cho đất nước Hà Lan hàng trăm triệu USD/năm, hay hoa hồng mang lại thu nhập rất cao cho nhiều nông dân ở Bulgaria).

1.4. Mang lại giá trị kinh tế

Các tác giả Nguyễn Xuân Linh (2022), Đào Thanh Vân và cs. (2021) cho rằng nghề trồng hoa, cây cảnh đóng một vai trò quan trọng trong nền kinh tế nông nghiệp của nhiều quốc gia, không chỉ đem lại lợi ích kinh tế trực tiếp cho những người trồng mà còn tạo ra giá trị gia tăng trong nhiều khía cạnh khác.

Nghề trồng hoa, cây cảnh tạo ra hàng triệu việc làm trên toàn thế giới, từ trồng trọt, chăm sóc, đến thu hoạch, bảo quản, vận chuyển và bán lẻ, đồng thời cung cấp nguồn thu nhập ổn định cho các hộ gia đình nông nghiệp, các doanh nghiệp nhỏ và vừa, cũng như các tập đoàn lớn. Theo Bộ NN&PTNT (2022) giá trị ngành hoa, cây cảnh của Việt Nam năm 2021 là 37.967,9 tỷ đồng, chiếm 3,99% trong tỷ trọng của ngành trồng trọt.

Trồng hoa, cây cảnh giúp đa dạng hóa nền kinh tế nông nghiệp, giảm phụ thuộc vào một số ít cây trồng truyền thống, điều này làm giảm rủi ro kinh tế cho nông dân và cộng đồng nông thôn. Hoa cây, cây cảnh cũng là mặt hàng xuất khẩu quan trọng của nhiều quốc gia. Hà Lan, Colombia và Kenya là những ví dụ nổi bật, nơi ngành công nghiệp hoa đem lại giá trị xuất khẩu lớn, góp phần đáng kể vào GDP quốc gia. Việc xuất khẩu mặt hàng này giúp tạo ra thị trường toàn cầu, mở rộng cơ hội kinh doanh và thúc đẩy sự phát triển kinh tế.

Các khu vườn thực vật, vườn hoa và các sự kiện liên quan đến hoa như lễ hội hoa, thường thu hút một lượng lớn du

khách, đóng góp vào ngành công nghiệp du lịch của quốc gia hoặc khu vực. Các điểm du lịch này không chỉ làm tăng doanh thu từ vé vào cửa và dịch vụ liên quan mà còn tăng cường hình ảnh và vị thế của địa phương, đất nước trên bản đồ du lịch thế giới.

Các công nghệ như phương pháp nhân giống bằng in vitro, kỹ thuật trồng cây trong nhà kính, sử dụng hệ thống tưới tiên tiến, tiết kiệm, công nghệ sau thu hoạch... và các ngành phụ trợ như sản xuất nhà màng, nhà kính, các trang thiết bị, các loại vật tư, giá thể, phân bón.. cũng đã góp phần tạo ra giá trị gia tăng cho ngành hoa, cây cảnh.

1.5. Mang lại giá trị giáo dục và nghiên cứu

Hoa, cây cảnh cung cấp cơ hội học tập và nghiên cứu về sinh học, bảo tồn và kỹ thuật canh tác, đồng thời góp phần nâng cao nhận thức về môi trường và bảo vệ thiên nhiên (Collyns, 2022). Cụ thể như sau:

Hoa, cây cảnh giúp giáo dục công chúng về đa dạng sinh học và tầm quan trọng của việc bảo tồn các loài thực vật. Các vườn bách thảo, vườn thực vật và khu bảo tồn thiên nhiên là nơi lý tưởng để mọi người dân đến học hỏi về các loài cây bản địa, cũng như nhập nội. Tại đây các chương trình giáo dục có thể kết hợp với việc phổ biến kiến thức vai trò của cây về kỹ thuật chăm sóc cây, nhân giống cây... từ đó nâng cao nhận thức cộng đồng về bảo vệ môi trường.

Hoa, cây cảnh là đối tượng của nhiều nghiên cứu khoa học bao gồm phân loại thực vật, lai tạo giống, nghiên cứu phòng trừ sâu bệnh, kỹ thuật canh tác... Nghiên cứu giúp bảo tồn các loài hoa, cây cảnh quý hiếm có nguy cơ cạn kiệt nguồn gen và tạo ra các giống cây mới có chất lượng cao hơn, khả năng chống chịu bệnh tốt và hiệu quả kinh tế cao.

Các chương trình giáo dục thực nghiệm về hoa, cây cảnh cung cấp kiến thức chuyên sâu các nghiên cứu về sinh lý học thực vật, di truyền học và kỹ thuật canh tác mở ra nhiều cơ hội nghề nghiệp trong lĩnh vực liên quan đến hoa, cây cảnh và môi trường đồng thời giúp người dân học cách trồng và chăm sóc hoa, cây cảnh một cách bền vững, tận dụng tối đa nguồn

tài nguyên có sẵn và giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường. Còn các dự án trồng hoa, cây cảnh giúp nâng cao nhận thức về các vấn đề môi trường như biến đổi khí hậu, ô nhiễm không khí từ đó khuyến khích mọi người tham gia vào các hoạt động bảo vệ môi trường và bảo tồn thiên nhiên (Van Tuyl, 2014).

II. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN CỦA NGÀNH HOA, CÂY CẢNH VIỆT NAM

2.1. Những thuận lợi và tiềm năng phát triển hoa, cây cảnh ở Việt Nam

Việt Nam có rất nhiều tiềm năng phát triển hoa, cây cảnh do có các thuận lợi sau:

- Thị trường tiêu thụ rộng lớn: Việt Nam là nước đông dân với dân số xấp xỉ 100 triệu người, người dân Việt Nam rất ưa chuộng sử dụng hoa cây cảnh. Hoa, cây cảnh được sử dụng vào rất nhiều mục đích khác nhau: đón chào năm mới, lễ, hội, khai trương, trang trí nội ngoại thất.... Theo kết

quả điều tra của Viện Nghiên cứu Rau quả năm 2021 thì trung bình mỗi người Việt Nam giành 45.000 đồng/năm mua hoa, cây cảnh. Từ năm 2010 đến nay, nhu cầu sử dụng hoa, cây cảnh trong nước tăng bình quân 10-15%/năm. .. Bên cạnh đó thị trường hoa, cây cảnh trên thế giới cũng rất lớn, hàng năm khoảng 15 tỷ USD với mức tăng trưởng 6%/năm.

- Nguồn tài nguyên khí hậu, địa hình đa dạng: Việt Nam với rất nhiều địa hình khác nhau, có nhiều loại khí hậu và các vùng tiểu khí hậu khác nhau từ ôn đới, á nhiệt đới đến nhiệt đới do vậy có thể phát triển được rất nhiều các chủng loại hoa,

cây cảnh đa dạng về màu sắc, hình dáng. Miền Bắc có thời tiết lạnh vào vụ Đông nên có thể phát triển sản xuất hoa ôn đới. Bên cạnh một số vùng núi cao như Đà Lạt, Sapa, Tam Đảo, Mộc Châu... có thể trồng, phát triển các loại hoa, cây cảnh quanh năm, nhất là các chủng loại hoa, cây cảnh quý hiếm.

- Nguồn gen các giống hoa, cây cảnh rất đa dạng, phong phú: vì Việt Nam có nguồn tài nguyên khí hậu đa dạng nên cũng có rất nhiều các loại thực vật quý hiếm nói chung và các loại hoa, cây cảnh đẹp, có giá trị nói riêng. Rất nhiều loại cây trồng mới có thể được khai thác và phát triển thành những loại hoa, cây cảnh có triển vọng, có giá trị cao trên thị trường quốc tế, có thể phát triển cho sản xuất, phục vụ không chỉ nhu cầu trong nước mà còn có thể xuất khẩu.

- Nguồn lao động dồi dào cần cù sáng tạo: nông dân Việt Nam rất cần cù, sáng tạo, giàu kinh nghiệm sản xuất, chịu được sự gian khổ, vất vả và có ý chí quyết tâm làm giàu từ nông nghiệp, trong đó có hoa, cây cảnh.

- Công nghệ và khoa học kỹ thuật trợ giúp: Hiện nay đã có nhiều bộ giống hoa, cây cảnh mới và nhiều tiến bộ kỹ thuật sản xuất hoa của Việt Nam đã tiếp cận với thế giới từ đó giúp cho các doanh nghiệp và người dân có điều kiện phát triển sản xuất hoa, cây cảnh theo hướng hiện đại, hiệu quả và bền vững đủ sức cạnh tranh với hoa cây cảnh nhập nội.

- Sự quan tâm, hỗ trợ của nhà nước: Trong những năm qua, nhà nước đã có nhiều chính sách giúp phát triển hoa, cây cảnh như đầu tư cho công tác nghiên cứu bảo tồn phát triển nguồn gen; chọn tạo giống hoa, cây cảnh mới; xây dựng các mô hình sản xuất hoa, cây cảnh chất lượng cao... Nhờ các chương trình này mà các cơ quan khoa học đã chọn tạo được hàng trăm giống hoa, cây cảnh mới cũng như xây dựng được các quy trình kỹ thuật chuyển giao cho người dân.

- Hiệu quả sản xuất hoa cao hơn so với sản xuất các cây trồng khác: Sản xuất hoa, cây cảnh không đòi hỏi quá nhiều về đất đai, nước tưới, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật và dễ áp dụng các công nghệ mới, vì vậy phát triển hoa, cây cảnh đang là một hướng đi phù hợp với điều kiện tự nhiên ở nhiều vùng để đáp ứng nhu cầu tiêu dùng hoa cây cảnh ngày càng tăng.

Tóm lại với những lợi thế về thị trường, khí hậu, đất đai, lao động, khoa học công nghệ, chính sách hỗ trợ... sản xuất hoa ở Việt Nam hoàn toàn có khả năng đáp ứng về mặt số lượng, chất lượng, giá thành, để từ đó nâng cao khả năng cạnh tranh của sản phẩm hoa, cây cảnh Việt Nam so với các nước khác (Đề án phát triển hoa, cây cảnh - Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, 2022).

2.2. Một số khó khăn, thách thức của ngành hoa, cây cảnh

Theo đề án phát triển hoa, cây cảnh của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn năm 2022 thì ngành sản xuất hoa, cây cảnh của Việt Nam có những khó khăn, thách thức sau:

- Định hướng phát triển vùng hoa cây cảnh còn nhiều vướng mắc, bất cập: Công tác quy hoạch vùng trồng hoa, cây cảnh chưa được nhiều địa phương quan tâm, chú trọng. Sản xuất chủ yếu mang tính tự phát dẫn đến diện tích trồng hoa, cây cảnh còn phân tán, nhỏ lẻ. Diện tích canh tác bình quân trên một hộ dân rất thấp, nên khó hình thành vùng sản xuất hoa, cây cảnh tập trung theo quy mô lớn.

- Kỹ thuật sản xuất hoa, cây cảnh mặc dù có nhiều tiến bộ nhưng vẫn còn lạc hậu so với các nước trong khu vực. Tính đến năm 2020 tỷ lệ diện tích hoa, cây cảnh áp dụng tiến bộ khoa học đạt khoảng 45%, diện tích trồng trong nhà có mái che chiếm trên 12,4%, chính vì lý do trên mà nghề sản xuất hoa, cây cảnh mặc dù có thu nhập cao, nhưng cũng gặp nhiều rủi ro và phụ thuộc rất lớn vào điều kiện tự nhiên.

- Hầu hết các giống hoa, cây cảnh đang được trồng ở Việt Nam được nhập theo con đường không chính thức từ nước ngoài nên không có bản quyền, trong khi khả năng tạo giống mới hoa mới có chất lượng cao, ở trong nước còn khó khăn, phải có thời gian 10 -20 năm nữa mới theo kịp các cường quốc hoa, như Hà Lan, Pháp, Trung Quốc..

- Nguồn nhân lực phục vụ quản lý, sản xuất kinh doanh hoa, cây cảnh công nghệ cao còn thiếu và yếu, tỷ lệ qua đào tạo thấp. Tình trạng thiếu hụt lao động trong lĩnh vực sản xuất hoa, cây cảnh do di dân, do đô thị hóa... có tác động đến phát triển sản xuất hoa, cây cảnh.

- Có sự cạnh tranh quyết liệt trên thị trường thế giới, đặc biệt là các sản phẩm mới. Hiện tại nhiều sản phẩm về hoa, cây cảnh của nước ngoài có chất lượng cao hơn, có thương hiệu và có sự liên kết chặt chẽ hơn của chúng ta.

- Biến đổi khí hậu làm điều kiện

khí hậu không theo quy luật, ngày càng khắc nghiệt và khó dự đoán. Thiên tai, dịch bệnh diễn ra ngày càng phức tạp và gây thiệt hại không nhỏ cho ngành nông nghiệp nói chung và ngành sản xuất hoa, cây cảnh nói riêng.

2.3. Định hướng phát triển hoa, cây cảnh ở Việt Nam

Quan điểm phát triển ngành hoa, cây cảnh Việt Nam là dựa trên lợi thế về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của từng vùng sinh thái và định hướng phát triển kinh tế, xã hội của từng địa phương. Căn cứ vào nhu cầu thị trường, gắn sản xuất với tiêu thụ sản phẩm. Ứng dụng khoa học, công nghệ mới, công nghệ số trong công tác quản lý, sản xuất, sơ chế, bảo quản và tiêu thụ sản phẩm. Khuyến khích các thành phần kinh tế tham gia đầu tư phát triển ngành sản xuất kinh doanh hoa, cây cảnh, trong đó Nhà nước tạo cơ chế, chính sách và hỗ trợ đầu tư theo quy định của pháp luật.

Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT Nguyễn Xuân Cường thăm quan Lễ hội Sinh Vật Cảnh Thủ đô năm 2022

Ngày 26/10/2022 Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã ban hành Quyết định số 4081/QĐ-BNN-TT phê duyệt “Đề án phát triển ngành hoa, cây cảnh đến năm 2030” với mục tiêu: xây dựng và phát triển một cách bền vững, góp phần quan trọng trong chuyển dịch cơ cấu cây trồng, tăng thu nhập cho người sản xuất và nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần của nhân dân. Mục tiêu đặt ra là tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất ngành hoa, cây cảnh giai đoạn năm 2025 - 2030 đạt khoảng 6 - 8%/năm; giá trị sản xuất hoa, cây cảnh đến năm 2030 đạt khoảng 70.000 - 75.000 tỷ đồng. Giá trị xuất khẩu sản phẩm hoa, cây cảnh đến năm 2030 đạt khoảng 180 - 200 triệu USD. Giá trị sản phẩm thu được trên 01 ha đất trồng hoa, cây cảnh đạt bình quân khoảng 700 - 750 triệu đồng/năm.

2.3.1. Phát triển hoa, cây cảnh theo mục đích sử dụng

Để phát triển ổn định, ngành sản xuất kinh doanh hoa, cây cảnh cần có một số định hướng sau:

- Phát triển sản xuất hoa, cây cảnh theo hướng ứng dụng công nghệ cao để tạo ra các sản phẩm có chất lượng cao, hạ giá thành. Đối tượng chính là các loại hoa lily, hoa lan (hồ điệp, vũ nữ, catlaya, hoàng thảo, đại châu, địa lan kiếm) hoa chậu, hoa thảm...

- Phát triển sản xuất hoa, cây cảnh gắn với chế biến thực phẩm: sản xuất hoa vừa làm cảnh vừa làm thực phẩm. Có thể trồng trên đất lúa, hoặc đất trồng màu. Đối tượng là các loại hoa sen, tam giác mạch, hướng dương...

- Phát triển sản xuất hoa, cây cảnh gắn với chế biến dược liệu: sử dụng những loại cây hoa bản địa vừa để trang trí, vừa có thể làm dược liệu. Đối tượng là lan kim tuyến, lan thạch斛, lan bạch cập, trà hoa vàng, hoa cúc chi...

- Phát triển sản xuất hoa, cây cảnh gắn với chiết xuất, chế biến hương liệu. Sử dụng làm tinh dầu, nước hoa, các loại

mỹ phẩm, hoặc đồ uống... Đối tượng là hoa hồng, hoa dành dành, hoa phong lữ, hoa iris, hoa nhài, hoa oải hương...

- Phát triển sản xuất hoa, cây cảnh gắn với du lịch sinh thái: có thể cho du khách chiêm ngưỡng trực tiếp, có thể làm đẹp cảnh quan, để thu hút khách du lịch.

2.3.2. Phát triển hoa, cây cảnh gắn với thị trường

- Mở rộng và giữ ổn định diện tích trồng hoa khoảng 38 ngàn - 40 ngàn ha, sản lượng khoảng 12 tỷ cành, trong đó diện tích trồng hoa tập trung đạt khoảng 30% - 40%, diện tích trồng hoa có ứng dụng công nghệ cao chiếm khoảng trên 10% diện tích. Vùng sản xuất hoa trọng điểm, tập trung tại các tỉnh: Hà Nội, Quảng Ninh, Hải Dương, Hải Phòng, Hưng Yên, Thái Bình, Nam Định, Lào Cai, Yên Bái, Bắc Giang, Phú Thọ, Sơn La, Thanh Hóa, Thừa Thiên Huế, Phú Yên, Gia Lai, Lâm Đồng, TP. Hồ Chí Minh, Tiền Giang, Vĩnh Long, và Đồng Tháp.

- Mở rộng và giữ ổn định diện tích trồng cây cảnh khoảng 16,0 ngàn - 16,5 ngàn ha, sản lượng khoảng 55 - 56 triệu chậu (cành), trong đó diện tích trồng tập trung đạt 8,51 ngàn ha (chiếm 52%), diện tích trồng cây cảnh có ứng dụng công nghệ cao đạt 1,68 ngàn ha (chiếm 10,3%). Các nhóm cây cảnh chính gồm đào, quất, mai, lan, các loại cây thế bonsai, nhóm cây hoa, cây ăn quả làm cảnh, nhóm cây cảnh phụ trợ (cây cảnh, lá trang trí), nhóm bonsai, cây thế, cây cảnh trang trí và các loại cây cảnh khác...

- Phát triển hệ thống phân phối tại các thị trường, tiếp cận và sử dụng các chợ đầu mối, các hệ thống siêu thị làm cầu nối để tiêu thụ sản phẩm. Xây dựng thương hiệu hoa, cây cảnh và một số trung tâm giao dịch, chợ đầu mối bán buôn hoa, cây cảnh ở một số vùng trọng điểm có sản lượng hoa, cây cảnh lớn như Hà Nội, Lâm Đồng và TP. Hồ Chí Minh...

- Hình thành thị trường giao dịch,

bán buôn hoa, cây cảnh gắn với các siêu thị vật tư nông nghiệp và sản phẩm chuyên nông nghiệp. Tìm kiếm mở rộng các thị trường xuất khẩu hoa, cây cảnh, cây thế bon sai. củng cố nâng cao sức mạnh và kết nối theo chuỗi sản xuất của hệ thống hộ với doanh nghiệp, hình thành hiệp hội hoa, cây cảnh ở các vùng trọng điểm được quy hoạch nhằm hỗ trợ nhau trong nghiên cứu khoa học, công nghệ, thị trường.

- Tiếp tục củng cố và mở rộng thị trường xuất khẩu theo hướng đa dạng hoá thị trường, khuyến khích các doanh nghiệp, các thành phần kinh tế cùng tham gia đầu tư, sản xuất hoa, cây cảnh xuất khẩu. Có những cơ chế cụ thể rõ ràng hơn cho sản xuất hoa, cây cảnh tương đương như đối với một số đối tượng cây trồng được ưu tiên khác.

PHÁT TRIỂN VÙNG TRỒNG HOA, CÂY CẢNH GẮN VỚI DU LỊCH SINH THÁI:

Hướng đi hiệu quả của ngành Nông nghiệp Thủ đô

• Đỗ Minh

Hoa, cây cảnh là những cây trồng chủ lực khi ngành Nông nghiệp Hà Nội thực hiện tái cơ cấu lĩnh vực trồng trọt. Đặc biệt, với định hướng phát triển nông nghiệp xanh, sạch gắn với du lịch thì phát triển hoa, cây cảnh đã, đang trở thành hướng đi được các địa phương lựa chọn.

Du khách tham quan Làng du lịch sinh vật cảnh xã Hồng Vân (huyện Thường Tín). Ảnh: Hoàng Phúc

Góp phần tạo giá trị gia tăng lớn

Thực tế từ nhiều năm qua, Hà Nội đã tập trung phát triển, mở rộng diện tích trồng hoa, cây cảnh. Theo đó, từ năm 2012, Hà Nội đã triển khai Đề án phát triển sản xuất hoa, cây cảnh thành phố giai đoạn 2012-2016. Việc thực hiện đề án đã giúp Hà Nội hình thành nhiều vùng trồng hoa, cây cảnh, góp phần tạo giá trị gia tăng rất lớn cho ngành Nông nghiệp. Hiện, Hà Nội có khoảng 8.000ha hoa, cây cảnh, trong đó 70%

diện tích được trồng tập trung ở các quận, huyện: Bắc Từ Liêm, Tây Hồ, Mê Linh, Đan Phượng. Nhiều mô hình trồng hoa ứng dụng công nghệ cao cho hiệu quả kinh tế hàng tỷ đồng/ha/năm. Ngoài ra, Hà Nội có 61 cơ sở ứng dụng công nghệ cao hoặc sản phẩm công nghệ cao trong quá trình sản xuất hoa, với tổng diện tích 122,5ha; khoảng 77,3ha trồng hoa trong nhà màng, nhà lưới. Đặc biệt, Hà Nội cũng hình thành Làng du lịch sinh vật cảnh xã Hồng Vân (huyện Thường Tín) - điển hình về

phát triển vùng trồng hoa, cây cảnh gắn với du lịch sinh thái.

Bí thư Đảng ủy xã Hồng Vân Nguyễn Hải Đăng cho hay: Hồng Vân đã lựa chọn trồng hoa, cây cảnh là hướng phát triển đột phá trên cơ sở tận dụng thế mạnh từ vùng bãi. Theo đó, xã đã đa dạng các vườn hoa theo mùa gắn với du lịch sinh thái, trải nghiệm độc đáo.

Tuy vậy, theo Giám đốc Sở NN&PTNT Hà Nội Nguyễn Xuân Đại, mặc dù Hà Nội đã hình thành một

số mô hình ứng dụng công nghệ cao trong trồng hoa nhưng công nghệ mới chỉ chủ yếu là nhà màng, nhà lưới, chưa nhiều nhà kính kết hợp tưới nước tiết kiệm, điều khiển nhiệt độ, độ ẩm...

“Là sản phẩm chủ lực, song đến nay, Hà Nội vẫn chưa khai thác tối đa nguồn lực từ hoa, cây cảnh. Hầu hết mô hình có quy mô nhỏ, manh mún, thiếu liên kết, chưa tạo ra những vùng hoa thương hiệu”, ông Nguyễn Xuân Đại nhấn mạnh.

Thu hút doanh nghiệp đầu tư phát triển

Khi bàn luận về định hướng phát triển nông nghiệp của Hà Nội, GS.TS Nguyễn Thị Lan - Giám đốc Học viện Nông nghiệp Việt Nam cho rằng, nông nghiệp Hà Nội ngoài chức năng cung cấp lương thực, thực phẩm, giải quyết việc làm, còn có nhiệm vụ tạo lập cảnh quan, cải thiện khí hậu, bảo vệ môi trường. Việc phát triển các mô hình nông nghiệp cần bám vào định hướng này và hoa, cây cảnh là lựa chọn có tính tối ưu nhất hiện nay.

Trong khi đó, theo PGS.TS Trần Trọng Phương, Trưởng khoa Tài nguyên và Môi trường (Học viện Nông nghiệp Việt Nam), với định hướng phát triển các vành đai xanh của Thủ đô, thì hoa, cây cảnh là sản phẩm chủ lực trong phát triển kinh

tế nông nghiệp xanh. Phát triển hoa, cây cảnh không chỉ tạo không gian du lịch, tạo điểm nhấn, mà còn là ngành kinh tế có thu nhập “bạc tử”. Đơn cử như nghề trồng đào, quất ở phường Tứ Liên, quận Tây Hồ. Bên cạnh giá trị kinh tế cao, đào, quất Tứ Liên còn là sản phẩm có tính văn hóa, lịch sử của Thủ đô. Hay như sen Tây Hồ cũng vậy, loài hoa đặc trưng, có tính thẩm mỹ và còn góp phần tạo ra sản phẩm “Trà sen” rất giá trị. Câu chuyện ở đây chính là kết nối kinh tế - văn hóa, tạo không gian xanh, đặc trưng cho Thủ đô từ nhóm hoa, cây cảnh.

Phó Chủ tịch UBND thành phố Hà Nội Nguyễn Mạnh Quyền cũng đã chỉ rõ, trong quy hoạch phát triển nông nghiệp, Hà Nội đặc biệt chú trọng quy hoạch các vành đai xanh cho Thủ đô. Đặc biệt, trong điều kiện quỹ đất hạn hẹp hiện nay, việc phát triển các mô hình hoa, cây cảnh là lựa chọn hàng đầu. Đây cũng là mô hình được rất nhiều đô thị, thủ đô lớn trên thế giới xây dựng...

Để khắc phục hạn chế trong hình thành vùng trồng hoa, cây cảnh, Phó Chủ tịch UBND thành phố Nguyễn Mạnh Quyền cho biết, Hà Nội sẽ xây dựng cơ chế, chính sách cho phát triển nhóm cây trồng này, thu hút doanh nghiệp đầu tư vào các mô hình ứng dụng công nghệ cao. Thành

phố sẽ phối hợp với các viện nghiên cứu, nhà khoa học để lựa chọn sản phẩm chủ lực trong định hướng phát triển hoa, cây cảnh. Theo đó, ngoài những nhóm cây, hoa chính như: Đào, quất, hoa hồng, hoa lan, cúc... cần mở rộng, bên cạnh việc đa dạng về giống hoa, cây cảnh khác. Việc phát triển các loại hoa, cây cảnh cần phù hợp điều kiện thổ nhưỡng và khí hậu...

Cùng với tháo gỡ về chính sách, ngành Nông nghiệp Hà Nội tiếp tục đẩy mạnh tái cơ cấu trong sản xuất nhóm cây hoa, cây cảnh. Dự kiến đến năm 2025, diện tích canh tác hoa, cây cảnh toàn thành phố đạt khoảng 9.000ha. Ngoài các vùng hoa truyền thống hiện nay, Hà Nội sẽ chuyển đổi dần diện tích đất trồng lúa kém hiệu quả sang trồng hoa, cây cảnh tại các huyện: Ba Vì, Sóc Sơn, Gia Lâm, Thường Tín và thị xã Sơn Tây, đặc biệt là vùng bãi ven sông.

"Bên cạnh đưa giống hoa, cây cảnh mới, chất lượng cao vào sản xuất, thời gian tới, thành phố cũng tăng cường liên kết hình thức kinh tế hợp tác nông hộ với doanh nghiệp, hình thành các vùng sản xuất - tiêu thụ hoa, cây cảnh kết hợp du lịch sinh thái; duy trì thương hiệu, nhãn hiệu vùng hoa truyền thống", Giám đốc Sở NN&PTNT Hà Nội Nguyễn Xuân Đại thông tin.

Phó Chủ tịch UBND huyện Thanh Oai

Nguyễn Trọng Khiển:

Phát triển hoa, cây cảnh vùng ven sông

Những năm qua, huyện Thanh Oai đã hình thành một số vùng trồng hoa, cây cảnh cho hiệu quả kinh tế lớn như vùng trồng quất, bưởi cảnh ở các xã Kim An, Cao Viên... cho doanh thu trung bình 500-700 triệu đồng/ha/năm. Hiện nay, các địa phương có diện tích đất ngoài đê sông Hồng đã khai thác tối đa để trồng hoa, cây cảnh xen canh rau màu, chăn nuôi cho hiệu quả kinh tế cao.

Thời gian tới, huyện khuyến khích các nhà vườn đưa các giống hoa, nhóm cây cảnh có dáng độc đáo, phù hợp khuôn viên nhà ở đô thị vào sản xuất. Huyện sẽ khảo sát các xã ven sông, vùng bãi để hỗ trợ nông dân chuyển đổi xây dựng mô hình trồng hoa, cây cảnh. Ngoài ra, huyện phối hợp với Sở NN&PTNT Hà Nội mở rộng giao thông khu vực ngoài bãi, hoàn thiện hệ thống thủy lợi vùng bãi nhằm tạo điều kiện cho người dân mở rộng sản xuất, tiêu thụ sản phẩm. Để nâng cao chất lượng, hiệu quả vùng trồng hoa, cây cảnh tập trung, huyện khuyến khích người dân thuê đất, chuyển đổi đất sản xuất với cây trồng phù hợp trong đó có hoa, cây cảnh...

Giám đốc Hợp tác xã Đan Hoài (huyện Đan Phượng)

Bùi Hường Bích:

Ứng dụng công nghệ, nâng cao giá trị

Để tạo sản phẩm hoa chất lượng cao, Hợp tác xã Đan Hoài đã đầu tư 85 nhà màng, nhà lưới, diện tích khoảng 20.000m², áp dụng hệ thống tưới tiên tiến, tiết kiệm nước, điều tiết nhiệt độ, ánh sáng. Hiện, Hợp tác xã đã làm chủ được quy trình trồng, chăm sóc, xử lý ra hoa hàng loạt đối với lan hồ điệp, đạt chất lượng cao. Nhờ sự đầu tư bài bản, khoa học, những năm qua, Hợp tác xã Đan Hoài cung cấp cho thị trường khoảng 1 triệu cây giống và lan hồ điệp thương phẩm/năm; doanh thu 4-5 tỷ đồng/năm.

Quá trình sản xuất cho thấy, khoa học công nghệ chính là “chìa khóa” để gia tăng giá trị của các ngành kinh tế, trong đó có sản xuất hoa công nghệ cao. Theo đó, hàng năm, Hợp tác xã giới thiệu và chuyển giao tiến bộ khoa học, kỹ thuật cho người dân, các đơn vị trong và ngoài thành phố đưa ra thị trường hàng chục vạn cây giống và cây hoa lan hồ điệp chất lượng cao. Việc áp dụng khoa học kỹ thuật tối đa trong sản xuất hoa của hợp tác xã còn góp phần cải tạo đất trồng, lai tạo các giống hoa có khả năng thích ứng vùng đất canh tác bạc màu, khô hạn...

Ông Phạm Đức Tài

(*xã Mê Linh, huyện Mê Linh*):

Sản phẩm đáp ứng nhu cầu thị trường

Xuất phát từ nhu cầu của khách hàng, người dân trên địa bàn xã thường xuyên sưu tầm giống hoa mới, cây bonsai, tiểu cảnh... sau đó tìm cây hoa hồng cắt tỉa, uốn dáng khác nhau phù hợp nhu cầu thị trường, vì vậy tôi đã lựa chọn trồng, cung cấp các sản phẩm đáp ứng nhu cầu này, đem lại hiệu quả kinh tế cao. Hiện nay, diện tích trồng hoa của gia đình tôi là 7.200m² với hàng chục nghìn gốc hồng chậu, hồng thế từ giống hồng cổ, hồng

ngoại; trong đó có khoảng 4.000 gốc bonsai, 500 gốc hồng cao từ 2,5m trở lên, 3.000 gốc thân gỗ chi dâu và 2.000 gốc hồng bụi...

Tuy nhiên, để hỗ trợ nông dân mở rộng diện tích trồng hoa theo hướng công nghệ cao, tôi cho rằng, các ngành chức năng cần hỗ trợ một phần kinh phí xây dựng cơ sở hạ tầng, khuyến khích các hộ dân đầu tư xây dựng khu nhà màng, nhà lưới. Cùng với đó, hỗ trợ tập huấn kiến thức, chuyển giao kỹ thuật trồng, chăm sóc hoa trong nhà màng, nhà lưới, ứng dụng phương pháp tưới tiết kiệm cho nông dân, bảo đảm diện tích trồng hoa đạt năng suất, hiệu quả kinh tế cao.

PHÁT TRIỂN SINH VẬT CẢNH GÓP PHẦN XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI HÀ NỘI XANH SẠCH ĐẸP

• Xuân Minh

Hà Nội định hướng phát triển hoa, cây cảnh trên địa bàn là ngành kinh tế trọng điểm, góp phần xây dựng nông thôn mới xanh sạch đẹp. Phóng viên báo Tin tức đã phỏng vấn ông Nguyễn Văn Chí, Phó Chánh văn phòng Thường trực Văn phòng Điều phối nông thôn mới TP Hà Nội về vấn đề này.

Ông Nguyễn Văn Chí, Phó Chánh văn phòng Thường trực Văn phòng Điều phối nông thôn mới TP Hà Nội.

Thưa ông, ông đánh giá thế nào về phát triển sinh vật cảnh của TP Hà Nội trong thời gian qua?

Chính phủ có Nghị quyết số 52/2018/NĐ-CP xác định sinh vật cảnh là một trong 7 nhóm ngành nghề phát triển nông thôn. Hà Nội cũng ban hành Đề án phát triển hoa cây cảnh

và xác định đây là lĩnh vực kinh tế trọng điểm nông thôn của Thành phố.

Hà Nội là một trong những địa phương đi đầu cả nước về quy mô và giá trị sinh vật cảnh. Năm 2023, Thành phố có trên 8.100 ha chuyên canh hoa, cây cảnh, đạt giá trị sản xuất khoảng 7.000 tỷ đồng. Trong đó

70% diện tích được canh tác tập trung tại các quận, huyện như: Bắc Từ Liêm, Tây Hồ, Mê Linh, Đan Phượng, Thường Tín.

Nhiều mô hình trồng hoa, cây cảnh ứng dụng tiến bộ mới về giống, quy trình chăm sóc nên năng suất, chất lượng sản phẩm được nâng cao. Giá trị sản

xuất hoa, cây cảnh ở Hà Nội đạt trung bình 0,5-1,5 tỷ đồng/ha/năm. Đây là một ngành nghề có giá trị cao nhất trong lĩnh vực sản xuất nông nghiệp.

Hà Nội đã hình thành được 47 vùng sản xuất hoa với tổng diện tích hơn 1.800 ha, quy mô từ 10 - 20 ha/vùng tại các quận, huyện: Bắc Từ Liêm, Tây Hồ, Mê Linh, Đan Phượng, Thường Tín, Gia Lâm... Trong đó, diện tích trồng hoa chất lượng cao chiếm hơn 30% và đang được nhân rộng trong năm nay. Nhiều loại hoa như cúc, ly, lan... đã được xuất khẩu.

Thành phố đã có quyết định công nhận 14 làng nghề về hoa, cây cảnh gồm: Làng nghề sinh vật cảnh thôn Cơ Giáo; làng nghề sinh vật cảnh thôn Xâm Xuyên; làng nghề truyền thống hoa cây cảnh Nội Thôn; Làng nghề truyền thống hoa đào Nhật Tân; Làng nghề truyền thống hoa Tây Tựu; Làng nghề hoa Đại Bái; Làng nghề hoa, cây cảnh Hạ Lôi; Làng nghề hoa, cây cảnh Liễu Trì; Làng nghề quất cảnh Tứ Liên; Làng nghề trồng quất cảnh xã Tầm Xá; Làng nghề cây cảnh hoa giấy thôn Phù Đồng; Làng nghề trồng hoa mai trắng thôn An Hòa; Làng nghề hoa, cây cảnh Tích Giang; Làng nghề trồng đào, cây cảnh thôn Đông Thái và có 36 sản phẩm hoa, cây cảnh đã được công

nhận là sản phẩm OCOP từ 3 sao trở lên.

Trong Luật Thủ đô năm 2024, sinh vật cảnh có vị trí quan trọng trong chiến lược phát triển Thủ đô “sáng, xanh, sạch, đẹp”, cũng như định hướng phát triển ngành nông nghiệp sinh thái bền vững và đô thị thông minh. Hiện nay, Thành phố đang xây dựng Đề án nông nghiệp đô thị, trong đó sinh vật cảnh được xác định là một nhóm ngành hàng quan trọng được ưu tiên phát triển, là giải pháp thích ứng với biến đổi khí hậu, giảm tác động của quá trình đô thị hóa nhanh, tăng tỷ lệ diện tích cây xanh bình quân trên đầu người...

Thưa ông, ông đánh giá như thế nào về chương trình 04 của Thành ủy Hà Nội trong phát triển sinh vật cảnh? Việc phát triển

sinh vật cảnh đã tác động ra sao đến quá trình xây dựng nông thôn mới tại Thủ đô?

Chương trình 04 của Thành ủy Hà Nội về “Đẩy mạnh thực hiện hiệu quả Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới gắn với cơ cấu lại ngành nông nghiệp và phát triển kinh tế nông thôn, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nông dân giai đoạn 2021-2025” xác định, thành phố sẽ tăng diện tích hoa, cây cảnh từ 8.500 - 9.000 ha. Mục tiêu của thành phố là quy hoạch bảo tồn, phát triển làng nghề, ngành nghề nông thôn nhằm phát huy giá trị văn hóa truyền thống của các địa phương, trong đó có làng nghề hoa, cây cảnh; tổ chức lại sản xuất, kinh doanh; tăng cường xúc tiến thương mại gắn kết với du lịch nông thôn, du lịch trải nghiệm.

Giá trị sản xuất hoa, cây cảnh ở Hà Nội đạt trung bình 0,5 - 1,5 tỷ đồng/ha/năm.

Chương trình 04 của Thành ủy bao trùm các lĩnh vực kinh tế, chính trị xã hội của trên địa bàn các quận, huyện, thị xã. Phát triển sinh vật cảnh giúp cải tạo cảnh quan môi trường nông thôn, để khu vực nông thôn là một miền quê đáng sống.

Trồng hoa, cây cảnh là một điểm nhấn trong mô hình của nông thôn mới nâng cao và nông thôn mới kiểu mẫu trên địa bàn thành phố Hà Nội. Để làm được vấn đề này phải phát huy được vai trò của các đoàn thể chính trị ở các địa phương tham gia vào hoạt động này để môi trường khu vực này nông thôn ngày càng sáng, xanh, sạch đẹp hơn.

Thực tế cho thấy, xây dựng nông thôn mới tại Hà Nội đã đặt ra yêu cầu cao về cải thiện chất lượng sống cho người dân. Mục tiêu của chương trình là xây dựng một môi trường sống an toàn và thân thiện với thiên nhiên. Ngành sinh vật cảnh bằng cách cải thiện và quy hoạch cây xanh, có thể tạo ra những môi trường thoáng đãng, trong lành, thúc đẩy sự phát triển bền vững đồng thời bảo tồn hệ sinh thái bản địa.

Các hoạt động sinh vật cảnh còn khuyến khích sự tham gia tích cực của cộng đồng trong việc gìn giữ và phát triển cảnh quan nông thôn. Người dân được khuyến khích tham gia trồng cây, chăm sóc vườn hoa, cùng nhau xây

dựng và bảo vệ những khu vực xanh của địa phương. Không gian xanh là nơi lý tưởng để tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao, giúp tăng cường tình đoàn kết trong cộng đồng. Điều này không chỉ nâng cao đời sống tinh thần của người dân mà còn tạo ra những giá trị văn hóa, giáo dục sâu sắc.

Văn phòng đang tham mưu cho thành phố ban hành đề án phát triển nông nghiệp đô thị. Điểm đáng chú ý của đề án là không chỉ phát triển sinh vật cảnh góp phần xây dựng nông thôn mới ở khu vực ngoại thành mà còn phát triển tại khu vực nội thành để tạo môi trường xanh sạch, đẹp kết nối đô thị và nông thôn và phát triển bền vững.

Trong thời gian tới, Hà Nội định hướng như thế nào trong phát triển sinh vật cảnh, thưa ông?

Hà Nội phấn đấu duy trì tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất sinh vật cảnh giai đoạn 2022 - 2030 đạt khoảng 10%/năm. Giá trị sản xuất hoa, cây cảnh

năm 2025 đạt khoảng 10.000 tỷ đồng, đến năm 2030 đạt khoảng 15.000 - 20.000 tỷ đồng; giá trị sản phẩm thu được trên 1 ha đất trồng hoa, cây cảnh đạt bình quân khoảng 700 - 750 triệu đồng/năm; từng bước phát triển bền vững, góp phần quan trọng trong chuyển dịch cơ cấu cây trồng, tăng thu nhập cho người sản xuất và nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần của nhân dân Thủ đô.

Để đạt được mục tiêu đó, trong thời gian tới, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Hà Nội sẽ triển khai đồng bộ các giải pháp. Về khoa học công nghệ, tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân nghiên cứu chọn tạo, nhập nội những giống sinh vật cảnh có tính trạng mới đáp ứng nhu cầu ngày càng cao giá trị về vẻ đẹp, về văn hóa và mục đích sử dụng của khách hàng trong và ngoài nước. Đặc biệt, đối với những giống hoa, cây cảnh đủ điều kiện cần công bố lưu hành và bảo hộ bản quyền, đáp ứng điều kiện sản xuất, kinh doanh.

Trưng bày sinh vật cảnh tại Hà Nội

Phát triển cây xanh có ý nghĩa quan trọng với định hướng chiến lược trở thành TP “Xanh - Thông minh - Hiện đại” vào năm 2030 của Hà Nội.

Về thị trường tiêu thụ, nghiên cứu văn hóa sử dụng Sinh Vật Cảnh trong các gia đình; thị trường tiêu thụ sinh vật cảnh trong nước thường ngày và trong các dịp lễ hội, các sự kiện, nhất là nhu cầu sử dụng hoa, cây cảnh trong công sở, trên đường phố, khu đô thị, khu dân cư, khu công nghiệp. Đa dạng hóa sản phẩm hoa, cây cảnh phục vụ các đối tượng; chú trọng đầu tư bao bì, nhãn mác, nguồn gốc sản phẩm. Tổ chức các hội thi, lễ hội, triển lãm chuyên đề về hoa, cây cảnh để giới thiệu, quảng bá, xúc tiến tiêu thụ sản phẩm hoa, cây cảnh.

Về tổ chức sản xuất, Hà Nội định hướng phát triển hoa, cây cảnh, sinh vật cảnh trở thành sản phẩm nông nghiệp mũi nhọn trong quá trình cấu trúc lại ngành nông nghiệp

theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững; tạo điều kiện thuận lợi tối đa theo quy định

của pháp luật để các doanh nghiệp thành lập và hoạt động sản xuất, kinh doanh hoa, cây cảnh. Xây dựng chuỗi sản xuất hoa, cây cảnh trong đó doanh nghiệp là trọng tâm liên kết với các hộ gia đình thông qua hợp tác xã, tổ hợp tác xây dựng vùng trồng, tổ chức sản xuất, sơ chế, bảo quản và tiêu thụ sản phẩm.

Về nguồn vốn đầu tư, thực hiện đa dạng hóa nguồn vốn đầu tư phát triển ngành sinh vật cảnh theo hướng xã hội hóa, chủ yếu là vốn của doanh nghiệp và người dân.

Xin trân trọng cảm ơn ông!

SINH VẬT CẢNH

GÓP PHẦN KIẾN TẠO KHÔNG GIAN XANH VÀ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG

• NGỌC ÁNH

Hà Nội và các đô thị lớn hiện nay luôn phải đối mặt với áp lực về không gian xanh do mật độ dân số đông và sự gia tăng của các phương tiện giao thông. Để tạo thêm nhiều không gian xanh cho đô thị, cần có các giải pháp từ nhiều bộ ngành khác nhau. Tuy nhiên, một điểm sáng hiện nay là diện tích chuyên canh hoa và cây cảnh tại Hà Nội đang dần tăng lên, góp phần kiến tạo thêm những không gian xanh cho thủ đô. Để rõ hơn về điều này, chúng tôi có cuộc trao đổi với ông Nguyễn Gia Thọ - Chủ tịch Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội, và ông Vương Xuân Nguyên - Viện trưởng Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật.

PV: Chúng ta có thể thấy rằng diện tích hoa và cây cảnh của Hà Nội đang ngày càng gia tăng, góp phần tô điểm cảnh quan và bộ mặt thủ đô. Xin ông Nguyễn Gia Thọ có thể chia sẻ thêm về vấn đề này để khán giả truyền hình hiểu rõ hơn không?

Ông Nguyễn Gia Thọ: Hà Nội và các đô thị lớn hiện nay luôn phải đối mặt với áp lực về không gian xanh do mật độ dân số đông và sự gia tăng của các phương tiện giao thông. Để tạo thêm nhiều không gian xanh cho đô thị, cần có các giải pháp từ nhiều bộ ngành khác nhau. Tuy nhiên, một tín hiệu đáng mừng là diện tích chuyên canh hoa và cây cảnh tại Hà Nội đang

dần tăng lên, góp phần kiến tạo thêm những không gian xanh cho thủ đô. Năm 2023, thành phố Hà Nội có hơn 8.100 ha chuyên canh hoa và cây cảnh, đạt giá trị sản

xuất khoảng 7.000 tỷ đồng. Đây là ngành nghề có giá trị cao nhất trong lĩnh vực sản xuất nông nghiệp và đang ngày càng được quan tâm.

Ông Nguyễn Gia Thọ,
Chủ tịch Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội

Ngành sinh vật cảnh nói chung và Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội nói riêng mang lại giá trị rất lớn cho cuộc sống văn hóa, tinh thần, đặc biệt là trong bối cảnh thành phố đang ngày càng đô thị hóa. Các số liệu đã chứng minh giá trị của sinh vật cảnh đối với sự phát triển của thành phố. Năm nay, Hà Nội tổ chức kỷ niệm 70 năm giải phóng thủ đô, và Thành ủy, Ủy ban Nhân dân thành phố Hà Nội đã giao nhiệm vụ cho Sở Nông nghiệp và phát triển nông thôn kết hợp với Hội Sinh Vật Cảnh tổ chức Festival Sinh Vật Cảnh. Đây là một sự kiện quan trọng trong chuỗi hoạt động kỷ niệm 75 năm giải phóng thủ đô, minh chứng cho vai trò quan trọng của ngành sinh vật cảnh tại Hà Nội và trên cả nước.

PV: Thưa ông Vương Xuân Nguyên, Sinh Vật Cảnh đã được coi là một trong bảy nhóm ngành phát triển nông thôn. Vậy điều này có ý nghĩa như thế nào đối với thành phố hiện nay?

Ông Vương Xuân Nguyên: Vâng, chúng ta biết rằng thú chơi Sinh Vật Cảnh đã có từ ngàn đời nay và đã được ông cha truyền lại qua nhiều thế hệ, trở thành một giá trị sâu sắc trong đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Đặc biệt, 65 năm trước, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã

phát động Tết trồng cây, khởi xướng cuộc cách mạng về cảnh quan thiên nhiên và môi trường. Đến năm 2018, Chính phủ ban hành Nghị định 52, chính thức công nhận hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh là một trong bảy

nhóm ngành phát triển nông thôn. Đây là bước tiến quan trọng trong việc chuyển đổi từ một thú chơi sang một ngành kinh tế sinh thái, góp phần xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh.

Ông Vương Xuân Nguyên,

Viện trưởng Viện Kinh tế Văn hóa và Nghệ thuật

Hiện nay, thành phố Hà Nội đang triển khai đề án phát triển nông nghiệp đô thị, đưa hoa, cây cảnh và các loại cây trồng vào không gian sống. Điều này cũng là một trong những giải pháp quan trọng để ứng phó với biến đổi khí hậu và gia tăng diện tích cây xanh cho người dân thành phố. Hà Nội đang ở mức khoảng 2 mét vuông cây xanh trên đầu người, thấp hơn so với tiêu chuẩn từ 6 đến 8 mét vuông của các thành phố xanh. Ngành nông nghiệp Hà Nội đã có nhiều chuyển biến, phát huy giá trị văn hóa làng nghề, tổ chức các

lễ hội như Festival hoa đào, quất cảnh, lễ hội sen và sắp tới là Festival Sinh Vật Cảnh lần thứ nhất. Đây là những tín hiệu đáng mừng để cụ thể hóa các mục tiêu trong Nghị định 52 của Chính phủ.

PV: Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội đã nối tiếp truyền thống cha ông trong lĩnh vực Sinh Vật Cảnh, vậy chúng ta có phương hướng gì để phát triển từ giá trị truyền thống này gắn với cuộc sống đô thị hiện nay?

Ông Nguyễn Gia Thọ: Sinh Vật Cảnh đã

tồn tại từ thời ông cha ta và từng là thú vui của giới quyền quý. Tuy nhiên, với Nghị định 52, Sinh Vật Cảnh đã được công nhận là một ngành kinh tế xanh, sạch, mang lại giá trị kinh tế và tinh thần rất lớn. Số hội viên Sinh Vật Cảnh ở Hà Nội đã tăng từ 2.000 lên 11.000 người, cho thấy sự lan tỏa mạnh mẽ. Đây không còn là thú chơi mà đã trở thành một nét sống xanh, góp phần xây dựng và phát triển thủ đô.

PV: Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024 sắp tới sẽ tạo nên điểm mới gì và giá trị của nó sẽ tác động như thế nào đến đời sống hiện nay?

Ông Vương Xuân Nguyên: Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024 là dịp để kết nối nghệ nhân, doanh nhân, và các chủ nhà vườn trên toàn quốc, đồng thời thúc đẩy giao thương và lan tỏa giá trị văn hóa, nghệ thuật Sinh Vật Cảnh. Thông qua sự kiện này, chúng ta có cơ hội để giao lưu quốc tế và thúc đẩy ngành nông nghiệp sinh thái của Hà Nội phát triển theo hướng tích hợp với đô thị văn minh, đáp ứng mục tiêu phát triển kinh tế và văn hóa của thủ đô.

PV: Sinh Vật Cảnh gắn liền với câu chuyện phát triển kinh tế, thúc đẩy xã hội, tăng nền tảng giá trị nhiều hơn, đúng

không ạ?

Ông Nguyễn Gia Thọ: Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội có một giá trị uy tín đối với sinh vật cảnh cả nước. Khi hội được Thành ủy Hà Nội giao nhiệm vụ cùng Sở Nông nghiệp tổ chức Festival lần thứ nhất này, chúng tôi đã phát công văn mời các tỉnh thành trên cả nước. Hiện nay, đã có sự hưởng ứng nhiệt tình từ 52 tỉnh thành, kéo quân về Hà Nội tham gia. Mục tiêu của chúng tôi là trưng bày 1014 cây thế đẹp, tượng trưng cho 1014 năm Thăng Long - Hà Nội. Đồng thời, tại vị trí trang trọng nhất, chúng tôi sẽ trưng bày 70 cây có giá trị kinh tế và nghệ thuật cao, tượng trưng cho 70 năm Giải phóng Thủ đô. Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội hoạt động theo chủ trương "Hà Nội với cả nước, cả nước với Hà Nội," vì vậy, chúng tôi đã bỏ rất nhiều tâm huyết để tổ chức Festival này. Chúng tôi rất cảm động và cảm ơn sự hưởng ứng nhiệt tình của các anh chị em yêu sinh cảnh và các hội sinh cảnh từ các tỉnh thành vì Thủ đô thân yêu.

Ông Vương Xuân Nguyên: Dạ, tôi được biết đây là một trong 17 sự kiện lớn chào mừng 70 năm Giải phóng Thủ đô. Thành ủy, Ủy ban Nhân dân thành phố và Sở Nông nghiệp rất quan tâm. Trong dịp lễ Quốc

khánh mừng 2 tháng 9, sự kiện này sẽ là một trong những địa điểm sôi động nhất. Không chỉ ngành nông nghiệp, mà cả ngành công an và các ngành khác cũng hướng về, tạo điều kiện tốt nhất để đón tiếp nghệ nhân, doanh nhân và chủ nhà vườn từ toàn quốc. Chúng tôi mong muốn lan tỏa giá trị về tình yêu quê hương, đất nước trong dịp kỷ niệm 70 năm này.

Xin cảm ơn hai ông!

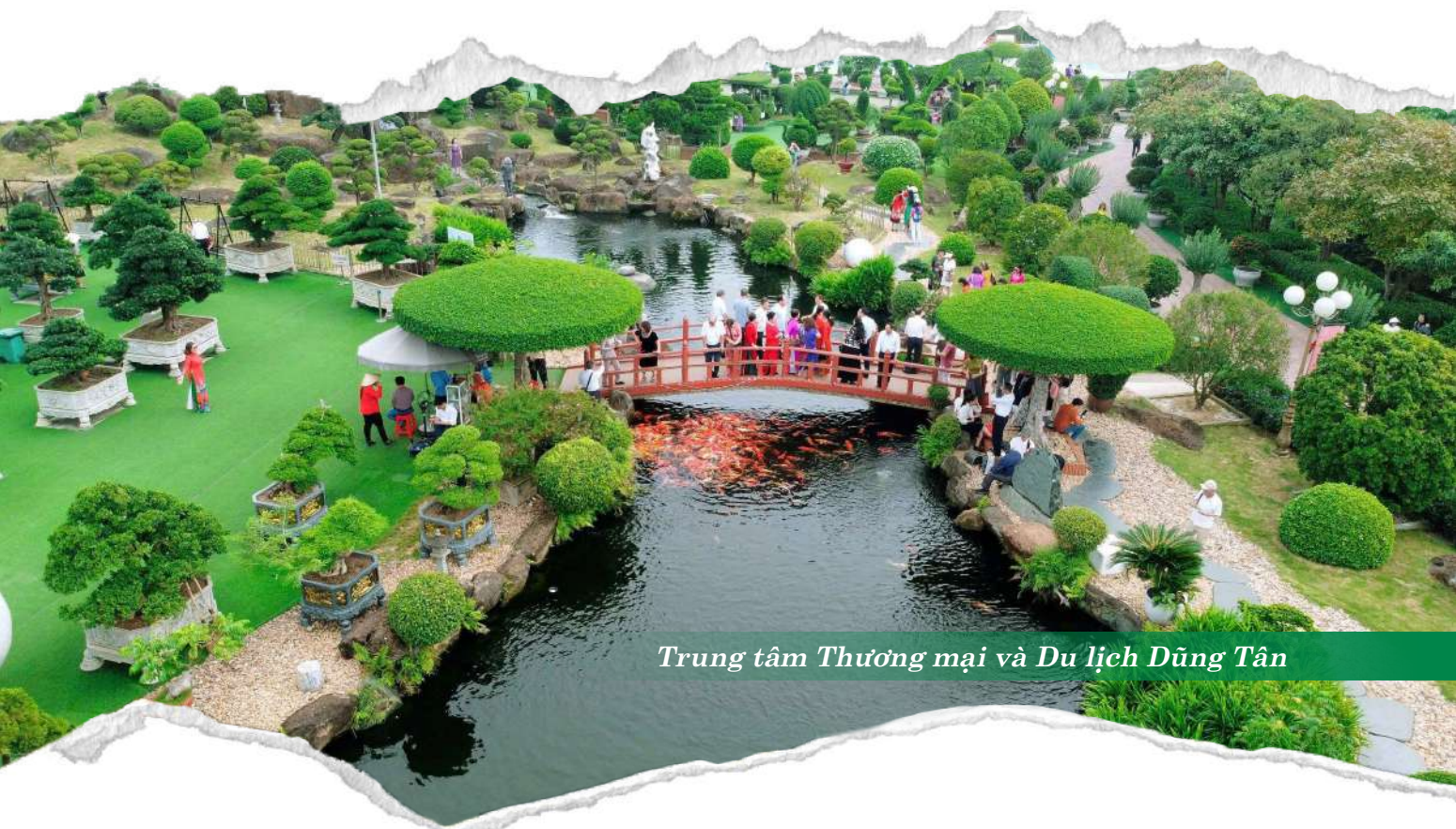

Phóng sự của VTC1

Trước thêm Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024 và Đại hội đại biểu Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội nhiệm kỳ 2024 - 2029, vừa qua, ông Nguyễn Gia Thọ - Chủ tịch Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội và ông Vương Xuân Nguyên - Viện trưởng Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật có buổi trao đổi với VTC1!

Trung tâm Thương mại và Du lịch Dũng Tân

PHÁT TRIỂN SINH VẬT CẢNH thành ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao

Lê Văn Dũng

Giám đốc Trung tâm Thương mại và Du lịch Dũng Tân

Từ một thú chơi nhân văn tao nhã có truyền thống lâu đời của ông cha, cách đây 65 năm trước, ngày 28/11/1959, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phát động phong trào Tết Trồng cây, đặt ra tiền đề quan trọng để phát triển sinh vật cảnh thành ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao.

Theo Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật, sinh vật cảnh được hiểu theo nghĩa chung nhất là một lĩnh vực thuộc ngành nông nghiệp, bao gồm các hoạt động liên quan đến việc trồng, chăm sóc và sử dụng cây xanh, hoa, cây

cảnh, thảm xanh thực vật, động vật cảnh và các loài sinh vật khác để trang trí, làm đẹp, giải trí và cải thiện môi trường sống. Sinh vật cảnh không chỉ tập trung vào việc tạo ra các sản phẩm và dịch vụ cho mục đích thẩm mỹ, mà còn đóng vai

trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng cuộc sống về vật chất, tinh thần, góp phần bảo vệ môi trường sinh thái, ứng phó với biến đổi khí hậu, phát triển bền vững và là nhân tố tích cực trong xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh.

Sinh vật cảnh là một thú chơi nhân văn có truyền thống lâu đời của người Việt, phản ánh sâu sắc sự hòa quyện giữa con người và thiên nhiên trong văn hóa dân tộc. Sinh vật cảnh không chỉ là một hình thức trang trí mà còn là một phần của phong cách sống và giá trị tinh thần của người Việt. Nhiều làng hoa, cây cảnh có tuổi đời gần thiên niên kỷ là bằng chứng sống động cho thú

chơi gắn liền với những biến thiên của dân tộc. Sinh vật cảnh gắn liền với tâm thức của người Việt như một lẽ sống và đã được khắc họa qua nhiều tác phẩm văn thơ, hò, vè, điệu khắc mỹ thuật phản ánh lối sống hòa đồng với thiên nhiên của người Việt tự ngàn đời. Tiêu biểu phải kể đến Làng cây Vĩ Khê (Nam Định) nằm ven sông Hồng gần thành phố Nam Định đã có tuổi đời hơn 800 năm.

Ông Lê Văn Dũng, Giám đốc Trung tâm Thương mại và Du lịch Dũng Tân (bên trái)

Ngày 28/11/1959, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã phát động phong trào Tết Trồng cây và Người đã gương mẫu trong việc trồng hoa cây cảnh tại nơi người sống và làm việc, cũng như trồng cây xanh mỗi khi có điều kiện. Trong suốt 10 năm sau đó, Người đã có 14 bài viết, bài nói chuyện về chủ đề Tết Trồng cây với một mục tiêu xuyên suốt là làm cho phong cảnh nước

ta ngày càng tươi đẹp, góp phần cải thiện đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta. Người đã đề cập đến việc hoa cây cảnh, sinh vật cảnh không chỉ được trồng trong gia đình, nơi làm việc mà còn được trồng ở đường nông thôn, công trường, nhà máy, phố phường với các tác dụng khác nhau. Người nhiều lần đề cập đến vai trò của sinh vật cảnh trong cải tạo nông thôn và đô thị.

Để tiếp nối những ý nghĩa cao đẹp đó, mùa xuân 1989, hơn 20 vị lão thành cách mạng đã xin phép Đảng và Nhà nước cho phép thành lập Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam. Năm 2010, Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam phối hợp với Bộ Nông nghiệp và PTNT, Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch và Tỉnh ủy Nghệ An tổ chức Hội thảo khoa học Quốc gia “Bác Hồ với thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh”. Từ sau Hội thảo quan trọng này, chủ đề phát triển sinh vật cảnh thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao, góp phần xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh đã thu hút sự quan tâm của các cấp chính quyền, các nhà khoa học và các tầng lớp nhân dân. Mở đầu là Lễ hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam chào mừng 1000 năm Thăng Long - Hà Nội năm 2010 đến hàng trăm cuộc triển lãm với các quy mô khác nhau được tổ chức ở các địa phương trong cả nước nhiều năm sau đó là minh chứng cho nhận định, Tết Trồng cây đã thực sự trở thành một mỹ tục mới trong nhân dân và Sinh Vật Cảnh là một hoạt động không thể thiếu trong các sự kiện văn hóa, kinh tế, chính trị của đất nước.

Từ sự chuyển động có tính chất tất yếu đó, ngày 12/4/2018, Chính phủ ban hành Nghị định số 52/2018/NĐ - CP đã chính thức

xác định hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh là một trong 07 nhóm ngành nghề phát triển kinh tế nông thôn. Sinh Vật Cảnh là một trong 06 nhóm sản phẩm nông nghiệp được xét công nhận sản phẩm OCOP theo Quyết định 919/QĐ - TTg ngày 01/8/2022 của Thủ tướng Chính phủ; là một trong những sản phẩm làng cần bảo tồn và phát triển gắn với phát huy các giá trị văn hóa, xây dựng môi trường du lịch văn hóa; tổ chức liên kết chuỗi giá trị, phát triển làng nghề gắn với du lịch, góp phần phát triển kinh tế nông thôn và xây dựng nông thôn mới... theo Quyết định số 801/QĐ-TTg ngày 7/7/2022 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt “Chương trình bảo tồn và phát triển làng nghề Việt Nam giai đoạn 2021 - 2030.

Trên những cơ sở đó, ngày 26/10/2022, Bộ nông nghiệp và PTNT đã phê duyệt Đề án phát triển ngành hoa, cây cảnh đến năm 2030 với mục tiêu: Xây dựng ngành hoa, cây cảnh từng bước phát triển bền vững; góp phần quan trọng trong chuyển dịch cơ cấu cây trồng, tăng thu nhập cho người sản xuất và nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần của nhân dân. 2. Mục tiêu cụ thể - Tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất ngành hoa, cây cảnh giai đoạn 2022 - 2030 đạt khoảng 6 - 8%/năm. Giá

trị sản xuất hoa, cây cảnh năm 2025 đạt khoảng 50 - 55 nghìn tỷ đồng, đến năm 2030 đạt khoảng 70 - 75 nghìn tỷ đồng. - Giá trị xuất khẩu sản phẩm hoa, cây cảnh năm 2025 đạt khoảng 130 - 150 triệu USD; đến năm 2030 đạt khoảng 180 - 200 triệu USD. - Giá trị sản phẩm thu được trên 01 ha đất trồng hoa, cây cảnh đạt bình quân khoảng 700 - 750 triệu đồng/năm. - Phấn đấu đến năm 2030, cả nước có khoảng 130 - 150 làng nghề hoa, cây cảnh được cấp có thẩm quyền công nhận.

Theo thống kê của Viện Nghiên cứu Rau quả Trung ương, đến hết năm 2023, tổng diện tích trồng hoa, cây cảnh của cả nước ước đạt 51.600ha, giá trị sản xuất và tiêu thụ các loại hoa, cây cảnh của nước ta ước đạt 45.000 tỷ đồng; thu nhập bình quân/ha canh tác 350 triệu đồng/năm; Xuất khẩu hoa đang tăng trưởng mạnh trong những năm gần đây. Theo thống kê từ Tổng cục Hải quan, xuất khẩu hoa của Việt Nam năm 2021 đạt 61,8 triệu USD, tăng 27% so với 2020. Trong đó, hoa hồng có mức tăng trưởng mạnh nhất trên 100%. Tiếp đến là hoa ly, cúc, lan hồ điệp. Xuất khẩu hoa năm 2022 đạt 67 triệu USD, tăng trưởng 6,7%. Kim ngạch xuất khẩu hoa năm 2023 đạt xấp xỉ 80 triệu USD, tăng trưởng 19,4% so với năm 2022.

Nhằm xây dựng và phát triển sinh vật cảnh trở thành ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao, góp phần đổi mới cơ cấu kinh tế nông nghiệp và lao động nông thôn, trong nhiều năm qua, phong trào chơi, thưởng lãm và kinh doanh sinh vật cảnh trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên ngày càng phát triển và lan rộng. Qua phong trào không chỉ duy trì thú chơi tao nhã có từ lâu đời, mà còn góp phần gia tăng giá trị cây trồng và làm giàu chính đáng. Đến nay, tỉnh Thái Nguyên có 9/9 huyện, thành phố; 89 xã, phường, thị trấn trong toàn tỉnh có tổ chức Hội, CLB sinh vật cảnh; 3 làng nghề Sinh Vật Cảnh; 1 hợp tác xã hoa, cây cảnh; 3 câu lạc bộ chuyên ngành Sinh Vật Cảnh với tổng số trên 3000 hội viên sinh hoạt. Các hội, CLB là môi trường thuận lợi để những người yêu SVC có thể giao lưu, trao đổi kinh nghiệm trồng và chăm sóc Sinh Vật Cảnh, từ đó có nhiều cơ hội phát triển kinh tế từ các mô hình này, đồng thời đóng góp vào các phong trào bảo vệ môi trường, xây dựng nông thôn mới tại các địa phương. Với diện tích trồng và trưng bày Sinh Vật Cảnh của tỉnh Thái Nguyên đạt trên 50ha, thu hút trên 3.000 lao động, Các doanh nhân, doanh nghiệp, hộ kinh doanh, nhà vườn Sinh Vật Cảnh đã và đang duy trì hoạt động sản xuất, kinh doanh ổn định.

Tổng doanh thu năm 2023 từ Sinh Vật Cảnh ước đạt trên 130 tỷ đồng, nộp ngân sách nhà nước hơn 900 triệu đồng. Trong đó, chỉ riêng Trung tâm Thương mại và Du Lịch Dũng Tân hàng năm đã giải quyết công ăn việc làm cho khoảng là 40 người lao động và hàng năm được thu về từ nguồn sinh vật cảnh là từ 20 đến 50 tỷ đồng.

Từ thực tiễn phát triển Sinh Vật Cảnh của cả nước đến những chuyển biến của tổ chức Hội và phong trào Sinh Vật Cảnh tỉnh Thái Nguyên nói chung và hiệu quả từ hoạt động của mô hình phát triển Sinh Vật Cảnh gắn với du lịch sinh thái tại Trung tâm và Du Lịch Dũng Tân, trong bài viết này, xin đề xuất một vài giải pháp thúc đẩy sinh vật cảnh trở thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao ở các địa phương như sau:

Một là, Đầu tư vào nghiên cứu để cải thiện chất lượng và năng suất của các loại hoa, cây cảnh được trồng tập trung với quy mô công nghiệp để phục vụ nhu cầu tiêu dùng trong nước và hướng tới xuất khẩu. Điều này có thể bao gồm phát triển giống mới, công nghệ canh tác tiên tiến, và các phương pháp bảo vệ cây trồng hiệu quả hơn.

Hai là, Đẩy mạnh việc đào tạo chuyên sâu cho người lao động trong

ngành sinh vật cảnh về kỹ thuật trồng trọt, chăm sóc và thiết kế cảnh quan. Gắn việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao với hoạt động nghiên cứu, sản xuất, kinh doanh theo chuỗi giá trị khép kín từ sản xuất đến tiêu thụ.

Ba là, Ứng dụng công nghệ trong việc chăm sóc, quản lý và sản xuất sinh vật cảnh. Công nghệ thông minh như cảm biến để theo dõi điều kiện môi trường, hệ thống tưới tiêu tự động và phần mềm quản lý có thể giúp tăng hiệu quả và giảm chi phí. Đảm bảo rằng các hoạt động sinh vật cảnh không gây hại cho môi trường và có thể duy trì lâu dài. Áp dụng các phương pháp canh tác thân thiện với môi trường và hỗ trợ bảo tồn đa dạng sinh học.

Bốn là, Xây dựng thương hiệu mạnh và quảng bá sản phẩm sinh vật cảnh qua các kênh trực tuyến và truyền thống. Thúc đẩy nhận thức về giá trị và lợi ích của sinh vật cảnh đối với môi trường và chất lượng cuộc sống. Mở rộng thị trường xuất khẩu và tiếp cận các thị trường quốc tế. Tham gia các triển lãm quốc tế, xây dựng mạng lưới phân phối toàn cầu và nghiên cứu nhu cầu của các thị trường quốc tế.

Năm là, Tạo điều kiện cho các nhà đầu tư trong và ngoài nước tham gia vào ngành sinh vật cảnh. Đồng thời, khuyến khích các hợp

tác công-tư và liên kết giữa các doanh nghiệp trong ngành để tối ưu hóa nguồn lực và cơ hội.

Sáu là, Hợp tác với các nhà thiết kế và quản lý đô thị để tích hợp sinh vật cảnh vào các dự án phát triển đô thị, tạo không gian xanh và nâng cao chất lượng sống trong các khu vực đô thị. Xây dựng các cơ sở hạ tầng cần thiết như vườn ươm, trung tâm nghiên cứu và khu vực triển lãm để hỗ trợ hoạt động sản xuất và tiêu thụ sinh vật cảnh.

Cùng với đó, Hội Sinh Vật Cảnh các địa phương cần chủ động phối hợp với các sở, ngành chức năng tập trung quy hoạch vùng cho sản xuất sinh vật cảnh; Tăng cường hợp tác nghiên cứu, ứng dụng các tiến bộ kỹ thuật và đào tạo lao động chuyên ngành sinh vật cảnh cùng với lồng ghép các chương trình khuyến nông để giúp các hội viên nâng cao tay nghề, phát triển mạnh nghề sản xuất kinh doanh sinh vật cảnh, đưa Sinh Vật Cảnh trở thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao, đóng góp vào sự phát triển chung của địa phương./.

**MỘT SỐ HÌNH ẢNH
TẠI TRUNG TÂM
THƯƠNG MẠI VÀ DU LỊCH
DŨNG TÂN**

*Đệ nhất cổ tùng tam bách niên
Phong ba hàn tuyết thu lâm kiến
Kình tam Dũng chi chân quân tử
Vũ Điệu Thiên Nga chấn cừu thiên.*

*Tùng ba thế kỷ là đây
Bão giông, giá tuyết rụng cây vàng
Nam nhi Dũng trang tam càn
Thiên Nga Vũ Điệu vọng vang thâu trời*

Tác phẩm: *Thiên Nga Vũ Điệu*
Chủ nhân: **Lê Văn Dũng (Dũng Ka Cơ)**
Phường Cái Đan - TP. Sông Công - tỉnh Thái Nguyên

Trích trong "99 tuyệt tác cây cảnh nghệ thuật" do Nhà báo Vương Xuân Nguyên - Nhà thơ pháp Lê Thuận Lý (Thật hiện)

PHÁT HUY PHONG TRÀO TẾT TRỒNG CÂY ĐƯA SINH VẬT CẢNH THÀNH NGÀNH KINH TẾ SINH THÁI

• HƯƠNG GIANG

Người Việt tự ngàn đời đã gắn bó máu thịt với thiên nhiên. Thiên nhiên vừa là nguồn sống nuôi dưỡng con người cũng là nguồn cảm hứng bất tận cho những sáng tạo của con người. Thiên nhiên, môi trường sống quanh ta chính là quê hương gần gũi, là tâm hồn của mỗi con người, là bản sắc văn hóa của mỗi vùng miền.

65 năm qua, từ phong trào Tết Trồng cây do Bác Hồ phát động ngày 28/11/1959, thật đáng tự hào đông đảo các tầng lớp nhân dân, các nhà khoa học, nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn, những người sản xuất kinh doanh và làm dịch vụ Sinh Vật Cảnh trong cả nước đã kiến tạo những không gian văn hóa mới trên mọi miền đất nước, góp phần "làm cho phong cảnh nước ta ngày càng tươi đẹp", "làm cho cuộc sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta ngày càng được cải thiện" như sinh thời Bác Hồ vẫn hằng mong.

Phát huy phong trào Tết trồng cây do Bác Hồ phát động 65 năm trước thúc đẩy Sinh Vật Cảnh trở thành ngành kinh tế sinh thái, khẳng định Sinh Vật Cảnh là một cuộc cách mạng cảnh quan thiên nhiên và môi trường sinh thái. Ngày nay sinh vật cảnh đã trở thành ngành kinh tế sinh thái nhiều triển vọng.

Sinh thời Bác Hồ muôn vàn kính yêu của chúng ta luôn coi trọng nếp sống giản dị, hòa đồng với thiên nhiên, gần gũi với đồng bào, cán bộ, chiến sĩ, đó như lẽ sống tự nhiên. Những ai đã từng được nghe, được đọc những mẫu chuyện do Bác kể, những tài liệu do Bác viết, thì ngay từ thuở ấu thơ đến thời trai trẻ ở trong nước đến khi bôn ba khắp các châu lục, cảnh quan thiên nhiên nơi Bác từng sống vẫn ẩn sâu trong tâm trí Bác gắn liền với đời sống con người nơi đó. Về nước sau 30 năm xa cách, ta đã biết Bác xúc động thế nào khi đặt bước

chân đầu tiên lên mảnh đất quê hương, đất nước. Và rất dễ hiểu khi Pác Bó hiện lên núi Các Mác, suối Lê-nin. Cảnh sắc thiên nhiên đã được Bác gửi gắm hoài bão, ý tưởng cách mạng của mình. Trong thời gian hoạt động bí mật cũng như trong những năm tháng kháng chiến chống thực dân Pháp, Bác đều yêu cầu các đồng chí chọn cho Bác nơi ở và làm việc gần rừng, gần suối và cũng không được xa cách với đồng bào. Khi ở chiến khu Việt Bắc, lán Bác ở, nhà hóp của Bác đều gắn với khung cảnh thiên nhiên nơi đó. Có đất trống để trồng cây, trồng

rau. Ngay bãi bóng chuyên, nơi tập thể dục cũng không ngoại lệ. Khi về Hà Nội, ta đã biết Bác sống tại đó mà

hôm nay chúng ta có khu di tích nơi ở và làm việc của Bác trong Phủ Chủ tịch. Khu di tích đó không bao

gồm các toà nhà lớn mà chỉ tính từ đường xoài đến vườn cây, ao cá và Nhà sàn Bác Hồ.

Sinh thời Bác Hồ rất quan tâm đến lối sống hòa đồng với thiên nhiên

Chủ tịch Hồ Chí Minh và di sản của người còn sống mãi trong lòng dân tộc Việt Nam và bạn bè quốc tế, nhiều nhà nghiên cứu về Việt Nam, về Hồ Chí Minh đã viết và diễn giảng về Bác Hồ của chúng ta là một vị lãnh tụ, nhưng Hồ Chí Minh sống hết sức giản dị, giàu lòng nhân ái, Người mang tư duy của tương lai, luôn đi trước thời đại, không phải chỉ có về triết học, kinh tế, chính trị học mà trước hết là về thiên nhiên. Máy năm gần đây trước nguy cơ của biến đổi

khí hậu toàn cầu, các nước trên thế giới và Liên hiệp quốc đã đặt ra chương trình mục tiêu trồng hàng tỉ cây xanh, các bạn đã viết “Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề ra Tết trồng cây từ nửa thế kỷ trước cho nhân dân mình”.

Từ những năm 1960 của thế kỷ trước, Bác Hồ đã thường xuyên khuyến khích các địa phương và nhân dân phủ xanh đất trống, đồi núi trọc và tự mình tham gia trồng cây. Dặn dò mọi người biết giữ gìn và tu bổ vườn Bách Thảo, xây dựng công viên

Thống Nhất, đường Thanh Niên. Bác còn dặn các tổ công tác, phái viên của Trung ương khi phát động chiến dịch 4 triệu tấn than, xây dựng các khu công nghiệp Thái Nguyên, Việt Trì, Hà Bắc - không chỉ coi trọng chất lượng, tiến độ của công trình, mà phải coi trọng an toàn lao động, điều kiện lao động và đặc biệt môi trường trong lành, dành nhiều diện tích trồng cây xanh, khai thác than xong phải phủ đất, trồng cây. Đối với tổ công tác được giao nhiệm vụ “chuẩn bị

chống chiến tranh phá hoại của địch” từ Nghệ An đến Vĩnh Linh, Bác vẫn nhắc các địa phương chăm sóc rừng, trồng nhiều cây trên đồi, đất hoang cũng là tích cực chuẩn bị chống chiến tranh phá hoại của địch.

Bác Hồ với thiên nhiên là như vậy. Hòa đồng với thiên nhiên không chỉ vì cảnh sắc thiên nhiên đẹp mà chính vì cần môi trường sống trong lành. Có nhiều cây xanh, rừng rậm, bãi sù vẹt, rừng ngập mặn sẽ giảm bớt tai họa của bão lũ, khô hạn, sóng biển, triều cường. Nhất là ngày nay với nguy cơ của biến đổi khí hậu toàn cầu, tư duy của Bác Hồ về thiên nhiên, quan niệm về trồng cây xanh, về cách ứng xử với thiên nhiên của Bác càng gần gũi và thời sự hơn bao giờ hết đối với chúng ta.

Mùa xuân năm 1989, hơn 20 vị lão thành cách mạng viết đơn đề nghị với Đảng và Nhà nước về việc thành lập một tổ chức xã hội nghề nghiệp lấy tên là Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam với tôn chỉ và mục đích là tập hợp người hoạt động trong lĩnh vực bảo tồn, tôn tạo và phát triển văn hóa nghệ thuật, khoa học kỹ thuật, sản xuất kinh doanh và làm dịch vụ về sinh vật cảnh, góp phần xây dựng văn hóa, cảnh quan, sinh thái, môi trường. Tôn chỉ mục đích của Hội là tập hợp rộng rãi công dân và tổ chức Việt Nam tham gia các hoạt động nhằm giữ gìn,

phát triển, nâng cao truyền thống văn hóa tốt đẹp của nhân dân trong lĩnh vực sinh vật cảnh, kết hợp với việc tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nước ngoài, góp phần tích cực vào việc: Bảo vệ và phát triển nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; bảo vệ và cải thiện môi trường sinh thái; phát triển kinh tế - xã hội; nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân; xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc nhằm xây dựng Tổ quốc Việt Nam giàu mạnh, văn minh.

Trong các văn bản trình cơ quan có thẩm quyền cho phép và nhiều cuộc hội thảo chuyên ngành sau đó, nhiều vị lão thành cách mạng đã có ý kiến làm rõ những nội hàm và ý nghĩa của hoạt động Sinh Vật Cảnh.

Đại tướng Võ Nguyên Giáp được thế giới biết đến một thiên tài quân sự, người anh hùng của một dân tộc anh hùng nhưng họ còn ngạc nhiên hơn khi biết ông noi gương Bác Hồ và các vị cách mạng tiền bối luôn coi trọng lối sống hòa đồng với thiên nhiên và yêu Sinh Vật Cảnh. Đại tướng cho rằng, con người là một bộ phận của thiên nhiên, phải sống hài hòa với thiên nhiên, dựa vào thiên nhiên, biết làm chủ thiên nhiên để làm cho thiên nhiên là một nguồn sống của mình. Nếu con người tự tách mình ra khỏi thiên nhiên, nói cải

tạo thiên nhiên mà lại đi với hủy hoại thiên nhiên thì đó là hành động trái với quy luật dẫn tới tai họa không thể lường hết được. Đại tướng khuyên chúng ta nên có kế hoạch vừa phát triển kinh tế gia đình vừa đi tới sản xuất lớn, tận dụng đặc điểm của của nước ta là nơi hội tụ nhiều nguồn động vật, thực vật, có nhiều loại cây, loại hoa, loại quả, có nhiều vùng đặc sản nổi tiếng, tận dụng những vùng có điều kiện thuận lợi như Đà Lạt, Ba Vì, Cúc Phương và nhiều nơi khác vốn có truyền thống trồng hoa, cây cảnh, nuôi chim, cá cảnh. Làm được như vậy thì ta vừa được kinh tế vừa được văn hóa. Muốn vậy thì ta phải có sự đầu tư vốn, ứng dụng khoa học kỹ thuật, có sự tham gia của lãnh đạo các cấp, các ngành, các địa phương và trước hết là làm sao để mọi người nhận thức được sâu sắc những giá trị về nhiều mặt của Sinh vật cảnh Việt Nam.

Đó cũng là niềm trân trọng của thế hệ các vị tiền bối cách mạng, nhân sĩ trí thức, nhà văn hóa, khoa học tiêu biểu của thế kỷ trước luôn trân trọng về việc phát huy bản sắc văn hóa dân tộc trong cộng đồng đổi mới, hội nhập phát triển nhanh, mạnh và bền vững mọi mặt của Đất nước. Sự ra đời của tổ chức Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam năm 1989, chính là kết quả của cả một quá trình nỗ lực ấy.

Đồng chí Trần Độ đã mô tả ban đầu về những khái niệm nội hàm của Sinh - Vật - Cảnh. SINH: là trồng cây, uốn cây, tạo thế, là phát triển các loài hoa đẹp, là nuôi chim hay, thú đẹp...VẬT: là những vật phẩm được sản sinh từ bàn tay khéo léo tuyệt vời, mang lại những tiện nghi và đặc biệt những cái đẹp phong phú và độc đáo cho cuộc sống con người. CẢNH: là cảnh quan thiên nhiên đẹp và lành, con người tìm đến để thưởng thức, hưởng thụ. Cảnh cũng là cảnh quan thiên nhiên thu nhỏ, do con người tạo ra để được gắn mình trong thiên nhiên. Cảnh có khi được tạo ra ở quy mô nhỏ như trong phòng, ngoài sân, lớn hơn là những vườn hoa, những công viên, những công trình công cộng gắn với những công trình kiến trúc đồ sộ và nguy nga. Sống hài hòa với thiên nhiên là một lối sống làm cho con người được nuôi dưỡng những tình cảm tốt đẹp, có tâm hồn thanh cao và nhạy cảm, có lòng nhân ái, lòng yêu quê hương đất nước sâu sắc, thương mọi thứ và thương người, như vậy làm cho con người sống hạnh phúc và bản thân con người cũng phát triển tốt đẹp hơn".

Nhà báo Trần Bạch Đằng lại viết: "Việt Nam là một đất nước đẹp. Phong cảnh đẹp. Nhiều hoa. Nhiều chim. Nhiều thú. Cái đẹp được chia đều từ Bắc vào

Nam: miền cao, trung du, đồng bằng, ven biển và hải đảo. Núi và sông suối. Rừng và thác. Ruộng nương và bãi bồi... Cái đẹp Việt Nam là cái đẹp "thiên phú". Thật vậy, những công trình do con người tạo ra thừa thớt. Song cảnh sắc trời sinh lại vô cùng phong phú. Điều cần nói là nhiều chục năm qua, cảnh sắc ấy chưa đi vào nội dung các giáo trình, ngay từ lớp mẫu giáo. Lòng yêu nước trước hết bắt nguồn từ tình cảm với núi sông cỏ cây, quê hương làng mạc, mái nhà, tình cha mẹ, anh em, láng giềng...".

Thượng tướng Hoàng Minh Thảo lại nói về vai trò của người dân, người lính giữ gìn cảnh sắc của ông cha trong thời bình: "Giờ đây những người lính nơi đảo xa, rừng sâu núi thẳm, ngoài nhiệm vụ bảo vệ chế độ, đất nước còn có một nhiệm vụ không kém nặng nề, đó là bảo vệ thiên nhiên, bảo vệ sinh vật, bảo vệ môi sinh...Nhận thức được điều ấy, sự ra đời của Hội Sinh vật cảnh Việt Nam như một tất yếu".

Ngay từ rất sớm, đồng chí Nguyễn Cơ Thạch đã ủng hộ việc phát huy mạnh mẽ vai trò to lớn của thiên nhiên, Sinh Vật Cảnh trong đời sống vật chất, tinh thần của con người và hướng tới xuất khẩu. "Trong thế giới ngày nay, Sinh vật cảnh có vai trò rất quan trọng trong việc chống ô nhiễm, nhất là ở các thành phố và ở các xí nghiệp...Sinh vật cảnh sẽ

góp phần đáng kể vào việc đấu tranh chống ô nhiễm môi trường sinh thái, một hiểm họa chung của loài người. Sinh vật cảnh cần phải có mặt một cách xứng đáng trong thành phố, trong các nhà cao tầng, trong cuộc sống của từng gia đình, trong cuộc sống của từng con người. Cần phải tạo ra một tập quán quy định mỗi gia đình phải có bao nhiêu cây cảnh, bao nhiêu thước vuông cây xanh. Sinh vật cảnh đang trở thành một yêu cầu không thể thiếu được trong cuộc sống của mọi người. Sinh vật cảnh đang trở thành một ngành hoạt động kinh tế, tạo ra một nguồn thu nhập rất quan trọng cho những nghệ nhân và nhiều gia đình nuôi trồng sinh vật cảnh. Trên thế giới có những thành phố sống biệt lập với nông thôn, những thành phố này cần nhiều sinh vật cảnh. Đó là nguồn xuất khẩu có thể đem lại thu nhập quan trọng cho nước ta", đồng chí Nguyễn Cơ Thạch chia sẻ.

Trần trở về vai trò của thiên nhiên trong đời sống vật chất, tinh thần và không ngừng bồi tụ nền văn hiến Việt Nam, Giáo sư Vũ Khiêu lại kiến giải: Thiên nhiên Việt Nam vừa là người mẹ hiền, vừa rất hào phóng, vừa rất nghiêm khắc. Dải đất bốn mùa xanh tươi của Việt Nam là một nguồn vô tận cho cuộc sống no đủ của mọi người. Nhưng cũng trên mảnh đất này lại diễn ra cảnh tượng

bão lụt, hạn hán, luôn luôn hủy hoại mùa màng cướp đi cả tài sản và sinh mạng con người. Những thử thách lớn lao ấy đòi hỏi nhân dân ta phải có một khí phách kiên cường để "vắt đất ra nước, thay trời làm mưa", duy trì cuộc sống của mình, đem lại sự giàu mạnh cho tổ quốc. Bao nhiêu công sức đã đổ xuống mảnh đất này, khiến một tác đất không chỉ là tác vàng mà còn là tác lòng của nhân dân Việt Nam thấm đượm máu, nước mắt, mồ hôi của thế hệ này đến thế hệ khác. Con người cải tạo thiên nhiên nhưng thiên nhiên cũng cải tạo lại con người. Thiên nhiên trở thành quê hương thân thiết, Tổ quốc thiêng liêng của mỗi con người Việt Nam. Chủ nghĩa yêu nước, tinh thần nhân đạo, khí phách anh hùng của con người Việt Nam đã được hình thành và không ngừng được nâng cao trong sự gắn bó bền chặt lâu đời ấy giữa thiên nhiên Việt Nam và con người Việt Nam. Chỉ trong sự gắn bó ấy mà thiên nhiên mang tính thẩm mỹ và chứa đựng những cái đẹp thiên nhiên trong cuộc sống của con người.

Nhà báo lão thành cách mạng Đỗ Phượng đã tự nguyện gắn bó gần 30 năm cuối đời của mình cho sự nghiệp Sinh Vật Cảnh và hiện thực những khát vọng của các bậc tiền bối. Đó là đưa Sinh Vật Cảnh từ một thú chơi nhân văn

tao nhã của ông cha thành một ngành kinh tế sinh thái giàu tiềm năng. Ông luôn nhấn mạnh: Một đất nước bốn mùa cây trái, chim muông đều có thể sinh sôi, nảy nở, có núi cao, rừng rộng, gần với biển với sông. Một đất nước đậm dấu ấn mấy ngàn năm lịch sử dựng nước, giữ nước. Mỗi gốc cây, hang đá, trảng cá, vườn chim đều gắn với những chiến tích, những danh nhân, truyền thuyết. Chính từ đó, sản sinh ra một nền văn hóa, nhân bản gắn với mỗi con người với môi trường thiên nhiên, tạo sức sống cho sinh vật cảnh Việt Nam. Những trí thức và nghệ nhân được nuôi dưỡng trong môi trường đó lẽ nào không tạo nên những tác phẩm sinh vật cảnh rất riêng, rất đặc trưng của dân tộc Việt Nam...Sinh Vật Cảnh phải là một nhánh cái trong chùm rễ văn hóa giàu bản sắc dân tộc của người Việt.

Trong hành trình đó, Đảng và Nhà nước ta luôn coi trọng việc giáo dục, động viên nhân dân giữ gìn, tôn tạo cảnh quan thiên nhiên, bảo vệ môi trường sinh thái, đồng thời chú trọng phát triển sinh vật cảnh thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị. Nhiều vị lãnh đạo Đảng và Nhà nước đã làm việc và định hướng phát triển Sinh Vật Cảnh với tư cách một lĩnh vực của đời sống vật chất và tinh thần.

Trên cương vị Tổng Bí thư, Cố vấn BCH Trung ương Đảng, đồng chí Đỗ Mười đã có những chỉ đạo định hướng công tác này: "Đây là một lĩnh vực hoạt động có tác dụng tốt đối với đời sống văn hóa - tinh thần của nhân dân. Mong hội tích cực hoạt động mở rộng phong trào sinh vật cảnh ở khắp địa phương trong cả nước, góp phần gìn giữ và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, làm ra nhiều sản phẩm sinh vật cảnh có hiệu quả và có giá trị nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của dân tộc".

Thủ tướng Võ Văn Kiệt thì nhấn mạnh: "Sinh vật cảnh mang ý nghĩa văn hóa truyền thống và tính dân gian phong phú ở mọi miền đất nước. Tôi hoan nghênh những người đã sáng lập Hội Sinh vật cảnh Việt Nam. Tôi hi vọng tổ chức Hội ngày càng mở rộng, phát huy được nhiều tài năng, trí tuệ làm phong phú thêm cho vườn sinh vật cảnh Việt Nam. Tôi mong muốn mỗi cơ quan, đơn vị, các công trình công cộng cũng như mỗi hộ gia đình được trang trí các cây, vật cảnh để tạo cho cuộc sống thêm văn minh, giúp cho tinh thần thêm nhẹ nhàng thư giãn...".

Đến dự kỷ niệm 15 năm thành lập Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam vào ngày 09/5/2004, Thủ tướng Chính phủ Phan Văn Khải khi đó đã đề cập đến vai trò

của sinh vật cảnh không chỉ góp phần tạo thêm công ăn việc làm, tăng thu nhập cho một bộ phận nhân dân mà còn góp phần giáo dục tình yêu thiên nhiên, nâng cao ý thức gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc, bảo vệ môi trường sống trong lành cho cán bộ, hội viên và nhân dân.

Thủ tướng Phan Văn Khải nhấn mạnh: "Chúng tôi rất vui mừng vì chúng ta có hàng chục ngàn trang trại chuyên trồng hoặc trồng xen những vụ hoa, cây cảnh. Có hàng chục trang trại có quy mô từ vài héc ta đến 20 - 25 héc ta sản xuất hoa cây cảnh theo phương thức sản xuất tiên tiến. Hàng trăm ngàn lao động đã được thu hút vào sản xuất và làm dịch vụ sinh vật cảnh. Có nhiều điển hình đạt giá trị thu nhập cao từ sinh vật cảnh. Cũng như đồng chí Nguyễn Văn Trân vừa nói, có những gia đình chơi cây cảnh thu 50 triệu, 100 triệu, vài trăm triệu đến 800 triệu. Riêng ở Đà Lạt có cơ sở hàng năm thu 1 tỷ đồng trên một héc ta. Song điều có ý nghĩa trong hoạt động của Hội lại chính là tuyên truyền giáo dục trong hội viên và đông đảo nhân dân về tình yêu thiên nhiên, đất nước, nếp sống văn hóa trong ứng xử với thiên nhiên, sống hòa đồng với thiên nhiên, coi trọng gìn giữ và tôn tạo cảnh quan thiên nhiên, xây dựng môi trường sống trong lành, bảo vệ và tôn tạo danh lam thắng cảnh,

di tích lịch sử, đưa sinh vật cảnh vào bệnh viện, trường học, nghĩa trang liệt sĩ, gia đình, chùa, nhà thờ, tu viện, thánh thất...Tôi nghĩ đây là vấn đề quan trọng cho tương lai của chúng ta, thực sự tạo ra nhiều giá trị mới cũng là điều mong muốn của chúng ta hiện nay. Nhưng vấn đề bảo vệ môi trường thiên nhiên, vấn đề đưa thành nếp sống văn hóa để gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc thì về lâu dài là vô giá đối với dân tộc Việt Nam...".

Cũng tại Hội nghị này, Thủ tướng Phan Văn Khải đã dành thời gian nói về tình hình kinh tế xã hội của đất nước và ông đặc biệt nhấn mạnh về hướng thoát nghèo bền vững cho bà con nông dân, cũng như xem phát triển hoa cây cảnh là một hướng cần sớm được ưu tiên chuyển dịch cơ cấu cây trồng vật nuôi trong nông nghiệp. Thủ tướng nhấn mạnh: "Như các đồng chí đã biết, trong nông nghiệp đang đặt ra mục tiêu 50 triệu đồng/ha. Chúng tôi vừa làm việc với các đồng chí ở Bộ Nông nghiệp thì đồng bằng sông Hồng, đồng bằng sông Cửu Long và nhiều nơi mới chỉ đạt 37 triệu đồng/ha. Nhưng cái khổ của Việt Nam là bình quân đất đai trên đầu người rất thấp như đồng bằng Bắc Bộ chỉ 300m²/đầu người nên nếu có đạt 50 triệu đồng/ha thì thu nhập vẫn thấp. Nên khi Hội Sinh Vật Cảnh mời tôi dự Hội nghị này tôi rất

hăng hái. Bởi vì sao, nước mình người thì đông, đất thì hẹp, làm Sinh Vật Cảnh không chiếm diện tích lớn. Biết cách làm và làm giỏi, không cần diện tích nhiều mà thu nhập vẫn cao thì đó là một hướng đi tích cực cho đất nước chúng ta, cho nông nghiệp của chúng ta. Tôi lấy ví dụ người làm phong lan, có thể treo phong lan từ dưới đất lên tới nhiều tầng, phải tận dụng như vậy thì mới có thu nhập cao...".

Nhân kỷ niệm 20 năm thành lập Hội, ngày 04/5/2009, Thường trực Ban Bí thư Trung ương Đảng Trương Tấn Sang đã làm việc với Thường trực Trung ương Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam. Sau Hội nghị, tại Thông báo số 485/VPTW của Văn phòng Trung ương Đảng, Thường trực Ban Bí thư xác định: "Đảng và Nhà nước ta luôn coi trọng việc giáo dục, động viên nhân dân gìn giữ, tôn tạo cảnh quan thiên nhiên, bảo vệ môi trường sinh thái, đồng thời chú trọng phát triển sinh vật cảnh thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị". Từ ý kiến chỉ đạo của Thường trực Ban Bí thư, Sinh Vật Cảnh đã được đề cập trong các văn kiện của Đại hội Đảng các cấp. Từ đó, chủ trương Sinh Vật Cảnh trở thành ngành kinh tế sinh thái được cả hệ thống chính trị và chính quyền các cấp quan tâm chỉ đạo.

Ngày 19/12/2009, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Trung ương Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam đã ký nghị quyết liên tịch về phối hợp nhiệm vụ công tác. Từ văn bản Nghị quyết đã cụ thể hóa tinh thần chỉ thị của Thường trực Ban Bí thư Trung ương Đảng và chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ về phát triển Sinh Vật Cảnh thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao. Sinh Vật Cảnh được xác định là một ngành kinh tế quan trọng trong phát triển nông thôn. Từ đó tạo ra tiền đề để ngành sản xuất, kinh doanh và dịch vụ Sinh Vật Cảnh phát triển với tư cách một ngành hàng kinh tế nông nghiệp được quan tâm, ưu tiên phát triển. Nghề sản xuất kinh doanh sinh vật cảnh ngày càng phát triển, hàng trăm làng nghề trồng hoa, cây cảnh truyền thống được khôi phục, hình thành nhiều cơ sở chuyên sản xuất, kinh doanh các loại hoa, cây cảnh, chim cảnh, cá cảnh với nhiều loại sản phẩm giá trị cao hàng tỷ đồng hoặc hàng chục tỷ đồng/sản phẩm và có xu hướng phát triển rộng với số lượng và chất lượng ngày càng cao, mang lại thu nhập khá lớn cho nền kinh tế của đất nước.

Ngày 18/5/2010, nhân kỷ niệm 120 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh tại thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An, Trung ương Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam phối

hợp cùng Tỉnh ủy Nghệ An, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Bảo tàng Hồ Chí Minh, Khu di tích Phủ Chủ tịch và một số cơ quan tổ chức Hội thảo khoa học Quốc gia "Bác Hồ với Thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh". Tham dự Hội thảo có Đồng chí Tổng Thị Phóng, Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Chủ tịch Quốc Hội Nước Cộng hòa xã Hội Chủ nghĩa Việt Nam, lãnh đạo tỉnh Nghệ An, lãnh đạo một số Bộ, Ban ngành và hơn 200 nhà khoa học, nhân sĩ trí thức và lãnh đạo Hội Sinh Vật Cảnh các cấp.

Hội thảo nhằm hệ thống tư tưởng, phong cách Hồ Chí Minh về vấn đề môi trường, biến đổi khí hậu, phát triển bền vững với định hướng của một cuộc cách mạng bảo vệ cảnh quan thiên nhiên, môi trường sinh thái, di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh, xây dựng Nông thôn mới qua phong trào Tết Trồng Cây do Bác Hồ phát động ngày 28/11/1959: "Làm cho phong cảnh nước ta ngày càng tươi đẹp"... "Làm cho đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta ngày càng được cải thiện. Tết Trồng cây do Bác Hồ phát động thực sự được nhân dân và các thế hệ mai sau nhìn nhận là một cuộc cách mạng cảnh quan thiên nhiên và môi trường sinh thái.

Tại Đại hội lần thứ 6 của Hội Sinh Vật Cảnh Việt Nam vào năm 2017, thay

mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Dân vận Trung ương Trương Thị Mai đánh giá cao những đóng góp, thành tích của tổ chức Hội Sinh vật cảnh Việt Nam và hội viên trong việc thực hiện mục tiêu bảo vệ môi trường sinh thái, chú trọng phát triển sinh vật cảnh không chỉ là ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao mà còn góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống, giáo dục tình yêu thiên nhiên đất nước của con người Việt Nam; thu hút du lịch và quảng bá hình ảnh đất nước; duy trì sự đa dạng sinh học, cân bằng sinh thái, tạo môi trường sống trong lành, ứng phó với biến đổi khí hậu.

Đồng thời, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Dân vận Trung ương đã chỉ đạo trong thời gian tới, Hội Sinh vật cảnh Việt Nam cần phát huy tinh thần chủ động, đoàn kết, sáng tạo và những giá trị truyền thống quý giá của Hội trong 30 năm qua để tiếp tục "kiện toàn tổ chức, đổi mới nội dung phương thức hoạt động, đẩy mạnh phong trào, hướng tới tầm cao văn hóa và hiệu quả kinh tế-xã hội thiết thực".

Từ truyền thống ngàn năm của ông cha, kết tụ qua phong trào Tết Trồng cây do Bác Hồ khởi xướng phát động và trồng hoa

phát triển sau hơn 30 năm xây dựng và phát triển ngành Sinh Vật Cảnh. Đây thực sự là một cuộc cách mạng cảnh quan thiên nhiên và môi trường. Một cuộc cách mạng đã thu hút hàng triệu người trên mọi miền Tổ quốc chung tay nỗ lực góp phần cải thiện môi trường sống trong lành, phủ xanh đất trống đồi trọc, kiến tạo những không gian sinh cảnh và cùng với quá trình Đổi mới, Hội nhập và Phát triển đã mang lại diện mạo mới cho quê hương Đất nước.

Đến nay, Hội Sinh Vật Cảnh của các địa phương và cả nước đã có bước phát triển mạnh mẽ về tổ chức với trên 350.000 hội viên, hơn 6.000 chi hội, trong đó có khoảng 4.600 doanh nghiệp, hợp tác, trang trại,

hơn 150.000 gia trại, nhà vườn sinh vật cảnh, hình thành trên 50.000ha vùng tập trung chuyên canh hoa cây cảnh, cá cảnh, nhiều vùng sản xuất hoa cây cảnh hàng hóa ứng dụng công nghệ cao phục vụ nhu cầu tiêu dùng trong nước và xuất khẩu, đạt giá trị bình quân khoảng 285 triệu đồng/ha/năm. Hoạt động Sinh Vật Cảnh có đóng góp tích cực trong kim ngạch xuất khẩu nhóm ngành Rau - Hoa - Quả hàng năm đạt trên 4 tỷ USD. Hoạt động này cũng đã giải quyết việc làm cho gần 4 triệu lao động, đóng góp tích cực cho mục tiêu chuyển dịch cơ cấu cây trồng trong nông nghiệp, chuyển dịch cơ cấu lao động ở nông thôn và vùng nông nghiệp ven các đô thị, là nhân tố mới, góp phần thúc đẩy xây

dựng nông thôn mới - đô thị văn minh.

Ngày nay, Sinh Vật Cảnh không chỉ còn là thú chơi nhân văn tao nhã mà thực sự đã trở thành một nét đẹp văn hóa, một mỹ tục mới trong nhân dân và đang trên đà trở thành một ngành kinh tế quan trọng trong phát triển nông nghiệp, nông thôn và nông dân được Chính phủ tạo nhiều điều kiện phát triển theo Nghị định số 52/2018/NĐ - CP ngày 12/4/2018. Sinh Vật Cảnh đang có những đóng góp hết sức cụ thể trong chương trình xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh, trong đề án tái cấu trúc ngành Nông nghiệp theo hướng nâng cao giá trị và phát triển bền vững.

SINH VẬT CẢNH

Nghề làm "chơi" ăn thật

• NGỌC ÁNH

Nghề chơi và làm cây cảnh được coi như tưởng như thành thoi nhưng lại đòi hỏi sự kiên nhẫn và tâm huyết tuyệt đối, uốn nắn từng chi tiết nhỏ để tạo ra một tác phẩm. Điểm thú vị của nghề này là sự tự do, nhưng chính sự lồi cuồn của những cành lá và đường nét nghệ thuật đã giữ chân biết bao người chơi. Nghề cây cảnh không chỉ là thú vui tươi mới tâm hồn mà còn mang lại những khoản thu nhập đáng kể. Đó là lý do mà giới chơi cây thường gọi đây là "nghề làm chơi ăn thật."

Nghề chơi và làm cây cảnh được coi như tưởng như thành thoi nhưng lại đòi hỏi sự kiên nhẫn và tâm huyết tuyệt đối, đây là công việc mà người ta vừa làm vừa thư thái, uốn nắn từng chi tiết nhỏ để tạo ra một tác phẩm. Điểm thú vị của nghề này là sự tự do, nhưng chính sự lười cuốn của những cành lá và đường nét nghệ thuật đã giữ chân biết bao người chơi. Nghề cây cảnh không chỉ là thú vui tươi mới tâm hồn mà còn mang lại những khoản thu nhập đáng kể. Đó là lý do mà giới chơi cây thường gọi đây là "nghề làm chơi ăn thật."

Thú chơi cây cảnh của người Việt là di sản văn hóa truyền đời, với triết lý sâu sắc về cuộc sống, cách đối nhân xử thế và kinh nghiệm làm ăn. Những cây cảnh không chỉ là sản phẩm thẩm mỹ mà còn là biểu tượng của triết lý nhân sinh, được tạo tác từ các loại cây có tuổi thọ cao như xà cừ, đa, đề, hay lộc vừng.

Ông Đinh Văn Tuấn, một nghệ nhân cây cảnh từ Đông Mỹ, Thanh Trì, chia sẻ: "Chơi cây là sự đam mê và nhiệt huyết. Nghề này vừa mang lại sự an nhàn, vừa có thể trở thành nguồn thu nhập chính khi đam mê trở thành chuyên nghiệp". Ông Tuấn đã bắt đầu chơi cây từ năm 2007, từ chỗ chỉ mua cây về thư giãn đến chỗ xây dựng nên

thương hiệu Nhà vườn Tuấn Phương Bonsai với nhiều tác phẩm nổi tiếng được định giá từ vài tỷ đến vài chục tỷ đồng. Theo ông, nghề này có thể mang lại sự an nhàn và ổn định, nhưng chỉ khi người chơi thực sự đam mê và am hiểu sâu sắc. Nghề cây cảnh là nghề của sự an nhàn và tâm an khí hòa, nhưng phải hiểu biết thì mới có thể an nhàn và sống khỏe từ tiền cây được. Đó là bí quyết của sự thành công cuối cùng.

Theo ông Nguyễn Gia Thọ - Chủ tịch Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội chia sẻ về cái chất chơi và sự an nhàn của nghề sinh vật cảnh. Theo ông, nghề này mang lại sự thoải mái, không bị gò bó về thời gian hay không gian. Tuy nhiên, dù

bên ngoài có vẻ nhẹ nhàng, những người làm nghề vẫn phải đổ mồ hôi công sức từ làm đất, khiêng vác đến chăm sóc cây. Giá trị cây cảnh có thể lên đến hàng trăm triệu đồng, nên việc chăm sóc không đúng kỹ thuật hay sâu bệnh có thể gây tổn thất lớn, khiến người làm nghề không khỏi xót xa.

Còn ông Nguyễn Trọng Thành, một người chơi cây kỳ cựu đất Hà Thành cũng chia sẻ: "Có tiền, thậm chí để mua sắm cho gia đình cũng chẳng chịu chi, nhưng lại rất nhanh khi mua cây, bởi vì đam mê. Khi có đam mê, công việc không còn mệt mỏi mà ngược lại, nó giúp nâng cao cả tinh thần và sức khỏe".

Hiện nay, Hà Nội có khoảng 11.000 hội viên Hội Sinh Vật Cảnh, hoạt động khắp cả nội và ngoại thành. Mọi khoảng trống, từ ban công đến sân thượng, đều được tận dụng để thỏa mãn niềm đam mê. Trong quá trình thực hiện chương

trình xây dựng nông thôn mới từ 2021-2025, Hà Nội đã đạt mục tiêu chuyển đổi từ trồng lúa kém hiệu quả sang trồng hoa và cây cảnh, nâng diện tích lên đến 9.000 ha và giá trị sản xuất đạt từ 1,3 đến 2,2 tỷ đồng/ha/năm. Nghị định 52 năm

2018 cũng đã tạo đà cho các làng nghề phát triển mạnh mẽ, trở thành đòn bẩy kinh tế và là sân chơi tao nhã, đặc biệt phù hợp cho những người lớn tuổi.

Nghị định số 52 của Chính phủ là đòn bẩy giúp tất cả mọi người, từ trẻ đến già, có một sân chơi vừa dưỡng tâm vừa dưỡng chí. Đây cũng là ngành kinh tế đặc biệt, vừa mang lại thu nhập vừa thỏa mãn đam mê. Với điều kiện Hà Nội ngày càng đô thị hóa cao, vì thế ban công, sân thượng và các không gian trong kiến trúc nhà ở đô thị đã được nhiều người tận dụng làm nơi chơi cây cảnh, vừa mang giá trị văn hóa, vừa kinh tế. Điều này đã mở ra không gian mới cho sinh vật cảnh phát triển, từ ban công nhà phố Hà Nội đến những vùng chuyên canh hoa cây cảnh ở các tỉnh, góp phần thúc đẩy kinh tế và làm đẹp cảnh quan đô thị.

Hà Nội hiện có 14 làng nghề truyền thống được công nhận về hoa và cây cảnh, khẳng định sự phát triển và giá trị của ngành nghề này. Các làng nghề sinh vật cảnh tiêu biểu bao gồm thôn Cơ Giáo, Sâm Xuyên, Nội Thôn, làng hoa cây cảnh Hạ Lô, Liễu Trì, làng hoa Đại Bái (huyện Mê Linh), thôn Phù Đồng (huyện Gia Lâm), Tây Tựu (quận Bắc Từ Liêm), xã Tầm Xá (huyện Đông Anh), làng đào Nhật Tân và làng quất cảnh Thôn Tứ Liên (quận

Tây Hồ)...Ngành hoa cây cảnh không chỉ góp phần bảo vệ môi trường sinh thái mà còn là một mũi nhọn kinh tế, gia tăng thu nhập, nâng cao đời sống người dân, đồng thời đóng góp tích cực vào chương trình xây dựng nông thôn mới và phát triển đô thị. Nghị định 2018 của Thủ tướng Chính phủ là quyết định sáng suốt khi công nhận sinh vật cảnh là một trong bảy nghề trọng điểm, góp phần thúc đẩy phát triển sản phẩm OCOP, xây dựng nông thôn mới và đô thị thông minh sinh thái an toàn.

Ông Nguyễn Văn Phương, Phó Chủ tịch UBND xã Hồng Vân, huyện Thường Tín, cho biết sản xuất hoa cây cảnh tại địa phương mang lại thu nhập trên 2 tỷ đồng mỗi năm cho mỗi hecta đất canh tác. Hồng Vân đã xác định phát triển nghề hoa cây cảnh là ngành kinh tế mũi nhọn trong giai đoạn 2020-2025, và địa phương đang nỗ lực giữ vững, nâng cao chất lượng làng nghề, đồng thời

hướng dẫn người dân kết hợp nghề sinh vật cảnh với du lịch, tạo thêm việc làm cho lao động nông thôn và phát triển các sản phẩm độc đáo. Ngành cây cảnh đã thay đổi diện mạo Hồng Vân, từ những ngôi nhà mới mọc lên đến các khu vườn cây cảnh lớn. Sản phẩm cây cảnh tại đây có giá trị từ vài triệu đến vài tỷ đồng, mang lại sự phát triển mạnh mẽ cho làng quê.

Mặc dù vậy, ngành hoa cây cảnh vẫn đối mặt với nhiều thách thức như thiếu mặt bằng, thiếu vốn sản xuất, đào tạo nghề chưa chuyên sâu và thiếu không gian trưng bày sản phẩm. Nghị định 52/2018/NĐ - CP ngày 12/4/2018 của Chính phủ đã mở ra cơ hội mới, đưa hoa cây cảnh từ một thú chơi truyền thống trở thành ngành kinh tế đặc hữu, đóng góp đáng kể vào GDP nông nghiệp thủ đô, đồng thời thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu cây trồng và xây dựng Nông thôn mới, Đô thị văn minh.

Độc đáo tác phẩm sanh cổ

Cửu Long Tranh Châu

Cửu Long Tranh Châu là một loại bonsai có giá trị cao về hình thể và thẩm mỹ, lôi cuốn với những tạo hình công phu, độc đáo. Đặc biệt, tác phẩm bonsai còn thể hiện nhiều triết lí sâu sắc về thiên nhiên và con người.

Tạo hình đồ sộ của Cửu Long Tranh Châu

"Cửu Long Tranh Châu" là một tác phẩm cây cảnh nghệ thuật thuộc dòng cây xanh cổ, xuất hiện lần đầu tiên tại triển lãm Sinh Vật Cảnh Việt Nam, chào mừng Đại lễ 1000 năm Thăng Long - Hà Nội. Dáng cây mô tả chín con rồng đang tranh nhau một viên

ngọc. Tác phẩm này được coi là độc nhất vô nhị, cả về tuổi đời, lịch sử, sự bề thế và đã được xếp vào một trong 19 kỷ lục của Đại lễ 1000 năm Thăng Long - Hà Nội.

Thế cây được các nhà sư tập trong lịch sử tạo tác, đến nay đã được các nghệ nhân phục dựng lại nguyên

Quyết Tuấn

mẫu, đặc biệt là bộ rễ. Mặc dù dáng thân không còn nguyên vẹn như cách đây hàng chục thập kỷ, nhưng giá trị nghệ thuật và lịch sử của cây vẫn được bảo tồn.

Theo nghệ nhân cây cảnh Nguyễn Văn Tuấn, người trực tiếp tạo tác tác phẩm này chia sẻ: "Năm 2008, tôi được chủ cây mời đến để bàn bạc và chăm sóc, tạo dựng lại tác phẩm này cho đẹp hơn. Chúng tôi đã quyết định theo dáng Cửu Long, và giáo sư Trần Duy Quý đề nghị đặt tên là 'Cửu Long Tranh Châu.' Lúc ấy, cây chủ yếu sống bằng nước, không có đất nên phải nuôi trong 6 tháng mới bắt đầu làm được."

Chơi cây cảnh là một thú chơi văn hóa truyền thống có lịch sử lâu đời ở Việt Nam. Ban đầu, thú chơi này chỉ phổ biến trong các gia đình quyền quý. Ngày nay, nó đã lan rộng và trở nên phổ biến với nhiều tầng lớp, đặc biệt là người lớn tuổi. Cây cảnh không chỉ phản ánh sự hùng vĩ của thiên nhiên mà còn thể hiện triết lý: con người có thể hoàn thiện thiên nhiên nhưng không thể sáng tạo ra thiên nhiên.

Tác phẩm có bộ rễ ấn

Thú chơi cây cảnh nghệ thuật xưa thường chỉ có ở những người có học vấn hoặc quan lại. Lối chơi cây của người Hà Nội xưa luôn giữ được nét tinh túy qua nhiều thời kỳ. Ngày nay, lối chơi cây của người Hà Nội vẫn rất đặc biệt và ngày càng được nâng tầm.

Việc để cây phát triển tự nhiên là điều quan trọng, nhưng để cây đạt đến sự hoàn hảo về nghệ thuật với bộ gốc rễ hài hòa, cân đối thì cần có bàn tay điều luyện, sự kiên nhẫn và tâm huyết của người chơi. Một cây cảnh đẹp đặc biệt chú trọng đến bộ gốc rễ, từ đó người chơi gửi gắm tâm tư, tình cảm qua cách tạo dáng cho cây.

Được biết, Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật đang một số cơ quan đánh giá giá trị nhiều mặt của các cây cổ thụ gắn với giá trị văn hóa, lịch sử như tác phẩm Cửu Long Tranh

Châu. Từ đó đề xuất đưa những cây cảnh quý hiếm vào danh mục quản lý đặc biệt như bảo vật quốc gia, là phải nơi lưu giữ những cái nguồn gen quý của Việt Nam, tránh việc quản lý chưa thật chặt chẽ vấn đề này, cây cảnh là tài sản nằm trong danh mục tài sản nhưng mà lại chưa nằm trong danh mục cổ vật để có những cái chính sách bảo vệ thích hợp thì từ đó mà những cái giá trị nó sẽ được lưu giữ.

Tác phẩm sanh cổ Cửu Long Tranh Châu là loại Sanh lá móng, một loại sanh quý được giới sành chơi cây cảnh nghệ thuật rất ưa thích bởi có nhiều ưu điểm như lá đẹp, mau đâm, thân u ục nần nù, quanh năm ra lộc và lộc có màu rất đẹp. Tác phẩm được trồng trong chậu có bộ rễ với chu vi 9,1m, dài 3,7m, ngang 2m và cao 1,9m. Chiều cao bộ rễ là 0,55m. Chiều cao cây là 3,2m. Nếu tính cả chậu, tổng chiều cao lên đến 3,7m.

Kết quả giám định của bộ môn Dược liệu trường Đại học Dược Hà Nội vào năm 2010, xét theo mẫu vật lấy tại cành cây Sanh này cho số tuổi khoảng 152 năm tuổi. Trên thực tế tuổi thọ của cây còn cao hơn nhiều, tuy nhiên qua năm tháng cây biến dị nên việc xác định chính xác số tuổi gặp rất nhiều khó khăn cho giới khoa học. Hiện tại bộ rễ bén chặt vào đá, sụn sụn biến dị tuôn chảy như nhám thạch.

Bộ rễ biến dị tuôn chảy như nhám thạch

Nhiều nhà sưu tập cây cảnh danh tiếng đất Bắc cho rằng, thì tác phẩm Cửu Long Tranh Châu chính là cây sanh mà quyền tuần phủ Hưng Yên năm 1887 Hoàng Cao Khải mang tặng cho một viên quan phụ trách thành Hà Nội bấy giờ. Sau khi Hà Nội bị thực dân pháp chiếm đóng và trong thời kỳ đất nước gặp khó khăn những tác phẩm nghệ thuật bị lãng quên. Tác phẩm độc đáo này chỉ được biết đến qua những lời truyền tụng của

những bô lão yêu cây về một cây cảnh phải có gần 40 lính khố đỏ vận chuyển từ Hưng Yên lên.

Trước thêm Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024, cảm thức trước tác phẩm Cửu Long Tranh Châu, Nhà thư pháp Lê Thiên Lý đã viết bài thơ tư tuyệt: Với những giá trị nhiều mặt về văn hóa, nghệ thuật, nguồn gen, tác phẩm Cửu Long Tranh Châu là minh chứng cho nghệ thuật chơi cây cảnh ở Việt Nam tuy chịu ảnh hưởng từ các

trường phái Nhật Bản, Hà Lan và Trung Quốc, nhưng vẫn giữ được bản sắc văn hóa độc đáo của dân tộc. Dù là trường phái hiện đại hay cổ điển, chơi cây cảnh luôn là thú chơi tao nhã, mang tính nghệ thuật cao và ý nghĩa triết lý sâu sắc. Qua thú chơi này, con người đã gửi gắm tình yêu quê hương, đồng thời thể hiện ý chí vươn tới chân, thiện, mỹ.

Xin đón đọc “Văn hóa Thời đại - Ấn phẩm của Viện Kinh tế - Văn hoá và Nghệ thuật” số tháng 10 năm 2024 để biết chi tiết những tác phẩm Sinh Vật Cảnh tiêu biểu đại giải tại Hội thi Sinh Vật Cảnh Hà Nội mở rộng năm 2024 trong khuôn khổ Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội năm 2024!

Kính báo!

**"NHẤT VIÊN NGỌC BẢO CỬU LONG TRANH
CỬU DẠNG DIỆU HUYỀN VŨ TRỤ THANH
DIỄM VĨ CỔ KIM, KỶ ĐỘC THỤ
VIỆT NAM ĐẸP NHẤT THẾ HÙNG ANH"**

(Một viên ngọc quý chín rồng tranh
Chín dáng diệu huyền vũ trụ xanh
Kỳ vĩ cổ kim cây độc lạ
Việt Nam đẹp nhất thế hùng anh)

TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ TÁC PHẨM CÂY CẢNH NGHỆ THUẬT VÀ BONSAI ĐƯƠNG ĐẠI

Để đánh giá một tác phẩm cây cảnh, cây thể theo phong cách Cây cảnh nghệ thuật truyền thống hay Nghệ thuật Bonsai đương đại, đến nay, các chuyên gia trong nước và Quốc tế đã đưa ra nhiều tiêu chí, phương pháp đánh giá khác nhau. Tại Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024, Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật đã đưa ra bảng đề xuất đánh giá các tác phẩm Cây cảnh nghệ thuật và Bonsai dự thi tại Festival dựa trên một số tiêu chí chính:

“**Phô thân - Khoe dáng - Lộ căn**
Cổ linh - Tinh tú - Kỹ dưỡng - Mịn tàn
Chủ đề - Bố cục rõ ràng
Vẻ đẹp tổng thể dọc ngang hài hòa”

STT	Nội dung	Số điểm
1	<p>PHÔ THÂN: Để chỉ đường chạy thân chính của tác phẩm mạch lạc rõ ràng thể hiện được ngôn ngữ tạo hình và ý đồ của người tạo tác muốn diễn tả hình thái với đầy đủ các bộ phận gốc, rễ, thân, cành, chi, dưỡng, lá tạo thành một chỉnh thể tác phẩm thống nhất. Đây là yếu tố “thân pháp” dễ quan sát và mang lại cảm xúc nhất đối với người thưởng lãm. Người coi cây cảnh xưa và nay đều trọng đánh giá cây cảnh ở điểm này và coi đó là “thân thế”, “hồn cốt” của một tác phẩm.</p>	10

2	<p>KHOE DÁNG: Là sự phô bày vẻ đẹp hình thể, vóc dáng bên ngoài của tác phẩm, những yếu tố tác động trực tiếp đến giác quan người thưởng lãm. Khoe dáng không chỉ đơn thuần là việc trình bày phô diễn vẻ đẹp vật chất ra bên ngoài, mà còn là sự phát tiết những giá trị tinh thần từ bên trong ra bên ngoài. Tác phẩm biểu đạt thân thái ra bên ngoài thông qua một trong các dáng (Trực, Siêu, Hoành, Huyền...) tạo vẻ đẹp tương xứng với các dáng, vừa biểu đạt được cái bao la tự nhiên. Cây được thu nhỏ vào trong chậu cạn để biểu thị những cảm xúc, ý đồ và thông điệp của người tạo tác là tạo ra đôi rồng bay xuống tọa lạc trên một gò đá vững chãi. Thông thường, chính sự đối lập giữa thân pháp, mâm bệ rỗ của tác phẩm vững chãi có yếu tố tĩnh với các dáng cây mềm mại uyển chuyển, có độ nghiêng đổ phù hợp mang tính động đã tạo ra sự tương giao giữa cây và các yếu tố trang trí để cuốn hút cho tác phẩm.</p>	10
3	<p>LỘ CĂN: Với những tỷ lệ hiện có, tác phẩm đã được thu nhỏ dần để đảm bảo bố cục hài hòa giữa các tay đòn và thân để tạo được bố cục “gốc bồ ngọn chỉ” tay cành tỷ lệ hài hòa, mâm rỗ nở đều ra các hướng và “lộ căn” phù hợp với dáng thế cây là một yếu tố làm nên sự chỉnh thể của một tác phẩm có sức sống. Đây là yếu tố “gốc rễ” được ví như cội nguồn, tổ tông rất căn bản để gọi cảm về yếu tố không gian, thời gian hội tụ trong một tác phẩm. Trong văn hóa Phương Đông, “lộ căn” là thuật ngữ được dùng trong phong thủy và bát tự với nghĩa là điểm khởi đầu, bản chất gốc rễ của một vấn đề để ám chỉ nguồn năng lượng, yếu tố nền tảng hoặc căn nguyên của sự vật, hiện tượng trong tự nhiên và xã hội.</p>	10
4	<p>CỔ LINH: Tuổi thọ của tác phẩm nên đã hình thành những nét cổ lão tự nhiên do thời gian, tuổi tác làm cho gốc rễ, thân cành của cây cũng chùn ngắn lại, lá cũng thu nhỏ và dày hơn, toàn thân đánh chắc, dáng vẻ phong sương của năm tháng rất rõ ràng. Những dấu vết u sẹo trên thân cây cũng có thể do con người dùng kỹ thuật lão hóa tác động làm cây trở nên cổ. Điều đáng nói là yếu tố cổ đó đã được nhiều thế hệ nghệ nhân nối tiếp tạo tác theo một chủ đề thống nhất với hình thái của tác phẩm. Nhờ đó, mà tác phẩm trở nên có hồn, toát ra vẻ thần thái biểu lộ cảm xúc, sự lôi cuốn, hấp dẫn người xem; cổ linh còn là yếu tố sức mạnh, sức sống giữ vai trò chủ đạo ẩn chứa bên trong tác phẩm được biểu lộ ra bên ngoài thông qua các bộ phận, đường nét, màu da, sắc thái của cây. Qua đó giúp con người có thể đọc được, hiểu được tình cảm, cảm nhận được ngôn ngữ biểu đạt của vật dù chúng có triu tượng đến đâu. Trong quan niệm của người xưa, “cổ linh” là những giá trị thiêng liêng ẩn sâu trong tác phẩm, là “linh hồn” sợi dây vô hình kết nối nên mối tương giao giữa con người với tác phẩm.</p>	10

5	<p>TINH TÚ: Là những vẻ đẹp vượt trội được tạo ra từ sự tinh xảo, tinh tường, tinh hoa trong quá trình tạo tác. Nó thể hiện sự khéo léo, chất lọc đến tột cùng cả về mặt chất lẫn lượng, cả về nội dung lẫn hình thức, cả về ngôn ngữ tạo hình đến bố cục tác phẩm; là thông điệp văn hóa mà con người gửi gắm trong tác phẩm một cách kín đáo khéo léo...thể hiện sự thăng hoa trong cảm xúc kết hợp sự khéo léo tài tình trong thao tác kỹ thuật. Tinh tú là sự quái kiệt thể hiện sự công phu, tài nghệ “xuất chúng” khác thường, vượt ra khỏi sự chân phương, khuôn khổ vốn có của nó. Tú của cây cảnh nghệ thuật có thể là do con người dùng kỹ thuật tạo ra hoặc là do tác động của các yếu tố thiên nhiên và môi trường mà tự thân tạo ra.</p>	10
6	<p>KỸ DĂM: Cùng với sự giao thoa, tiếp biến và học hỏi có chọn lọc những phong cách tạo tác Bonsai đương đại của khu vực và thế giới, nghệ nhân tạo hình cây cảnh đã tạo ra sự cổ lão cho tác phẩm đồng bộ từ những chiếc rễ nổi cuộn cuộn trên mặt đất đến thân, cành, nhánh và từng chiếc dăm đều có sự già nua đồng màu (màu thời gian). Cây trải qua bấm sửa nhiều lần nên các đốt của cành, nhánh, dăm đã thực sự chùn rụt ngắn lại. Kỹ dăm còn thể hiện sự công phu tỉ mỉ của người nghệ nhân qua năm tháng. Nên chỉ cần nhìn vào độ kỹ của dăm cũng đã đủ để đánh giá sự trân trọng của chủ nhân đối với tác phẩm.</p>	10
7	<p>MỊN TÀN: Tàn lá của tác phẩm khắc họa thành những tán vân mờ ảo mềm mại hay chia theo bông tán truyền thống các hướng để tôn nên vẻ đẹp của tổng thể tác phẩm. Tàn là độ xèo của cành, tán lá của cây được tạo hình thành những mảng khối tạo sự cân đối cho tác phẩm. Độ mịn của tàn chính là “y phục” điểm tô mang yếu tố chấm phá tạo những nét duyên dáng cho một tác phẩm thêm phần hoàn thiện. Vào mỗi mùa các nhau trong năm, sắc lá thay đổi những tàn mịn giúp cho tác phẩm luôn giữ được phong độ, đẳng cấp của một tác phẩm trường tồn còn mãi với thời gian.</p>	10
8	<p>CHỦ ĐỀ - BỐ CỤC VÀ VẺ ĐẸP TỔNG THỂ: Những thông điệp mà tác giả gửi gắm trong quá trình tạo tác tác phẩm từ đặt tên cho tác phẩm, bố cục, ngôn ngữ tạo hình, vật trang trí, đôn chậu... có một vai trò quan trọng để hình thành bản sắc riêng có của tác phẩm, làm cho tác phẩm trở nên hấp dẫn hơn. Tổng thể tác phẩm phải hài hoà, tôn trọng tự nhiên, có tính sáng tạo và thể hiện rõ chủ đề tư tưởng làm ra tác phẩm; Ý nghĩa chủ đề và điểm sáng tạo độc đáo tạo nên giá trị thẩm mỹ và kinh tế (Tôn vinh sự sáng tạo, kế thừa truyền thống và hiện đại...)</p>	30

NỮ NGHỆ NHÂN SINH VẬT CẢNH giàu lòng đam mê

• NGỌC ÁNH

Xuất phát từ một thú chơi tao nhã dành cho những người có điều kiện kinh tế khá giả, nuôi trồng sinh vật cảnh nói chung và cây cảnh nghệ thuật nói riêng đã trở thành phong trào phát triển rộng khắp trong cuộc sống hôm nay. Bằng sự đam mê với nghề trồng cây cảnh, bà Nguyễn Thị Hiện tại xã Đông La, huyện Hoài Đức, thành phố Hà Nội là một trong những nghệ nhân nữ hiếm hoi đã theo đuổi thành công đam mê sưu tầm sinh vật cảnh.

Nghệ nhân Nguyễn Thị Hiện, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Hoa, Cây cảnh Việt Nam

PV: Thưa chị, tôi nhìn thấy là ở đây trong vườn của chị thì có rất là nhiều các loại cây. Vậy thì cơ duyên nào giúp chị đến với việc chơi cây cảnh như vậy ạ?

Bà Nguyễn Thị Hiện: Thực ra nếu mà nói về cơ duyên thì nó rất là

dài. Nhưng mà có lẽ là cái cơ duyên mà mình thích nhất tức là năm 2010, mình có đi xem cái triển lãm 1.000 năm Thăng Long. Mình thấy là những nghệ nhân người ta thả hồn vào những cái cây mà mình thấy rất đẹp, có hồn và có ý

nghĩa. Sau đó, mình về hưu sớm và bắt đầu tập tành, đầu tiên là chỉ đi vào miền Nam đặt những cây mai nhỏ thôi. Khi chơi rồi, mình thấy thời gian của tuổi mình chưa nhiều và bén duyên với nghề cây. Mình gặp cháu Quân ở chợ Vạn

Phúc, thấy cháu tạo tác rất đẹp và hút hồn mình.

Thêm vào đó, mình cũng có cơ duyên sang Nhật, gặp những nghệ nhân đã tạo tác cây qua ba đời. Nhờ cháu Quân, vì là thấy cháu là tạo tác những cái cây nó rất đẹp thì nó có cái gì hút hồn mình về cái tâm. Cháu Quân nói rằng, có những cây cháu chơi từ năm 10-16 tuổi mà đến bây giờ cháu rất nhẫn nại và thành công như hôm nay. Mình thấy nó có sức hút và đến với nghề cây thôi.

PV: Vậy thì quá trình trồng cây đã kéo dài nhiều năm rồi. Theo chị, đây có phải là một nghề vất vả không? Chị đã vượt qua những khó khăn đó như thế nào?

Bà Nguyễn Thị Hiện: Trồng cây là một công việc cần nhiều thời gian và công sức. Có khi mình phải mua phôi cây từ những nơi như bờ ruộng hoặc từ Nam Định. Sau đó, mình tạo tác để cây lớn hơn, thì cần phải thuê người cầu cây. Còn với những cây nhỏ hơn, mình thường thuê người lao động từ ngoài chợ Vạn Phúc. Thực sự, vì mình là phụ nữ nên không thể bê vác được nhiều. Mình chỉ thuê người, chăm sóc cây, và tạo tác theo cách mình muốn.

PV: Việc chơi cây có vẻ phổ biến hơn ở đàn ông, và cũng khá đơn giản. Vậy trong quá trình chơi cây, chị có gặp khó khăn gì không? Để theo kịp xu hướng và cập nhật các, thế,

các kiểu dáng cây như các anh đàn ông hay chơi, chị đã làm thế nào?

Bà Nguyễn Thị Hiện: Thực ra, chơi cây hiện nay có nhiều thay đổi so với ngày xưa. Ngày trước, các cụ chỉ chơi cây với dáng tán tầng hoặc tán đĩa. Nhưng bây giờ, người ta đã du nhập các dòng Bonsai từ Nhật Bản, Đài Loan, Trung Quốc, và có xu hướng hiện đại hơn. Để theo kịp xu hướng, mình phải tìm hiểu trên mạng về các kiểu dáng và cách tạo thế cây. Mình và cháu Quân thường trao đổi về cách chăm sóc và tạo dáng cây. Khi cây đạt độ trưởng thành, chúng tôi cùng nhau bàn bạc và cháu Quân là người trực tiếp tạo dáng cho cây.

PV: Thưa chị, hiện nay trong vườn của chị có rất nhiều gốc cây. Chị đang ươm và trồng bao nhiêu gốc cây cảnh và cây xanh? Việc ươm cây có phải do chị tự tay thực hiện tất cả các

công đoạn không?

Bà Nguyễn Thị Hiện: Nếu nói về sản phẩm cây, hiện tại mình chơi cây rất đa dạng. Ngoài các cây xanh như si, đa, mình còn trồng cây hoa quả như cây khế, cây ổi, hoặc cây vú sữa. Mình đang học dần về những loại cây này. Đối với cây ghép, thực ra mình chỉ làm khi cần thiết. Ví dụ, nếu có cây bị lỗi nhịp, hoặc khi cửa không đúng cách làm cây không nảy mầm, mình phải cắt những cành hoặc ghép cây với nhau.

Ghép cây xanh, xi thực ra không quá khó, nhưng cần kiên nhẫn, quan trọng là chọn đúng thời điểm. Hiện tại, mùa này rất thuận lợi vì cây đang phát triển, dễ ra rễ. Khi thấy những cành cây đã già, mình có thể cắt và ghép vào những chỗ phù hợp. Có thể ghép vào những cành không đạt yêu cầu từ trước, hoặc cắt những cành già để ghép vào những chỗ cần thiết.

Nghệ nhân Nguyễn Thị Hiện được Trung ương Hội Khoa học Phát triển Nông thôn Việt Nam tôn vinh năm 2018

Theo bà Hiện, cây cảnh cũng có đẳng cấp và phong cách riêng, và đặc biệt nhìn vào cây có thể đoán được chủ nhân ban đầu. Bà Hiện từng làm am chậu và đắp bể cảnh nhưng gặp nhiều khó khăn vì thiếu kinh nghiệm, nhiều lúc muốn bỏ nghề. Tuy nhiên, mỗi sáng thức dậy, ngắm những cây lá xanh mướt là động lực để bà tiếp tục theo đuổi nghề. Trong quá trình sưu tầm và tạo tác cây cảnh, bà đã lặn lội đến nhiều vườn cảnh nổi tiếng trong và ngoài nước để học hỏi kinh nghiệm từ những người làm nghề đi trước và các nghệ nhân tâm huyết về phương pháp ươm giống, chăm sóc, và cung cấp những giống cây cảnh đẹp hợp với thị hiếu người tiêu dùng.

Bà Nguyễn Thị Hiện: So với những năm trước, kinh tế đã phát triển hơn, và người dân cũng có xu hướng muốn chơi cây cảnh nhiều hơn. Các gia đình hiện nay, tùy thuộc vào không gian sống, có thể chọn cây to hay nhỏ. Những người sống ở chung cư thường lựa chọn cây nhỏ hoặc cây hoa quả để trồng trên ban công. Còn những người có nhà đất có thể chơi những cây vừa trong vườn hoặc trên ban công.

Trong vườn của bà Hiện, có một cây xanh Song Long Tọa Thạch, một cây sanh cổ mà bà đã mua

về khi cây chưa khỏe từ một người quen. Sau nhiều năm chăm sóc, cây đã dần phục hồi dáng vẻ và được đánh giá là một cây xanh quý hiếm. Đặc biệt, cây này của bà sẽ được mang đi triển lãm tại Festival Sinh vật cảnh Hà Nội vào tháng 9 tới đây.

Nghệ nhân Nguyễn Văn Quân: Đặc biệt của cây này là nó nguyên bản theo lối cây cổ xưa, thường chỉ có hai hoặc ba thân. Nhưng cây của bà Hiện có đến năm thân và là một khối liền, điều này tạo sự khác biệt so với các cây khác. Cây xanh này thuộc vùng miền của người miền Bắc, vì vậy giá trị của nó ở miền Bắc rất cao, trong khi giá trị ở các vùng khác có thể thấp hơn.

Ông Vương Xuân Nguyên, Viện trưởng Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật: Tác phẩm này hội tụ đủ tiêu chí của một tác phẩm cây cảnh nghệ thuật, gồm có: phô thân khoe dáng, lộ căn cổ, linh tinh tú kỹ, và bị tàn. Điều này có nghĩa là tác phẩm có đường chạy rõ ràng từ gốc đến ngọn mà không bị khuất lấp. Dáng của cây là dáng trực và tử là dáng hoành, lộ căn là toàn bộ với gốc rễ nổi rõ trên mặt đất, một yếu tố quan trọng trong việc chơi cây cảnh.

Theo bà Hiện, người chơi cây không chỉ cần có tư duy thẩm mỹ mà còn

phải biết nắm bắt xu thế cây trồng đang được yêu thích. Chơi cây cũng giúp rèn luyện tính kiên trì và nhẫn nại. Một cây cảnh có giá trị cần hội tụ đủ ba yếu tố: cổ, kỳ, mỹ, nghĩa là cây phải già, có dáng độc đáo và cảnh tán đẹp. Do đó, người chơi cần có khiếu thẩm mỹ và sự tỉ mỉ.

Nghệ nhân Nguyễn Thị Hiện: Mỗi người có xu hướng chơi cây khác nhau. Những người lớn lên ở vùng quê thường thích những cây theo kiểu truyền thống, như cây đa bến nước sân đình. Họ thường chọn những dáng cây như dáng làng hoặc dáng trực. Trong khi đó, lớp trẻ hiện nay có xu hướng nghệ thuật hóa cây cảnh, chọn những cây mềm mại và uyển chuyển hơn. Thực ra, có rất nhiều kiểu dáng cây khác nhau, không thể kể hết được.

Bà Hiện là một trong những hội viên tích cực của Hội Sinh vật cảnh Hà Nội. Vườn cây cảnh của bà thu hút nhiều khách hàng đến xem và mua cây. Mỗi khi có khách đến, bà nhiệt tình hướng dẫn về cách chăm sóc từng loại cây và chia sẻ kỹ thuật nhân giống. Bà cũng giữ uy tín với những khách hàng mới, giúp họ biết cách bài trí khuôn viên một cách hợp lý.

Theo thời gian, số lượng khách hàng tìm đến bà ngày càng đông. Ngoài việc cung cấp cây cảnh tại

Hà Nội, bà còn phân phối cây cho các tỉnh lân cận như Bắc Ninh, Hưng Yên và các tỉnh thành khác trên cả nước.

Nghệ nhân Vũ Tuấn Khanh: Bà Hiện rất tâm huyết với cây cảnh. Cây cảnh giúp giảm căng thẳng, mang lại cảm giác thư thái. Đây cũng là đam mê của bà, giúp rèn luyện tính kiên nhẫn. Trong khu vườn với hàng nghìn loại cây quý giá, bà Hiện coi bộ dụng cụ làm vườn như kéo tỉa cây, nhíp nhật cỏ, và máy thổi cũng quý giá không kém. Bà thuộc lòng công dụng của từng dụng cụ, kể về chúng với sự say mê. Dù những dụng cụ này thường được cho là chỉ dành cho đàn ông, bà vẫn thành thạo và yêu thích chúng.

Bà Nguyễn Thị Hiện: Vai trò của các dụng cụ làm vườn là rất quan trọng trong việc tạo ra những tác phẩm cây cảnh đẹp. Mỗi loại cây cần những dụng cụ phù hợp, và bà đã học hỏi từ kinh nghiệm của người làm cây ở nước ngoài. Bà cũng đã nhập khẩu các dụng cụ từ nước ngoài để phục vụ công việc. Trước đây, khi mua phôi cây, bà chủ yếu sử dụng những dụng cụ lớn như cửa kéo. Nhưng hiện tại, khi cây đã hoàn thiện, bà sử dụng những dụng cụ nhỏ hơn, phù hợp với công việc tỉa cành chi tiết.

Ông Vương Xuân Nguyên: Phụ nữ đang

ngày càng đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế nông nghiệp, đặc biệt trong lĩnh vực hoa cây cảnh. Tại Festival Sinh vật cảnh năm nay, có 55 tỉnh thành tham gia với hơn 1000 nghệ nhân, doanh nhân và chủ vườn tiêu biểu từ toàn quốc. Rất vui khi thấy nhiều phụ nữ từ các tỉnh thành tham gia sự kiện này, mang đến những tác phẩm sáng tạo và khẳng định vai trò của phụ nữ trong nghệ thuật và phát

triển kinh tế văn hóa.

Hiện nay, mỗi cây trong vườn của bà Hiện đều mang đậm tình cảm và dấu ấn cá nhân. Mỗi cây được uốn tỉa theo một dáng riêng và kèm theo đó là câu chuyện ý nghĩa. Với hơn 20 năm trong nghề sinh vật cảnh và niềm đam mê sáng tạo, giò đây nghệ nhân Nguyễn Thị Hiện đã trở thành một cây kéo tài hoa trong lĩnh vực này.

Tác phẩm: *Song Long Tọa Thạch*
Chủ nhân: Nguyễn Thị Hiện
Nghệ nhân tạo tác: Nguyễn Văn Quân

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU VÀ PHÁT TRIỂN HOA CÂY CẢNH VIỆT NAM

Thân gửi những người yêu Sinh Vật Cảnh cả nước !

***Kính thưa quý Nghệ nhân,
Doanh nhân, Chủ nhà vườn và toàn
thể những người yêu Sinh Vật Cảnh
cả nước!***

Nằm trong chuỗi sự kiện Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024, chào mừng kỷ niệm 70 năm Giải

phóng Thủ đô (10/10/1954 - 10/10/2024) của thành phố Hà Nội, Nhà vườn cây cảnh nghệ thuật Tạ Huỳnh rất vinh dự được đồng hành cùng Ban Tổ chức và Hội Sinh Vật Cảnh thành phố Hà Nội long trọng tổ chức Hội nghị Nghệ nhân, Doanh nhân, Chủ Nhà vườn toàn Quốc về dự Festival

Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024 vào 15h ngày 10/9/2024 tại Hội trường Trường đua F1 (phường Phú Đô, quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội).

Trong giây phút xúc động này, tôi thay mặt những nhà vườn Thủ đô trân trọng gửi những lời chào, lời chúc tốt đẹp nhất tới đến toàn thể Quý vị đại biểu, quý vị khách quý và anh chị em yêu cây ba miền về dự buổi hội ngộ chung vui ấm áp nghĩa tình giữa những tâm hồn yêu thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh!

Như chúng ta đã biết, thú chơi Sinh Vật Cảnh nói chung, thú chơi cây Thế, cây cảnh nghệ thuật đã được ông cha ta trao truyền qua bao thế hệ, thực sự trở thành một nét đẹp văn hóa sâu đậm trong đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân. Và đã đi vào tiềm thức dân gian với những thành ngữ “Vua chơi lan, quan chơi trà”, “Chơi cá dưỡng tâm, chơi chim dưỡng trí, chơi cây dưỡng thần”.

Vào những ngày này 65 năm trước, Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại đã phát động phong trào Tết Trồng cây với định hướng “góp phần làm cho phong cảnh nước ta ngày càng tươi đẹp, làm cho đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân ta ngày càng được cải thiện”.

Tết Trồng cây, một phong trào giàu ý nghĩa nhân văn đó đã cổ vũ lối sống hòa đồng với thiên nhiên và Sinh Vật Cảnh nhân văn tao nhã gắn với truyền thống văn hóa của dân tộc đã nhanh chóng trở thành một “mỹ tục mới” trong thời đại Hồ Chí Minh!

Cùng với quá trình đổi mới đất nước gần 40 năm qua, Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm thúc đẩy hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh trở thành một ngành kinh tế sinh thái giàu tiềm năng. Nghị định số 52 của Chính phủ năm 2018 đã chính thức công nhận hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh là một trong 07 ngành nghề phát triển nông thôn đã mở đường và đánh dấu bước chuyển

mình mạnh mẽ từ một thú chơi nhân văn tao nhã thành một lĩnh vực làm giàu cho đất nước. Hoa cây cảnh rau quả đã chính thức vượt ngành dầu khí về giá trị xuất khẩu từ năm 2016 đến nay, hàng năm đóng góp hàng tỷ USD cho đất nước!

Tuần lễ Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024 chào mừng 70 năm Giải phóng Thủ đô là một cuộc biểu dương lực lượng khẳng định vị thế vai trò to lớn của hoạt động sản xuất và kinh doanh Sinh Vật Cảnh trong đời sống xã hội hiện đại hôm nay. Vượt qua những giá trị kinh tế, Sinh Vật Cảnh còn góp phần cải thiện môi trường sống trong lành, ứng phó với biến đổi khí hậu, nhân tố tích cực trong xây dựng Nông thôn mới và Đô thị văn minh.

Hưởng ứng thư mời của thành phố Hà Nội, Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội năm 2024 đến nay đã thu hút gần 1000 nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn của 55 tỉnh/thành phố trong cả nước tham dự với hơn một vạn tác phẩm. Đây là một trong những cuộc triển lãm có quy mô lớn nhất từ trước tới nay.

Đặc biệt, sự hội ngộ gắn với nhiều hoạt động nghĩa tình của những người yêu cây, quý Sinh Vật Cảnh, trọng lối sống hài hòa với thiên nhiên tại Thủ đô được diễn ra ngay sau khi cơn bão YAGI lịch sử, càng trở nên trân quý biết bao. Đúng như một nhà thơ yêu Sinh Vật Cảnh đã thốt lên:

“Dù chớp lửa mưa giông, thế THUẬN BUỒM XUÔI GIÓ, tâm thức vẫn yên bình

Trải phong ba bão tố, dáng BẬT PHONG HỒI ĐẦU, ý chí càng vững chãi!”

Với tinh thần cao đẹp đó, thay mặt những người yêu cây Thủ đô và cá nhân Nhà vườn Tạ Huỳnh xin chân thành cảm ơn và nhiệt liệt chào mừng toàn thể quý Nghệ nhân, Doanh nhân, Chủ nhà vườn trong toàn Quốc và anh chị em yêu cây cảnh khắp ba miền Bắc - Trung - Nam

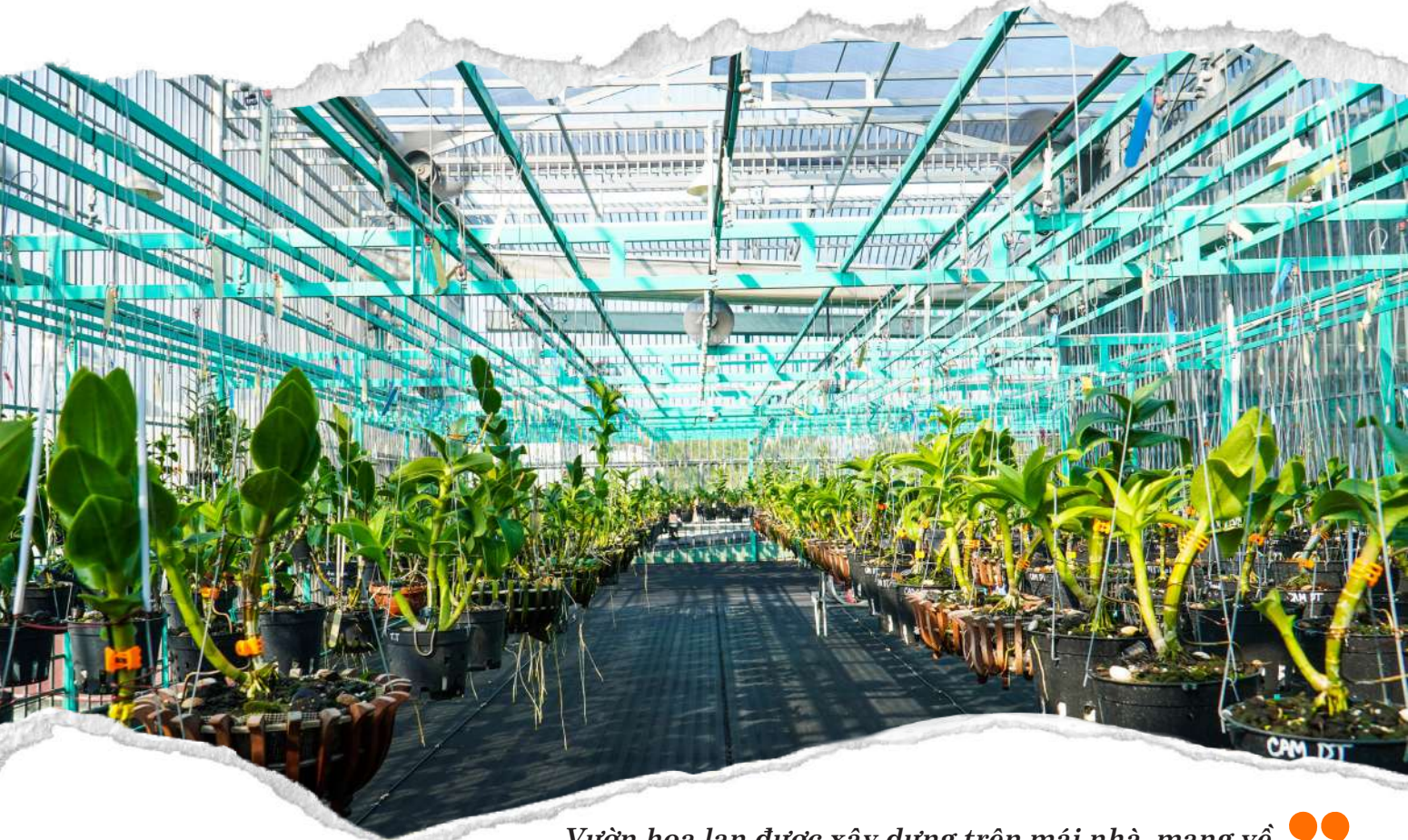
về dự Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất, năm 2024! Nhân dịp này, chúng tôi xin chân thành cảm ơn Thành uỷ, UBND thành phố Hà Nội và Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội đã tạo điều kiện thuận lợi để Festival Sinh Vật Cảnh

Hà Nội năm 2024 trở thành một trong chuỗi sự kiện chào mừng 70 năm Giải phóng Thủ đô (10/10/1954 - 10/10/2024).

Trân trọng!

Nhà vườn Tạ Huỳnh

Vườn hoa lan được xây dựng trên mái nhà, mang về nguồn thu nhập nửa tỷ đồng mỗi năm cho gia đình anh Lâm Khương Quyền - Ảnh: Kim Anh.

VƯỜN HOA LAN TRÊN MÁI NHÀ MÔ HÌNH HAY CHO NÔNG NGHIỆP ĐÔ THỊ

Kim Anh

Trồng hoa lan trên mái nhà là mô hình nông nghiệp có rất nhiều ưu điểm và tiềm năng phát triển ở đô thị, vừa tạo cảnh quan, vừa có thu nhập tốt.

Trồng hoa lan trên mái nhà, thu nhập nửa tỷ đồng mỗi năm

Trồng hoa lan trên ban công, sân thượng hay mái nhà có lẽ là mô hình không còn xa lạ trong giới chơi lan ở Việt Nam. Tuy nhiên để mô hình này thật sự mang lại giá trị kinh tế bền vững,

đòi hỏi gia chủ phải có niềm đam mê, mạnh dạn đầu tư và hơn hết là đúc rút kinh nghiệm để ngày càng đổi mới mô hình trồng hoa lan.

TS Trần Ngọc Diễm, Thường vụ Liên hiệp các Hội sản xuất và Kinh doanh hoa lan Việt Nam cho biết, đặc điểm của cây hoa lan

là ưa thoáng, có độ ẩm và ánh sáng phù hợp, đặc biệt là không bị quá ẩm ướt khi được chăm sóc, tưới nước.

Tọa lạc trong một con hẻm ở đường Trần Quang Diệu, quận Bình Thủy (TP Cần Thơ), vườn hoa lan trên mái nhà rộng khoảng 500m² của anh Lâm Khương Quyền

đang được nhiều người tìm đến để săn đón những giỏ hoa lan đa dạng chủng loại.

Ghé thăm vườn, ông Diễm đánh giá, vườn hoa lan anh Quyền đang đầu tư khá chuyên nghiệp, rất phù hợp với điều kiện sinh trưởng và phát triển của cây lan. Trồng hoa lan ngoài đam mê và phục vụ nhu cầu giải trí, còn mang lại giá trị kinh tế nhất định cho nhà vườn, vì thế hoa lan là một sản phẩm kinh doanh có hiệu quả. Liên hiệp các Hội sản xuất và Kinh doanh hoa lan Việt Nam đang tạo nhiều điều kiện để các nhà vườn trồng lan phát triển, tạo giá trị để hoa lan từng bước vươn ra xuất khẩu.

Hiện nay, anh Quyền đang sở hữu khoảng 5.000 chậu hoa lan với hơn 50

loài, từ lan rừng truyền thống, lan hồ điệp cho đến các dòng lan Dendro đang có sức hút cao trên thị trường như Dendro vàng đỏ xưa, vàng đỏ 5%, cam lửa, hồng xác pháo, đỏ tím...

Theo chia sẻ của anh Quyền, dòng hoa lan Dendro không phải độc quyền, nhưng tại TP Cần Thơ số lượng cung cấp ra thị trường hiện rất ít, bởi tỷ lệ nhân giống thành công của dòng hoa này khá chậm so với lan rừng, chỉ được nhân giống bằng cách tách chiết cây con trực tiếp từ cây mẹ với số lượng nhân giống chỉ đạt từ 5 - 6 cây con. Trong khi đó, hoa lan Dendro được rất nhiều người yêu thích bởi sự đa dạng về màu sắc, cách chăm sóc đơn giản.

Hiện anh Quyền đang sở hữu khoảng 5.000 chậu hoa lan với hơn 50 loài từ lan rừng truyền thống, lan hồ điệp cho đến các dòng lan Dendro đang có sức hút cao trên thị trường.

Ảnh: Kim Anh.

Là kỹ sư xây dựng, “tay ngang” đến với nghề trồng hoa lan bằng đam mê, thời điểm năm 2016 - 2017, anh Quyền bắt đầu xây dựng vườn lan ở quy mô một góc vườn nhỏ. Dần dần, nhiều năm nghiên cứu thị trường cũng như nắm bắt tâm lý của người yêu hoa lan, anh bắt đầu mở rộng vườn, chia thành nhiều giai đoạn với các quy mô khác nhau, nhập và nhân giống hoa lan. Trong đó, anh lựa chọn dòng hoa lan Dendro là giống chủ đạo của vườn.

Đến nay, vườn hoa lan của anh đã xây dựng được thương hiệu “Vườn lan Khương Quyền” để lấn sân sang lĩnh vực kinh doanh hoa lan, tạo ra giá trị kinh tế cho gia đình.

Hiện nay, trung bình mỗi tháng Vườn lan Khương Quyền cung cấp ra thị trường từ 100 - 200 chậu hoa lan các loại, tới hầu hết các tỉnh thành trong cả nước. Giá bán mỗi chậu dao động từ vài trăm nghìn đồng đến vài chục triệu đồng, mang về doanh thu mỗi năm cho gia đình anh trên dưới nửa tỷ đồng.

Nói về ý tưởng xây dựng vườn lan trên mái nhà, anh Quyền bày tỏ: Mô hình trồng lan trên mái nhà rất phù hợp trong bối cảnh đô thị hóa diễn ra mạnh mẽ như hiện nay. Đặc biệt là đi đúng định hướng của TP Cần Thơ là phát triển nông nghiệp đô thị, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ cao, tiết kiệm chi phí và tăng hiệu quả kinh tế.

Dòng hoa lan Dendro được rất nhiều người yêu thích bởi sự đa dạng về màu sắc, cách chăm sóc đơn giản, giá cả phải chăng. Ảnh: Kim Anh.

So sánh với phương pháp trồng hoa lan dưới mặt đất, anh Quyền cho biết: Khởi điểm trồng hoa lan anh lựa chọn trồng dưới mặt đất, hoa lan được cung cấp độ ẩm rất tốt. Tuy nhiên, điều kiện môi trường xung quanh nhiều cây cối, lượng gió và nắng không đảm bảo cung cấp cho cây phát triển ổn định. Trong khi đó, đặc tính của hoa lan lại ưa nắng, gió. Vì thế sau thời gian nghiên cứu, anh lựa chọn phương án xây dựng vườn hoa lan trên mái nhà, vừa tận dụng được không gian trống, vừa đảm bảo điều kiện tốt nhất cho hoa lan phát triển.

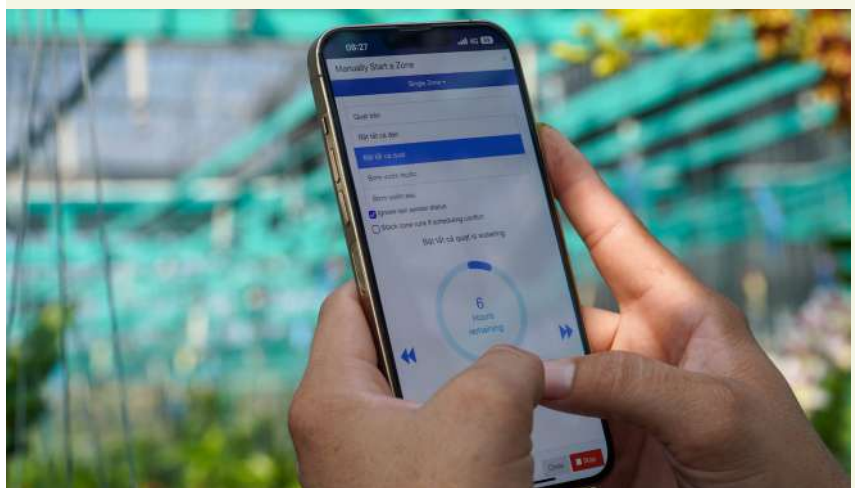
Công nghệ tự động, tiết kiệm đáng kể chi phí đầu tư

Việc thiết kế vườn là một trong những khâu quan trọng quyết định thành bại trong phát triển vườn hoa lan. Vườn lan phải đảm bảo chắc chắn, kiên cố, có khả năng chống chịu mưa bão.

Một công nghệ mang ý tưởng thiết kế riêng của anh Quyền cho vườn hoa

lan đó là hệ thống 40 quạt gió làm mát đã được cải tiến, công suất nhẹ, tiết kiệm điện năng được lắp đặt khắp vườn. Đi kèm là hệ thống phun sương, chủ yếu tạo độ ẩm cho mặt sàn trong vườn lan vào những ngày nắng nóng.

Theo kinh nghiệm của anh Quyền, cây lan thích môi trường ẩm, nhưng người trồng phải đảm bảo giá thể không bị ẩm, dễ khiến phát sinh dịch bệnh. Trong vườn, anh cũng tích hợp hệ thống tưới, phun phân thuốc hoàn toàn tự động, được lập trình sẵn và điều khiển trên điện thoại di động, đảm bảo hoa lan được tưới nước đầy đủ 2 ngày/lần, đúng thời gian và bổ sung kịp thời khi hoa cần.

Quá trình quản lý và chăm sóc vườn lan được tích hợp hệ thống điều khiển tự động từ xa trên điện thoại di động. Ảnh: Kim Anh.

Ngoài ra, anh Quyền cũng thường xuyên bổ sung phân NPK kết hợp phun nấm ngừa bệnh, đảm bảo mọi điều kiện cho cây có đầy đủ dưỡng chất để phát triển, “hứng” được nắng và gió, giữ được bộ lá và thân đẹp, cho hoa quanh năm.

Hoa lan tuy được đánh giá dễ trồng, dễ chăm sóc, nhưng lại khá “đỏng đảnh” khi gặp trời mưa. Vì thế, anh Quyền ra sáng kiến đầu tư hệ thống nhà bạt dạng kéo, đặc tính dẻo. Hệ thống này có ưu điểm khi gặp trời mưa lớn, chủ vườn có thể điều khiển kéo nhà bạt lại nhưng vẫn lấy được ánh sáng cho hoa lan, đồng thời điều tiết được lượng mưa có khả năng ngấm vào các chậu lan trong vườn. Cách thiết kế này sẽ tránh được hiện tượng úng, thối rễ, tiết giảm đáng kể chi phí phun ngừa sâu bệnh.

“Trải qua nhiều năm gắn bó, tôi hiểu và nắm được đặc tính của vườn hoa cần gì và thiếu gì, từ đó có hướng điều chỉnh, bổ sung cho phù hợp”, anh Quyền bộc bạch.

Bên cạnh đó, vườn lan được đầu tư bằng hệ thống khung sắt, giàn đặt chậu, giàn treo cũng được cố định bằng sắt, màng lưới bao quanh vườn được dựng hàng rào chắc chắn, kiên cố bằng lưới B40. Hơn nữa, các chậu lan kích cỡ đồng đều, khoảng cách bố trí hợp lý, tạo sự thông thoáng. Nhờ mạnh dạn đầu tư, anh

Quyền tiết kiệm đáng kể chi phí công lao động, chủ động trong việc theo dõi, quản lý vườn hoa lan, đặc

biệt là có thời gian nhàn rỗi để tập trung phát triển thêm một số mô hình kinh tế khác.

Khách tìm đến chiêm ngưỡng vườn hoa lan của anh Quyền.
Ảnh: Kim Anh.

Theo anh Quyền, mô hình của anh được xem là vườn hoa lan quy mô lớn được xây dựng trên mái nhà đầu tiên ở khu vực miền

Tây, nhiều người thích thú mong muốn đầu tư mô hình tương tự đã tìm đến anh để học hỏi kỹ thuật, cách thiết kế vườn.

Tùy thuộc vào kinh phí đầu tư và diện tích mái nhà hoặc sân thượng, mỗi vườn có thể thiết kế trong phạm vi từ 40 - 100m². Hiện nay tại TP Cần Thơ, mô hình vườn hoa lan trên mái nhà đã được nhân rộng ra khoảng 20 vườn trên quy mô nhỏ.

Hiện tại, anh Quyền đang tiếp tục mở rộng quy mô vườn lên trên 300m² trên mái nhà, trồng thêm từ 8.000 - 10.000 chậu hoa lan để đảm bảo số lượng lớn và ổn định cung cấp cho thị trường.

ĐÁ CẢNH?

Phong thủy hay thú vui thưởng ngoạn?

• PV

Đá cảnh mà đối tượng chính là những viên đá cảnh có hình dáng do thiên nhiên tạo thành và được thu lượm từ những con sông, đoạn suối mà có lẽ tập trung nhiều nhất ở vùng cao nguyên trung phần Việt Nam như Lâm Đồng, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Quảng Trị... Tại Việt Nam, đá làm cảnh được gọi với nhiều tên gọi khác như đá cảnh nguyên bản, đá cảnh nghệ thuật, đá cảnh tự nhiên...

Thú chơi của quý tộc và thi nhân

Cũng như Bonsai, nghệ thuật chơi Đá cảnh xuất phát từ Trung Hoa, dưới triều nhà Tống. Vào năm 1117, khi Tống Huy Tông được triều cống những viên đá đẹp từ vùng núi Khánh Đá, thuộc huyện Từ Châu (nay là huyện Linh Bích), thì vị hoàng đế này bắt đầu say mê chơi đá và dân chúng cũng bắt đầu chú ý tới những viên đá đẹp. Người chơi đá nổi tiếng nhất thời đó là Lý Dục với những sơn nghiên trứ danh, vốn là những viên đá đẹp có hình núi non, và được mài trũng ở giữa để đựng mực. Những nghiên đá đẹp này đã được truyền từ đời vua này qua đời vua khác. Sau đó, thi hào Tô Đông Pha về nhậm chức tại Từ Châu cũng ưa sưu tầm đá đẹp. Những bài thơ vịnh đá cùng với tiếng tăm của ông đã làm hưng khởi phong trào chơi đá cảnh. Năm 1086 Thái thú Mễ Nguyên Chương về trấn nhậm gần Linh Bích, ông đã cùng Tô Đông Pha đặt ra những nguyên tắc đầu tiên cho việc lựa chọn đá cảnh.

Theo Mễ Nguyên Chương và Tô Đông Pha, thì đá đẹp phải là một trong 6 dạng sau đây:

- Thanh tú thạch: đá có hình dáng đẹp, màu sắc hài hòa, vân đá mạch lạc.
- Cô thuận thạch: trái với thanh tú thạch, đá loại này gầy guộc, cằn cỗi, tượng trưng cho sự khắc khổ.
- Thần lâu thạch: đá lồi lõm, có hang hay lỗ.

- Viên huyệt thạch: đá tròn, nhẵn với những đường vân tự nhiên kỳ lạ.

- Tượng hình thạch: đá có hình người, vật, đồ vật hay cảnh quan tự nhiên.

- Quái thạch: đá có hình thù kỳ dị. Ngoài ra, dựa theo màu sắc người ta còn phân biệt ra các loại đá hoàng lap (sáp vàng), kim qua (vỏ dưa), hắc đảm (đen như mật), ngũ sắc (nhiều màu), vân thạch (có vân), quy giáp (có khứa vằn như mai rùa)... Sau này, nghệ thuật chơi đá cảnh từ Trung Hoa du nhập và phát triển mạnh tại Triều Tiên rồi tới Nhật Bản, sau đó lan truyền qua các nước khác. Vì đất chật, dân đông, người Nhật tìm cách thưởng thức vẻ đẹp thiên nhiên qua cảnh vật thu nhỏ như bonsai và đá cảnh. Nghệ thuật sưu tầm, trưng bày và thưởng ngoạn những viên đá nhỏ ngay trong phòng, trên bàn trà... theo kiểu Nhật Bản ngày càng trở nên nổi tiếng, mà ngày nay giới chuyên môn gọi là Suiseki.

Đá vô ngôn nhưng nói lên nhiều điều...

Ở nước ta, đá cũng là đối tượng được phụng thờ rất sớm. Qua Việt Điện U Linh (thế kỷ XIII) ta được biết, Tục thờ đá là tín ngưỡng có từ thời An Vương Dương: Thần Cao Lỗ là một Thạch Thần. Đến khi đạo Phật du nhập vào nước ta dung nạp rộng rãi nên văn hóa với tín ngưỡng tứ pháp: Vân - Vũ - Lôi - Điện thì đối tượng phụng thờ vẫn ghi đậm tục thờ đá: Thạch Quang Phật. Việc thờ đá vẫn còn duy trì đến nay, cho dù trải qua nhiều tác động biến thiên của lịch sử. Truyền thuyết dân gian đã phổ biến khá rộng rãi trong quảng đại chúng về chuyện người hóa đá, điển hình chuyện Hòn Vọng Phu, Hòn Phụ Tử, Nàng Tô Thị hay như Núi Bà Đội Om ở Miền Thất Sơn An Giang... Bằng vào phương pháp trông mặt đặt tên chứng tỏ cổ nhân đã quan tâm đến hình dạng của núi đồi và đặc điểm tạo hình của đá để định danh là một trong những cách ngoạn thạch mang tính giản đơn. Gần đây, Bình Định là nơi cung cấp đá cho những người chơi đá cảnh trong nước rất dồi dào, các loại đá được chuộng, gồm sập vàng (hoàng lap), huyền vũ, vỏ lê, vỏ dưa, (kim qua), hóa thạch, trầm tích, mai rùa (qui giáp) vân thạch (đá có vân)... Nhưng tóm lại, đá tự thân hàm chứa tính tịnh, do đó, người chơi đá phần lớn không thích loại sắc đá lộng lẫy. Màu đá được ưa thích là màu đen của hắc thạch, màu vàng của hoàng thạch, màu đỏ của hồng thạch. Đặc điểm của đá cảnh là không có viên nào

giống viên nào, vì qua sự xoi mòn của sóng gió, nắng mưa, địa chấn, hàng ngàn có khi hàng triệu năm, mỗi viên đá tùy theo địa chất, tùy theo hoàn cảnh thiên nhiên mà có một hình dáng, một sắc thái đặc thù, nhân loại không thể nào bắt chước được. Thường thì người ta để nguyên hình dáng sẵn có của đá để chiêm ngưỡng, nhưng đôi khi cũng khéo léo đục bỏ hay mài dũa bớt những mẩu đá dư thừa để hoàn thành một tác phẩm nghệ thuật. Những đá được mài bóng bởi máy móc không còn mấy giá trị. Đá vốn vô ngôn, nhưng ẩn chứa sức sống diệu kỳ, tựa hồ quả núi hùng vĩ, kiên định, thể hiện cái linh khí của đất trời, cái lãng mạn hào phóng của hóa công, biểu hiện đường nét trầm tĩnh và cương ngạnh, kiên trinh và phác thực. Vì thế nên người chơi đá mới nói rằng đá là vô ngôn, nhưng ngôn vô bất tận. Ngắm đá là một thú tiêu nhàn, dẫu ta về tính bản nhiên tự tại.

Nghề chơi phải đi kèm hiểu biết

Ông Trần Phương Nam, một người chơi đá cảnh tại Hà Nội cho biết: “Chơi đá cảnh không phân biệt giàu nghèo cao thấp. Người trung lưu, công chức thì ngắm những viên đá nhỏ để bàn, người có tiền,

có địa vị thì có thể bày những phiến đá to trong vườn cảnh hay dùng đá để tạc tượng Phật... Chơi tùy theo thu nhập nhưng cũng phải có hiểu biết mới chơi được”. Để chơi được đá cảnh, trước hết người chơi phải có kiến thức về đá, gắn mình với thiên nhiên cùng trí tưởng tượng để tìm ra được những tác phẩm quý đang “ẩn mình”. Những người chơi đá cảnh chuyên nghiệp cho biết chơi đá cảnh giống như những thú chơi khác trước tiên phải có sự đam mê và 90% do yếu tố cảm nhận tự nhiên của con người thấy được viên đá nào đó đẹp.

Như yếu tố đầu tiên của đá quý là nặng và mát, người có khả năng có thể cảm nhận được năng lượng trong đá. Việc tìm kiếm rất khó khăn, nhiều khi để có được những viên đá như mong muốn, người chơi đá cảnh phải trèo đèo lội suối hay chờ đợi hàng tháng trời để mang được tác phẩm về. Đá cảnh có 2 dạng là nguyên bản và qua chế tác. Với những viên đá sẽ chế tác, sau khi chọn được đá, người chơi mất khá nhiều công sức và thời gian để gia công. Một viên đá nặng khoảng 20 kg, người thợ lành nghề phải làm 2 tới 3 ngày mới hoàn thành. Hoặc những hòn non bộ được làm theo tích truyện, với chi tiết sắc sảo hang đá, ông tiên, đường núi... phải rất kỳ công. Nhiều người chơi lại chọn chơi những viên đá thô chưa qua chế tác, tất nhiên với ngọc chưa qua chế tác chưa thể thành ngọc được, nhưng đối với nhiều người họ lại cho rằng có sự hấp dẫn riêng của nguyên bản, giúp họ tưởng tượng được nhiều hơn hay đơn giản chỉ là thích thú, khi mới chơi họ thích đá qua chế tác nhưng sau này chuyển qua đá chưa chế tác. Anh Nguyễn Long Khánh, một người chơi đá cảnh cho biết: “Ban đầu mới chơi tôi bị hấp dẫn bởi những viên đá được chế tác công phu tỉ mỉ, nhưng lâu dần tôi lại rất thích những viên đá thô như đá thạch anh đẹp, cứ để nguyên như thế mang về trưng bày”. Người chơi đá cảnh phải có không gian rộng để bày đá, chỉ những viên đá nhỏ có thể đặt trên khay mới bày ở trong phòng, còn hầu hết các viên đá lớn đều thích hợp để bày ngoài

vườn, bên cây cối, dòng nước... vì vậy càng cần có không gian thậm chí lên đến hàng ngàn mét vuông. Nhưng một khi người chơi đã bỏ công sức sưu tầm, chau chuốt, bày biện và chiêm ngưỡng, thì có thể rút ra được nhiều triết lý sống sâu xa. Còn với những người có điều kiện thì lợi ích của đá cảnh là tạo không gian kiến trúc đặc biệt, thậm chí có thể gia tăng giá trị cho các bất động sản.

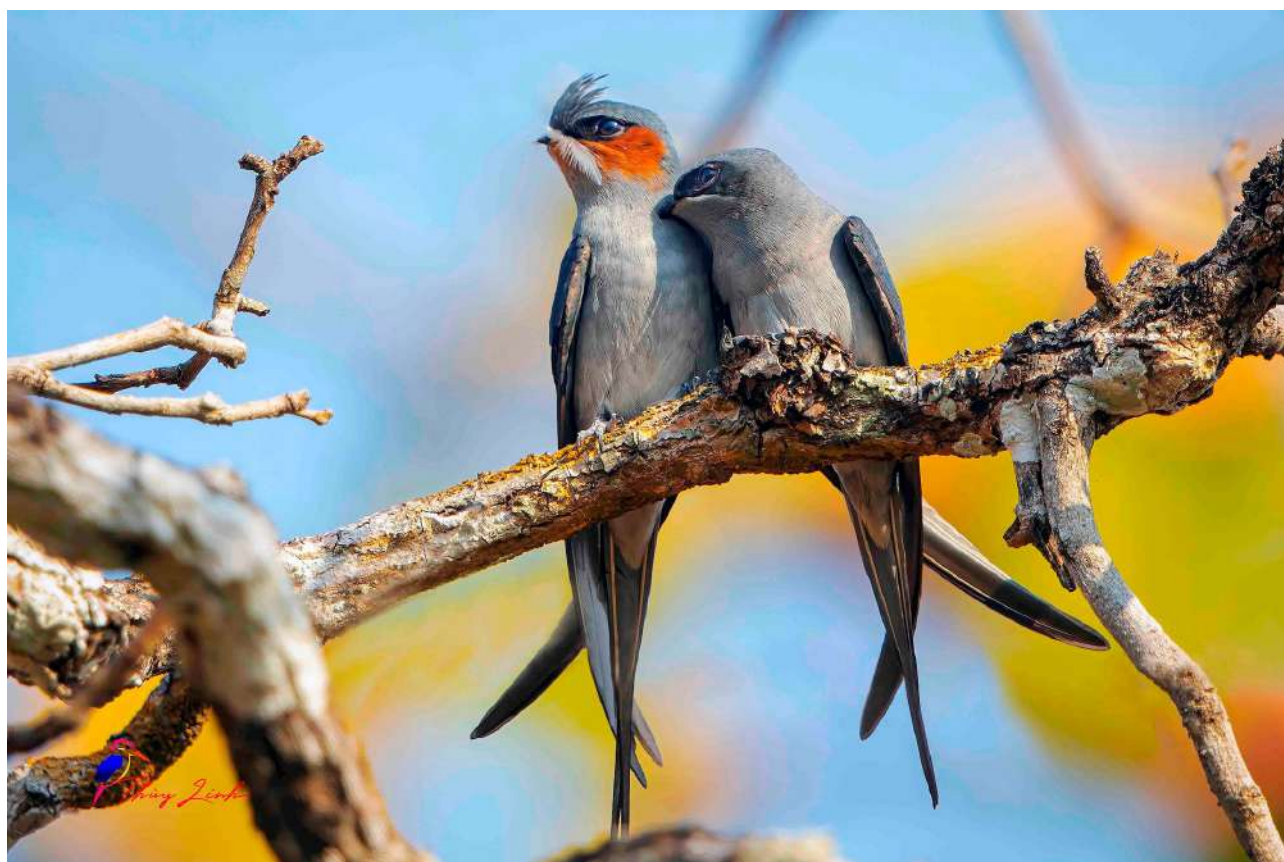
TRƯNG BÀY VÀ THƯỜNG NGOẠN:

Tùy vào khả năng và điều kiện của mình mà người ngoạn thạch có thể trưng bày đá cảnh nguyên bản hay còn gọi là đá cảnh nghệ thuật trên khay cát, hay trên đế gỗ. Nếu có điều kiện hơn, bạn có thể chọn một góc phù hợp trong nhà xem như khu vực trưng bày đá cảnh, đặt một bàn gỗ tựa lưng vào vách tường, trên bàn đặt một kỷ gỗ. Đặt đá cảnh trên kỷ gỗ, phía sau treo tranh hoặc thư pháp trên tường với khoảng cách và góc độ phù hợp. Trang trọng hơn nữa, góc thưởng ngoạn đá cảnh nghệ thuật nên được thiết kế đặt trong phòng khách riêng biệt. Những đồ vật để trong gian phòng này cần chọn lựa cẩn thận sao cho phù hợp với không gian trưng bày, cần chú trọng đến sự tĩnh lặng, đơn giản và gọn gàng. Thường trong gian phòng chỉ có đá cảnh, tranh cuộn, thư pháp, bonsai, trà cụ... Câu hỏi đặt ra là, nếu không có đủ các điều kiện trên thì việc thưởng ngoạn có bị giảm sút không? Kết quả thu được qua thưởng ngoạn sẽ hoàn toàn tùy thuộc vào ngộ tánh của mỗi người, những điều kiện trên suy cho cùng chỉ là phương tiện để đi đến đích. Kết quả là những gì chúng ta cảm nhận và suy ngẫm sau mỗi lần thưởng ngoạn.

Trong phong thủy, những căn nhà góc cạnh sẽ gây nên sát khí, không tốt cho gia chủ. Một trong những giải pháp được các thầy phong thủy khuyên dùng nhiều nhất là sử dụng đá cảnh thiên nhiên đã qua sơ chế để che khuất những góc chết này. Việc trưng bày những dòng đá này cũng không đòi hỏi sự sắp đặt cầu kỳ, phức tạp. Bởi, bản thân mỗi viên đá đã là một bức tranh độc bản. Nhưng phải biết những viên đá có chất liệu tốt mới có khả năng đáp ứng được yêu cầu chính đáng. Những dạng đá như Thạch anh, Chasedon, Agate, Mã não, Opan... Là những loại thông dụng và có rất nhiều khoáng chất cần thiết cho sức khỏe. Từ trường cùng nhiệt năng của các loại trên bổ sung, làm giảm thiểu những uế khí nơi ẩm thấp. Phát tỏa nhiệt lượng dung hòa, điều tiết khí hậu và cân bằng trạng thái con người.

Linh Nguyễn

SUY NGHĨ ?

VỀ thú chơi chim cảnh

• PV

Nhân Hà Nội tổ chức Festival sinh vật cảnh lần thứ nhất, năm 2024, chúng ta bàn về thú chơi chim cảnh để hiểu về lối sống hài hoà với thiên nhiên.

Gìn giữ thú chơi tao nhã

Đại tướng Võ Nguyên Giáp trong bài tham luận tại Hội thảo về Văn hoá Sinh Vật Cảnh năm 1992 đã nói: "Con người là một bộ phận của thiên nhiên, phải sống hài hòa với thiên nhiên, dựa vào thiên nhiên, biết làm chủ thiên nhiên để làm cho thiên nhiên là một

nguồn sống của mình. Nếu con người tự tách mình ra khỏi thiên nhiên, nói cải tạo thiên nhiên mà lại đi với hoại hủy thiên nhiên thì đó là hành động trái với quy luật dẫn tới tai họa không thể lường hết được...".

Các thú chơi sinh vật cảnh của người Việt từ xa xưa, trong đó có thú chơi chim cảnh luôn thể hiện

rõ những triết lý nhân sinh quan về mối quan hệ hài hoà giữa con người với thiên nhiên nêu trên. Người Việt xưa tìm đến những thú chơi đó là để giáo dưỡng nhân cách hướng tới những giá trị Chân - Thiện - Mỹ cao đẹp khi xác định: "Chơi cá dưỡng tâm, chơi chim dưỡng chí, chơi cây dưỡng thần".

cảm bản năng của mình. Những chú chim đã thuần như thể thoả lòng trong một không gian tuy giới hạn nhỏ bé nhưng lại là "lãnh thổ" độc lập và tự do của riêng mình. Quá trình đó giúp người chơi chim trở nên hiểu và yêu quý những loài chim sống quanh mình hơn. Bằng cách đó, những người chơi chim lành mạnh luôn phải gắn với trách nhiệm giáo dục tình yêu thiên nhiên và ý thức bảo vệ môi trường.

Những loài chim đồng quê được phát triển thành phong trào rộng lớn

"Chơi chim dưỡng chí" được hiểu là quá trình rèn luyện sự kiên nhẫn, ý chí vươn lên trong cuộc sống của cả những chú chim lẫn người nuôi chim. Ngay khi còn nhỏ, chú chim được bảo vệ, thuần dưỡng trong chiếc lồng, bị giới hạn trong một khoảng gian nhỏ, bị tách biệt với thế giới tự do bên ngoài. Thời gian đầu chú buồn chán, phản ứng lại bằng cách không ăn, không hót, không bay nhảy... Rồi thời gian đã giúp chú chim nhỏ như thể nhận ra con người cố tình tìm cách nhốt chú vào lồng là để bảo vệ, chăm sóc, yêu thương và cũng để thoả lòng đam mê của họ. Chú đã dần dần thích nghi với

hoàn cảnh điều kiện sống mới ở trong lồng và trở nên chịu ăn, chịu uống, biết hót líu lo, biết tung bay nhảy múa tương tác với người chơi chim bằng những biểu

Nhiều giống Vẹt và chim màu cũng được nhập nội về Việt Nam

Phát huy giá trị thời đại

Ngày nay thú chơi chim không chỉ còn là thú chơi tiêu khiển thuần túy của người cao tuổi, mà còn là hoạt động góp phần bảo tồn và phát triển sự đa dạng sinh học, kiến tạo không gian văn hóa, phát huy giá trị du lịch sinh thái với sự tham gia của các tầng lớp xã hội. Đặc biệt, từ năm 2018, hoạt động sản xuất và kinh doanh sinh vật cảnh được Chính phủ công nhận là một ngành nghề phát triển nông thôn thì thú chơi sinh vật cảnh nói chung, thú chơi chim có

sinh sản qua nhiều thế hệ và đang được khuyến khích bảo tồn, phát triển trong dân cư với những hoạt động nghiêm cấm mua bán, trao đổi, săn bắt, nuôi giữ các loại động vật hoang dã sinh sống trong tự nhiên đã được phân loại cấp độ nguy cấp theo Công ước Quốc tế CITES và các quy định của Việt Nam. Nếu chỉ quan niệm thú chơi chim cảnh là thú chơi tiêu khiển thuần túy thì họ hoàn toàn có thể tìm đến giải pháp công nghệ vừa rẻ, vừa tiết kiệm thời gian hơn. Nhưng không, những người nuôi chim cảnh với tư cách một

dịch bệnh mà còn làm cho chúng trở nên hạnh phúc trong mỗi tương giao với con người và đồng loại!

Ngày hội thả chim bồ câu bay đã trở thành một nét đẹp văn hóa của nhiều vùng quê

Trang trại nuôi chim Cu gáy sinh sản ở Bắc Giang

điều kiện để phát triển cả về quy mô và chất lượng.

Tuy nhiên, cần phải phân biệt rạch ròi giữa thú chơi chim cảnh với tư cách một loại vật nuôi gần gũi con người đã được thuần hóa, nuôi dưỡng, lai tạo,

thú chơi nhân văn tao nhã coi những chú chim như những người bạn tâm giao. Họ muốn dành những cảm xúc của mình cho những chú chim thông qua việc chăm sóc, gìn giữ chúng được an toàn trước kẻ thù,

Trong bối cảnh đại dịch Cúm A/H5N1 trước đây và đại dịch Sars-CoV-2 hiện nay, loài người càng phải nhận thức rõ hơn về tầm quan trọng của lối sống hài hòa với thiên nhiên. Trong mỗi suy tư đó, hơn lúc nào hết trong lúc này, chúng ta cần phải nhận thấy sự cần thiết phải gìn giữ thú chơi chim nhân văn tao nhã của ông cha đã trao truyền qua bao thế hệ gắn với việc bảo tồn và phát triển sự đa dạng sinh học, đồng thời, cũng lên án mạnh mẽ những hành vi săn bắt chim trong môi trường tự nhiên một cách bừa bãi, nhất là nạn săn bẫy chim phục vụ hoạt động tế lễ, phóng sinh hay làm thực phẩm từ chim và cả những việc làm biến tướng làm sai lệch những giá trị tốt đẹp vốn có của thú chơi chim cảnh.

Tri ân các nhà thực vật học Quốc tế

Nghiên cứu về hoa lan Việt Nam

• Trần Tuấn (TH)

Việt Nam là một trong 16 Quốc gia đa dạng sinh học hàng đầu trên thế giới. Riêng về các loại hoa lan, Việt Nam đã phân loại được 900 loài (Ước tính có khoảng 1.100 loài). Nói về độ giàu có về tài nguyên thực vật, nhất là Hoa lan, GS. TSKH Leonid Averyanov, nhà thực vật người Nga đánh giá Việt Nam nhỉnh hơn Thái Lan và không thua kém gì Trung Quốc.

Hoa lan một vẻ đẹp thanh cao, tôn quý

Hoa lan đối với người Việt là một loại hoa cao quý, thiêng liêng, không chỉ bởi hương thơm quyến rũ, màu sắc trình nguyên tượng trưng cho sự trong sạch, thanh cao, mà hoa lan với người Việt còn là “thần dược” quý hiếm được lưu truyền trong dân gian và được Hải Thượng Lãn Ông ghi chép rất cẩn thận. Vì thế hoa lan được mệnh danh là loài hoa Vương giả chỉ dành cho vua chúa gắn với câu “Vua chơi lan, quan chơi trà”. Hoa lan đã đi vào những áng văn thơ của mọi thời đại.

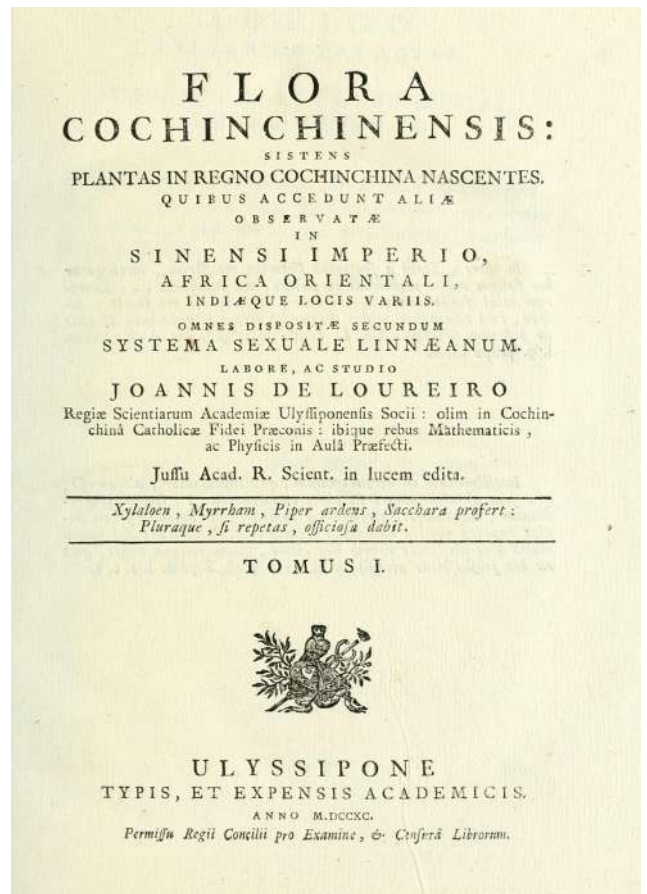
Tường truyền, dưới thời Trần Anh

Tông, nhà vua đã sưu tập được 500 loài cây lan quý, lập nên “Ngũ bách viên” - niềm kiêu hãnh của một ông vua hào hoa phong nhã. Các sứ thần Trung Quốc và các nước mỗi khi đến Việt Nam, vua Anh Tông thường đích danh dẫn họ đi xem vườn. Ai cũng tấm tắc khen và cho rằng Đông phương có một không hai, không ai có được vườn lan quý như vậy. vua Anh Tông thường sai bảo đi khắp nơi, lên rừng xuống biển, qua cả các nước Lào, Chiến Thành, Phù Nam, Xiêm La tìm các loài hoa quý, lạ đưa về.

Hay trong “Vũ trung tùy bút” và “Tang thương ngẫu lục” của Phạm Đình Hổ, ông đã mô tả nhiều cảnh ở Tây Hồ, Bắc Cung, Long Trì và việc nuôi trồng hoa, chơi cây cảnh của vua quan và nhân dân ta. Mục “Hoa thảo” trong “Vũ trung tùy bút” đã mô tả nhiều loài hoa như Thạch hoa, Thanh lan, Đông lan, Kiết lan, đồng thời có nói rõ kỹ thuật trồng lan.

Trong những năm tháng tham gia phụ trách nội dung Tạp chí Việt Nam Hương Sắc và hoạt động tại Trung tâm Nghiên cứu bảo tồn và Phát triển Sinh Vật Cảnh Việt Nam đã giúp tôi có cơ hội được tiếp xúc, trao đổi với nhiều người đam mê, tâm huyết sưu tầm hoa lan của Việt Nam và thế giới. Trong đó, có những tài liệu quý và những tư liệu ghi chép rất đáng trân trọng của PGS. TS Dương Xuân Trinh và Nhà nghiên cứu Bùi Xuân Đáng. Xin được giới thiệu một số nội dung chính dưới đây.

Gần 300 năm trước, vào khoảng năm 1743, nhà truyền giáo người Bồ Đào Nha, Joannis de Loureiro đã có những nghiên cứu, tìm hiểu về hoa lan Việt Nam. Tiếp sau đó là nhiều nhà thực vật trên thế giới cũng đã đến Việt Nam để tìm hiểu, nghiên cứu về hoa lan như: George Finlayson (1821-1822); Gaudichard Geaupré 1837; Clovis Thorel (1861-1867); J.B.L. Pierre (1864-1877); Eugène Poilane (1880-1930); Cécil Boden Kloss 1918; Archille Finet (1896-1913); Francois Guillaumin (1907-1934); André Gagnepain (1929-1951); Pierre Tixier (1955-1966); Gunnar Seidenfaden (1966-1975); Karel Petrzalka (1975-1998); Leonid Averyanov từ 1966; Olaf Gruss từ 1995...

Cuốn sách “Cây cỏ tại Nam kỳ” (*Flora Cochinchinensis*)

* **Joannis de Loureiro:** Ông đã đến tới Việt Nam vào năm 1743 trong vai trò là người truyền giáo. Ngoài ra, ông còn tham gia khảo cứu thực vật và địa dư suốt 35 năm sau đó. Năm 1782, ông trở về Lisboa và đến năm 1790 thì xuất bản cuốn sách “Cây cỏ tại Nam kỳ” (*Flora Cochinchinensis*). Đây được xem là tài liệu giới thiệu về hoa lan Việt Nam đầu tiên ra thế giới. Trong cuốn sách đó, ông có mô tả một số loài lan *Aerides* (Giáng xuân hay Giáng hương) như cây *Aerides odorata* và *Thrixspermum centipeda* (Mao tử). Ông cũng ghi chép về một số loài lan được gửi tới Viện bảo tàng Anh Quốc, phần lớn còn lại đã mang về Lisboa và bị mất dưới thời vua Napoleon vào khoảng năm 1808. Đến nay cuốn sách quý này vẫn có thư viện của nhiều trường Đại học California.

Một loại lan kiếm mang tên *Finlaysonianum*

* **George Finlayson:** Trong cuốn “Thai Art and Culture: Historic Manuscripts from Western Collections” đã ghi nhận George Finlayson (1790 - 1823) là một nhà thiên nhiên học người Scotland có ảnh hưởng về những nghiên cứu về động thực vật và con người tại Đông Nam Á, đặc biệt ở Việt Nam, Mã Lai và Thái Lan. Vào khoảng năm 1821 - 1822, ông tháp tùng đoàn Thương mại Crawford đến Thái Lan và Nam Kỳ với tư cách là nhà tự nhiên học và trở về Calcutta vào năm 1823. Với những đóng góp cho tự nhiên học ở vùng Đông Nam Á, bên cạnh một loài chim phình cổ họng có sọc (*Pycnonotus finlaysoni*) thì một loài lan kiếm của Huế (Việt Nam) là *Cymbidium finlaysonianum* được đặt tên riêng của ông.

* **Gaudichard Geaupré:** Ông là một dược sĩ và thảo mộc gia người Pháp. Cuộc đời của ông có 03 chuyến hành trình khám

phá thế giới. Lần thứ nhất từ năm 1817 - 1820 với những dấu ấn về khám phá châu Úc qua các bộ sưu tập về thảo mộc ở đây. Chuyến đi thứ hai ở Nam Mỹ vào năm 1931. Năm 1936, ông thực hiện chuyến đi vòng quanh thế giới lần thứ 3 để nghiên cứu về cây cỏ và đến Đà Nẵng (Tourane) vào mùa Xuân năm 1837. Trong chuyến đi này, ông có mang về vườn Thảo mộc Paris một số cây lan chưa xác định được tên.

Le docteur Thorel découvrant des orchidées épiphytes.
Dessin de E. Tournois d'après une aquarelle de M. L. Delaporte.

* **Clovis Thorel:** Ông là một nhà thực vật học, nhà thám hiểm và bác sĩ người Pháp. Năm 1861, ông đến Nam Kỳ làm việc chính tại một bệnh viện tại Sài Gòn và tranh thủ nghiên cứu thế hệ thực vật tại đây. Năm 1866 - 1868, ông tham gia đoàn thám hiểm ngược dòng sông Mê Kông từ Angkor (Campuchia), đến Lào, bang qua Bắc Kỳ (Việt Nam) để đến Vân Nam (Trung Quốc). Trong hành trình đó, ông đã khám phá ra rất nhiều loại thực vật và mang về Paris một số hoa lan, cùng một số cây cỏ, trong đó có cây bắt ruồi *Nepenthes thorelii* mọc tại Tây Ninh, Lái Thiêu, Dầu Tiếng (Ti Tinh, Lo Thieu, Guia Toan). Ông có những đóng góp đáng kể cho ngành thực vật học khi mô tả 4.203 loài. Trong đó có nhiều loài được đặt tên của ông.

* **Jean Baptiste Louis Pierre:** Ông là một nhà thực vật học người Pháp nổi tiếng với các nghiên cứu về Châu Á. Từ năm 1864 - 1877, ông làm quản lý tại Thảo Cầm viên Sài Gòn. Trong thời gian này,

ông dành nhiều thời gian nghiên cứu về hoa lan tại Việt Nam, Campuchia và Lào. Những kết quả nghiên cứu trong giai đoạn này được ông mô tả trong cuốn “Hoa cỏ tổng quát ở Đông Dương” (Flore générale de l'Indochine) và các tài liệu có liên quan như: Flore Forestière de la Cochinchine (1880-1907); Sur les plantes à caoutchouc de l'Indochine (1903); Sapotaceae in the Notes botaniques (1890-1891). Tên của ông cũng được đặt cho một số chi của thực vật để tôn vinh những đóng góp của ông.

Tượng bán thân của Pierre ở Thảo cầm viên Sài Gòn

* **Eugène Poilane:** Theo D.G. Frodin, 2001, Guide to Standard Floras of the World, năm 1909, Eugène Poilane đến Nam Kỳ (Việt Nam) với vai trò là một pháo binh. Sau chiến tranh thế giới lần thứ nhất, ông làm việc với Viện Thảo mộc và năm 1922, ông trở thành nhân viên Nha Kiểm Lâm. Ông lập đồn điền cà phê tại Khe Sanh vào năm 1926 và đi khắp Đông Dương thu lượm hoa cỏ gửi về Bảo tàng viện Saigon. Tới năm 1947, tính ra ông đã tìm được 36,000 mẫu thực vật trong đó có

một số hoa lan. Ông là người có công mang các giống cây từ Pháp, Nhật và các quốc gia khác đến Việt Nam.

Eugène Poilane (1887-1964)

* **Cécil Boden Kloss:** Là một nhà động vật học người Anh. Ông được biết đến là chuyên gia về các loài động vật có vú và chim ở Đông Nam Á. Theo Malayan Branch of the Royal Asiatic Society. 1932, từ năm 1908, ông làm việc dưới quyền của Herbert Christopher Robinson tại bảo tàng Kuala Lumpur. Năm 1918, ông đã đến Đà Lạt và mang về một số hoa lan cho viện Bảo tàng Anh Quốc. Tên của ông cũng được đặt cho một số động thực vật, trong đó có một loại rắn *Fimbrios Klossi* được phân bố ở Việt Nam, Lào và Campuchia.

Chân dung Wilhelm Micholitz

* **Wilhelm Micholitz:** Ông là một nhà sưu tập thực vật người Đức, từng làm việc cho nhà vườn người Anh gốc Đức (Henry Frederick Conrad Sander), chuyên thu mua hoa lan và cây cảnh khắp Á Châu. Ông đã tới Việt Nam vào khoảng năm 1905 và thu lượm khá nhiều hoa lan. Sau này có nhiều cây mang tên ông như: *Aerides micholitzii*, *Spathoglottis plicata* var. *micholitzii*, *Bulbophyllum micholitzii*, *Coelogyne micholitzii*... Những cây lan do ông thu lượm đã mang về Paris, sau này được Finet, Gagnepain và Guillaumin nghiên cứu.

Achille Eugène Finet

* **Archille Eugène Finet:** Ông là một nhà thực vật người Pháp được biết đến nhiều nhờ các nghiên cứu về các loài hoa lan có nguồn gốc từ Nhật Bản và Trung Quốc. Ông ấn hành một số tài liệu nói về những cây lan ở Đông Dương hiện còn lưu trữ tại Viện Thảo mộc Paris. Năm 1898, ông nhận diện sưu tập hoa lan của Hoàng tử Henry d'Orleans với phần lớn là những cây ở phía Nam Vân Nam trong đó có 6 cây của Lào. Trong một tài liệu khá lớn vào năm 1901, ông liệt kê một danh sách các cây ở Đông Nam Châu Á hiện còn ở Paris,

trong đó chừng mười mấy cây của Đông Dương. Trong tài liệu vào năm 1910, Finet đã nghiên cứu về những cây của Việt Nam, phần lớn do Eberhardt thu lượm, một vài giống mới được mô tả trong tài liệu này và trong các tài liệu khác. Finet là một nhà khoa học đứng đắn cho nên các biên khảo của ông rất đáng tin cậy. Ông vẽ khá nhiều tài liệu phân tách về cây cỏ hiện còn tàng trữ tại Paris.

Fran-ois Gagnepain

* **Fran-ois Gagnepain:** Ông là nhà thực vật học người Pháp tên viết tắt là Gagnep, chuyên nghiên cứu về hoa lan tiếp theo Finet. Từ năm 1929 đến năm 1934, ông đã ấn hành 17 tài liệu ngắn mô tả những cây lan mới của Đông Dương. Năm 1936-1967, ông viết chung với Henri Humert (1888-1967) một thảo mộc gia người Pháp trong cuốn *Flore générale de l'Indochine*.

André Guillaumin (André Louis Joseph Edmond Armand Guillaumin)

*** André Guillaumin (André Louis Joseph Edmond Armand Guillaumin):** Ông là nhà thực vật học người Pháp. Khởi sự nghiên cứu về hoa lan ở Tân Tây Lan vào khoảng 1920. Năm 1924, ông nghiên cứu về những cây lan hài tại Đông Dương gồm các cây *Paphiopedilum gratrixianum* và *Paphiopedilum delenatii*. Trong cuốn *Flore générale de l'Indochine* bắt đầu từ năm 1907 và phần đầu xuất bản vào năm 1912. Vào khoảng năm 1930, ông viết về những cây lan dựa theo những sưu tập tàng trữ tại Paris, trong số này có những cây ở Thái Lan. Các tài liệu do Gagnepain viết chung với ông gồm 96 loài và 485 giống. Sau khi hoàn tất cuốn *Flore générale de l'Indochine*, ông ấn hành nhiều tài liệu nhận dạng gồm có những bản vẽ mẫu của Simond và Eberhardt, 38 tài liệu này đã được ấn hành từ năm 1940 cho đến năm 1965. Tổng cộng trước sau, có 75 cây mang tên ông và Gagnepain.

*** Pierre Tixier:** Ông là một người Pháp bắt đầu với công việc phụ tá cho Guillaumin. Căn cứ vào tài liệu do Guillaumin biên soạn và những cây do

chính tay sưu tầm, ông khởi sự việc nghiên cứu vào năm 1955. Ông đã ấn hành một vài tài liệu mang tên ông. Năm 1966, ông ấn hành một cuốn sách nói về những cây phong lan ở phía nam dãy Trường Sơn bao gồm về thời tiết và thổ nhưỡng. Ông thu thập một số lớn tài liệu mô tả và hình vẽ chưa từng phổ biến và trao cho Gunnar Seidenfaden.

Gunnar Seidenfaden

*** Gunnar Seidenfaden:** Ông là một nhà ngoại giao và là nhà thực vật người Đan Mạch. Ông từng là Đại sứ tại Thái Lan (1955 - 1959) và tại Hoa Kỳ (1959 - 1961). Trong thời gian làm Đại sứ tại Thái Lan, ông và cộng sự đã dành nhiều thời gian nghiên cứu về hoa lan của các nước Đông Nam Á, trong đó có nghiên cứu một số loài lan của Việt Nam. Ông đã xuất bản một số cuốn sách về hoa lan như: *The Orchids of Thailand: A Preliminary List* viết chung với bác sĩ Tem Smitinand, *Orchid Genera in Thailand, Contributionsto the Orchid Flora of Thailand*, *The Orchids of Indochina* và *The Orchids of Peninsular Malaysia and Singapore* viết chung với Jeffrey Wood. Ông là một chuyên gia danh tiếng với 120 cây mới và là tác giả của 240 cây được định danh với một số hình vẽ của chính ông. Những loài lan mang tên ông gồm có *Seidenfadenia*, *Seidenfadeniella*, *Seidenfia*, *Gunnarella*, *Gunnarorchis*, và *Fadenia*.

Trong cuốn “Hoa Lan tại Đông Dương” (The Orchid of Indochina) xuất bản vào năm 1992 bao gồm 502 trang khổ lớn trong đó có khoảng 136 loài và 720 giống của Việt Nam. Sau này nhiều khoa học gia ngoại quốc và trong nước căn cứ vào cuốn sách của ông mà nghiên cứu thêm. Bộ sưu tập gồm hơn 10.000 mẫu vật của ông đã được tặng cho Đại học Copenhagen cùng với các bản vẽ gốc của Katja Anker và những người khác. Năm 2016, một số mẫu vật được trả lại cho Thái Lan với mục đích bảo tồn và phát triển một số loại lan quý.

GS. TS Leonid Averyanov

* **Leonid Averyanov:** Ông là nhà thực vật người Nga, thuộc Viện Thực vật Komarov, Viện Hàn lâm Khoa học Nga, ông cũng từng là phó Chủ tịch Hội Thực vật Nga, Chủ tịch Hội Lan Nga. Ông bắt đầu nghiên cứu về Lan Việt Nam từ năm 1981, với hơn 30 năm hoạt động ông đã mô tả và công bố hàng trăm loài lan và các loài khác từ Việt Nam qua các tài liệu: *The Slipper Orchids of Vietnam* (do ông và tiến sĩ Phillip Cribb, tiến sĩ Phan Kế Lộc, tiến sĩ Nguyễn Tiến Hiệp viết chung xuất bản năm 2003); *The Orchid of Vietnam Illustrated*; *Updated Checklist of the Orchids of Vietnam*; *The Orchids of Cuc Phuong National Park illustrated guide 2013...* Trong đó, có khoảng 300 giống thuộc 77 loài mới tìm ra tại Việt Nam trong các chuyến khảo sát của ông diễn ra từ năm 1984 cho đến năm 2006. Trong số này có khoảng 150 cây lan này không có ghi trong

các sách *Orchid of Indochina* của Gunnar Seidenfaden.

Quá trình nghiên cứu về hoa lan Việt Nam, ngoài sự giúp đỡ của các cộng sự Việt Nam, ông còn nhận được sự giúp đỡ của nhiều tổ chức quốc tế như: Hội Hoa Lan Hoa Kỳ (American Orchid Society), Hội quốc gia địa dư (National Geographic Society), hội Hoa Lan San Diego (San Diego Orchid Society); Tổ chức UNESCO... Đặc biệt, GS.TS. Leonid V. Averyanov là người đã phát hiện ra một loài lan hài mới, đặc hữu của Việt Nam - *Paphiopedilum Helenae* (Mang tên người vợ của ông).

Karel Petrzelka

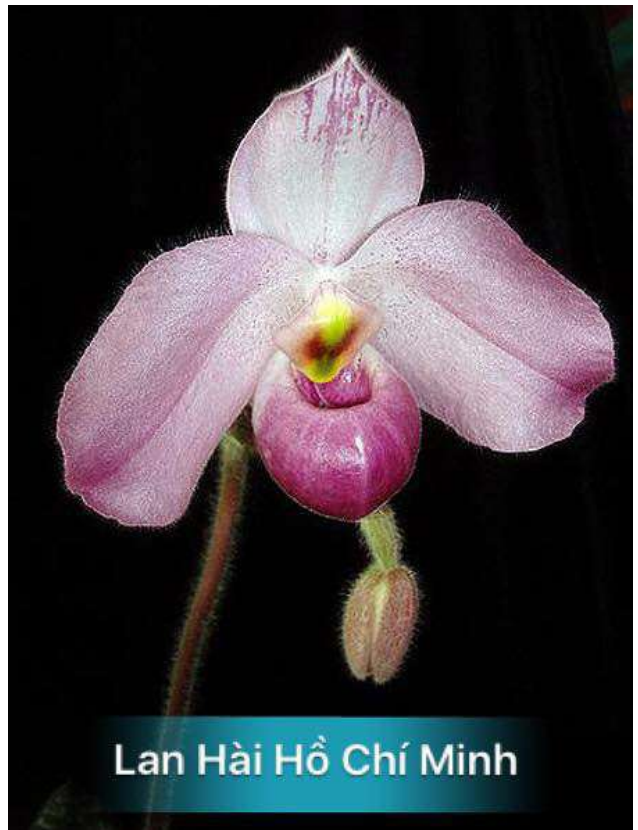
* **Karel Petrzelka:** Ông là nhà ngoại giao người Tiệp Khắc, từng giữ chức vụ Tổng Lãnh sự quán tại Việt Nam (1975 - 1988). Trong thời gian này ông và người con trai Alex Petrzelka, kỹ sư điện đã sưu tầm được 250 cây lan và khảo cứu khoảng

84 loài với 350 giống và thu được trên 400 tấm hình hoa từ năm 1989 đến năm 1998. Ông từng có ý tưởng về lập Danh mục lan rừng Việt Nam.

GS. Olaf Gruss, người có nhiều đóng góp cho bảo tồn lan hài Việt Nam

* **Olaf Gruss:** Ông là một nhà thực vật học người Đức, một người có nhiều công trình nghiên cứu và khảo nghiệm lan hài Việt Nam. Ông cũng tích cực hỗ trợ nhiều nghệ nhân sưu tầm hoa lan của Việt Nam công bố một một loài lan hài mới tìm được như: Nghệ nhân Chu Xuân Cảnh, nghệ nhân Trần Tuấn Anh; Nghệ nhân Nguyễn Hoàng Tuấn... Ông cũng đã xuất bản cuốn “Lan Hài Bạch Tạng” (Genus *Paphiopedilum Albino Forms*) trong số này có 16 cây của Việt Nam.

*Loài lan mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh (*Paphiopedilum Ho Chi Minh*)*

Đặc biệt, một loại lan đặc hữu của Việt Nam được phát hiện vào năm 1998 ở Cao Bằng đã được GS. Olaf Gruss và Holger Perner đặt tên là lan Vietnamense. Năm 1999, ông Popow, một nhà trồng lan người Đức đã nhân giống thành công cây lan *delenatii* với cây lan vietnamense. Năm 2002, cây lai nở hoa và được ông đặt tên theo tên vị lãnh tụ kính yêu của dân tộc Việt Nam: *Paphiopedilum Ho Chi Minh*, nghĩa là lan hài Hồ Chí Minh. Năm 2008, nước Cộng hòa Djibouti (một nước thuộc địa cũ của Pháp ở Đông Phi) đã phát hành một mẫu tem giới thiệu loài lan mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh (*Paphiopedilum Ho Chi Minh*) phát hành một mẫu tem giới thiệu loại lan hài mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh (*Paphiopedilum Ho Chi Minh*). Từ đó, thế giới biết đến và trân trọng loài lan đặc biệt này.

Người viết bài (bên phải) đón tiếp thành viên Hiệp hội Hoa lan Hoàng Gia Thái Lan

Nhìn lại chiều dài lịch sử mấy trăm năm qua, tri ân những đóng góp to lớn của những nhà thực vật học, chúng ta có thể tự hào rằng ngành hoa lan Việt Nam là một trong số ít những ngành sớm có sự giao lưu hợp tác quốc tế. Nhiều loại hoa lan của quốc tế cũng đã được thuần dưỡng di thực cả tự nhiên lẫn cơ học về Việt Nam và ngược lại. Bằng cách đó, những giá trị về hoa lan Việt Nam cũng đã được giới thiệu một cách trang trọng trong hệ tri thức toàn cầu.

Vấn đề đặt ra cho hôm nay là chúng ta cần phải làm gì để phát huy tối đa những giá trị truyền thống, văn hóa, khoa học và những lợi thế về khí hậu, thổ nhưỡng, sự đa dạng sinh học để thúc đẩy hoạt động bảo tồn và phát triển hoa lan Việt Nam lên tầm cao mới, để Việt Nam trở thành một cường quốc về hoa lan. Cơ hội biến một thú chơi văn hóa thành một ngành kinh tế sinh thái có giá trị cao làm giàu cho quê hương Đất nước đang hiện hữu và chờ đợi những hành động khoa học, quyết liệt, đồng bộ và thiết thực hơn nữa của mỗi chúng ta./

Bài thơ về các dáng thế cây cảnh của Giáo sư Trần Duy Quý

• MT

Nhân dịp Hà Nội lần đầu tiên tổ chức Festival Sinh Vật Cảnh, GS.TSKH Trần Duy Quý gửi đến độc giả của ấn phẩm Văn hóa Thời đại và người yêu cây cả nước bài thơ về các dáng thế cây cảnh nghệ thuật.

Tính anh dù sẵn tính trời
Năng luyện mới giỏi năng chơi mới sành
Trong trời đất có sơn thanh thủy tú
Dưới trần gian có thú chơi cây
Chỉ một gốc sanh một nhánh mai gầy
Mà lắm lúc đã say ngây say ngắt
Từ vẻ đẹp nguyên sơ trong trời đất
Khéo gom thu thành cảnh vật hữu tình
Cho cây có hồn tựa một sinh linh
Lại gần với người chơi như hình với bóng
Chân quân tử ưa trúc vàng thẳng gióng.
Đấng trượng phu mơ rơn sóng ngọn tùng
Nhìn bạt phong để nuôi trí anh hùng
Ngắm dáng trực luyện trung kiên ngay thẳng
Dáng cổ thụ uy nghi trùm tĩnh lặng
Mẫu tử phu thê nghĩa nặng tình sâu
Kìa văn nhân ngạo nghệ ngẩng cao đầu
Đây phượng vũ vườn cảnh hầu thân uốn khúc
Mộng vương giả chơi long giáng long thẳng long châu hổ phục
Thú trần gian chơi cừu thế tam đa ngũ phúc thất hiển
Theo lão mai tìm đến chốn thần tiên
Cầu hạc lập hương bách niên trường thọ
Gác lại cuộc bon chen sang hèn đen đỏ
Ngay ngao du cùng cây cỏ hàn huyền
Nghệ thuật chơi cây đâu phải bí truyền
Chỉ có trực siêu hoành huyền mà biến hóa
Thành muôn dáng muôn hình vừa tinh vừa lạ
Như bầy sắc cầu vồng qua người họa thành tranh.

Cây thu nhỏ gốc cằn già ngọn lá cần xanh
Rễ nổi thân thuần tay cảnh luôn biến đổi
Cây xứng chậu hài hòa hình khối
Khéo để thơ dẫn lối người xem
Khách xem cây thường khen thỉnh thoảng có lời dèm
Biết nghe sửa đẹp cây thêm lắm bạn
Rộng bang giao đổi trao du ngoạn
Cho Đa sắc, Lộc nhiều, Sung mãn, Sanh tươi
Một mảnh vườn con gom sắc hương trời.
Chơi chẳng chán bán chơi chơi thành nghệ
Đâu cần Thăng lên cung trăng tâm ả Hằng mơ vạn tuế
Kìa Mai, Đào, Trà, Quỳên, Nguyệt quế để cùng say
Say mà say ngắt say ngây
Say mà với đấy với đây lảng giềng
Cây người nặng nghĩa thiêng liêng
Tam đa ngũ phúc thất hiển mà ra
Mảnh mai dáng vẻ kiêu sa
Hoành huyền siêu trực vẫn là gốc thối
Tinh đời đẹp lắm ai ơi
Chơi cây mới thấy tình người bao la.

Siêu phẩm nguyệt quế của nhà vườn Tạ Huỳnh

• Minh Phương

Tác phẩm Nguyệt Quế đáng thác đổ có tuổi đời trăm năm của Nghệ nhân Tạ Huỳnh (Hà Nội) đang trưng bày tại Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024 được giới chơi cây cảnh đánh giá là cây mang giá trị nghệ thuật cao và rất giá trị.

Chủ nhân của tác phẩm độc đáo này là ông Tạ Huỳnh (Hà Nội), ông Huỳnh được biết đến là một doanh nhân thành đạt cũng như một nghệ nhân cây cảnh nghệ thuật.

Ông Huỳnh cho biết, ông sở hữu cây nguyệt quế cổ thụ này cách đây 3 năm. Cây có nguồn gốc từ trong Nam, trải qua rất nhiều đời chủ. “Tôi may mắn sở hữu cây với giá gần 1 tỷ đồng”, ông Huỳnh chia sẻ.

Tác phẩm xuất hiện rất nhiều tại các cuộc triển lãm lớn, nhỏ ở Việt Nam và được giới chơi cây cảnh đánh giá đây là cây nguyệt quế đầu bảng.

Không chỉ giới chơi cây cảnh trong nước đánh giá cao mà những nghệ nhân người nước ngoài cũng nhận xét đây là tác phẩm tiệm cận bonsai thế giới. Gốc, thân già, thân huyền buông xuống, bông tán bồng bềnh tạo chiều sâu cho tác phẩm.

Theo chia sẻ của ông Huỳnh, cây sanh làm dáng huyền (thác đổ) đã khó, làm cây nguyệt quế dáng thác đổ khó hơn gấp nhiều lần.

“Để tạo ra một tác phẩm như thế này không phải ngày một, ngày hai mà phải qua rất nhiều năm, có khi phải qua thế hệ này đến thế hệ khác”, ông Huỳnh nói.

Chiều dài của cây khoảng hơn 1m, thân cây trườn xuống phía dưới, bông tán thành tầng lớp rất nghệ thuật.

Theo ông Huỳnh, cây nguyệt quế là dòng tứ quý của miền Nam, hoa thơm quyến rũ và có bộ cành rất đẹp. Một thân trục, chuyển hướng cũng rất điệu đà.

Chia sẻ về giá trị của cây, ông Huỳnh cho biết, giá trị nghệ thuật của cây là vô giá, đó là cả một quá trình sáng tạo thăng hoa, đó là cái tâm, cái tình người nghệ sĩ muốn gửi vào đó.

Đặc điểm của dòng cây này là thân cây chắc chắn và phát triển rất chậm nên có được bộ rễ lớn như thế này phải trải qua rất nhiều năm.

"Cây này gọi là “cửu lan hương” bởi mỗi nhánh ra 9 lá không như các dòng 5 lá hay 7 lá”, chủ nhân tác phẩm cho hay.

"Tôi rất say mê tác phẩm này nên muốn sở hữu bằng được, sau khi mua về làm lại bông tán một chút - chia bông tán theo lối tản vân", chủ nhân tác phẩm chia sẻ.

Đặc biệt, bộ rễ cây “khủng”, da của cây rất mịn và trắng chứng tỏ cây rất nhiều năm tuổi.

Trải qua thời gian, cây có độ biến dị kỳ quái, khuỷu giật rất ngoạn mục. Góc gân gốc nhìn rất mạnh mẽ.

"Đây là cây cảnh cho nhiều hoa đẹp, hoa nguyệt quế rất to và thơm, được sử dụng trong những cuộc thi lớn và có nhiều ý nghĩa về mặt tâm linh, tài lộc", ông Huỳnh nói.

Theo tìm hiểu, cây nguyệt quế là loại cây thuộc họ Long não (Lauraceae), có tên khoa học là *Laurus nobilis* L., cây được biết là có nguồn gốc từ vùng Địa Trung Hải ở Đông Âu. Hiện nay, cây nguyệt quế có mặt ở nhiều nơi trên thế giới, trong đó có miền Nam nước ta với ý nghĩa làm cây cảnh trang trí.

Cây nguyệt quế còn có mùi thơm sẽ làm tinh thần các thành viên trong gia đình thư giãn, giải tỏa phiền muộn trong cuộc sống. Trồng cây nguyệt quế trong nhà còn là cách để cầu bình an, đỗ đạt thành tài cho con cháu trong nhà.

Cây nguyệt quế có thân gỗ thẳng, màu vàng nhạt, cao từ 2 - 6m, họ Cam và có nguồn gốc từ các nước châu Á. Lá nguyệt quế dài, có hình bầu dục thuôn và mọc xen kẽ theo thân cây. Nguyệt quế có hoa trắng, hơi ngả vàng, mùi thơm, mọc từ nách lá và nở quanh năm. Quả của cây màu xanh, có đốm nhỏ khi còn non và chuyển dần cam sang đỏ khi chín.

Với chương trình nghệ thuật

“BÀI CA HỒ CHÍ MINH”

Nhân kỷ niệm 55 năm ngày Bác Hồ đi xa, 55 năm thực hiện Di chúc thiêng liêng của Người, Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật phối hợp cùng Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch sẽ tổ chức chương trình Nghệ thuật đặc biệt với chủ đề “Bài ca Hồ Chí Minh”.

Theo đó, Chương trình nghệ thuật "Bài ca Hồ Chí Minh" được chỉ đạo nội dung bởi Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch. Kịch bản: Nhà báo Vương Xuân Nguyên - Tổng Đạo diễn: NSƯT Hương Giang. Với sự tham gia của tập thể nghệ sĩ, ca sĩ, diễn viên của Viện Kinh tế - văn hóa và Nghệ thuật: NSƯT Hương Giang, Quán quân Sao Mai 2022 Trịnh Núi, Ca sĩ Mai Nguyễn Anh, Ca sĩ Thái Sơn, MC Thùy Dương cùng Tốp ca Nam nữ, cùng đoàn thanh niên Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch.

Chương trình gồm các ca khúc: Dấu chân phía trước, Nhạc: Phạm Minh Tuấn - Thơ: Hồ Thi Ca; Đôi dép Bác Hồ, Nhạc: Văn An - Thơ: Tạ Hữu Yên; Lời Bác dặn trước lúc đi xa, sáng tác: Trần Hoàn; Trông cây lại nhớ tới Người, sáng tác: Đỗ Nhuận; Bác Hồ một tình yêu bao la, sáng tác

Thuận Yến; Bài ca Hồ Chí Minh, nhạc: Ewan Maccoll - Lời Việt: Phú Ân.

Việt Nam với bề dày lịch sử hào hùng đã hun đúc nên người con ưu tú của dân tộc, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành. Ở tuổi 21, với lòng yêu nước thương dân cháy bỏng đã rời bến cảng Nhà Rồng, vượt năm châu bốn biển tìm con đường giải phóng dân tộc, mở ra thời đại Hồ Chí Minh, một thời đại huy hoàng nhất trong dòng chảy lịch sử mấy ngàn năm dựng nước và giữ nước của dân tộc.

Hình tượng đôi dép Bác Hồ vượt suốt cuộc trường chinh chống Pháp và chống Mỹ cho đến ngày Người trở về đất mẹ đã trở thành biểu tượng cho vẻ đẹp giản dị, thanh cao, minh chứng hùng hồn cho sự tận hiến một lòng vì Nước, vì Dân, vì lý tưởng cách mạng:

Bàn chân qua vạn dặm trường
Dấu dép của Bác dẫn đường con đi
Vượt qua gian khó hiểm nguy
Dựng xây đất nước quản chi thác gheñh.

Bên căn nhà sàn đơn sơ, trước lúc đi xa Người đã để lại muôn vàn tình yêu thương cho toàn Đảng, toàn Dân và toàn Quân ta qua bản Di chúc thiêng liêng đã kết tinh những giá trị văn hóa, tư tưởng, đạo đức và tâm hồn cao đẹp mãi mãi soi đường cho chúng ta đi. Để hôm nay, tại nơi ở và làm việc của Người năm xưa giữa Ba Đình lịch sử, chúng con thành kính tưởng nhớ 55 năm ngày Bác đi xa, 55 năm thực hiện Di chúc thiêng liêng của Người, 55

năm bảo tồn và phát huy giá trị Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch:

Trông cây lại nhớ tới Người
Dựng xây đất nước như lời Bác răn

Bác Hồ, Người là tình yêu thiết tha nhất trong lòng dân và trong trái tim nhân loại...Lời ca ấy thay cho tiếng lòng cất lên từ triệu triệu con tim đối với vị cha già muôn vàn kính yêu của dân tộc. Người đã đi xa nhưng hình bóng của người luôn gần gũi và khắc sâu trong tâm khảm mỗi của người con đất Việt.

Thấm nhuần tư tưởng, đạo đức, phong cách và lời căn dặn của Người trong Di chúc thiêng liêng, 55 năm qua, tập thể cán bộ công nhân viên Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch tự hào cùng toàn Đảng, toàn Dân, toàn Quân ta và nhân loại yêu chuộng hòa bình khắp năm châu bốn bể mãi mãi ngân vang “Bài ca Hồ Chí Minh”.

Phát biểu tại Lễ kỷ niệm 55 năm ngày Bác đi xa, 55 năm bảo tồn và phát huy giá trị Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch (1969-2024) diễn ra sau Chương trình Nghệ thuật "Bài ca Hồ Chí Minh", bà Lê Thị Phượng, Giám đốc Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch chia sẻ: Trong cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã sống và làm việc nhiều nơi, nhưng Khu Phủ Chủ tịch vinh dự là nơi gắn bó với Người lâu nhất - 15 năm cuối đời (1954-1969). Nơi đây lưu giữ vĩnh viễn hình bóng, ký ức về tư tưởng, đạo đức, phong cách vị lãnh tụ vĩ đại Hồ Chí Minh, Anh hùng giải phóng dân tộc Việt Nam, nhà văn hóa kiệt xuất, chiến sĩ cộng sản quốc tế, người bạn thủy chung của nhân loại tiến bộ và yêu chuộng hòa bình.

Với vị thế là một trong 10 di tích đầu tiên trong cả nước được xếp hạng Di tích quốc gia đặc biệt, là di tích đầu hệ trong hệ thống các di tích lưu niệm về Bác Hồ,

Khu Di tích hiện đang thực hiện hiệu quả song song hai nhiệm vụ chính trị: Bảo tồn, gìn giữ nguyên trạng nơi ở và làm việc của Người tại Phủ Chủ tịch như sinh thời Người sống và làm việc; phát huy hiệu quả di sản của Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Khu Phủ Chủ tịch. Trong đó, bảo tồn, gìn giữ nguyên trạng di tích là nhiệm vụ chính trị cốt lõi; phát huy giá trị di tích là nhiệm vụ chính trị quan trọng.

Khu Di tích không có những công trình đồ sộ, hoành tráng gây choáng ngợp mà là những khuôn viên bình dị, thân quen, tuy quy mô, kiến trúc không lớn nhưng lại ẩn chứa những phẩm chất trí tuệ, tư tưởng, phong cách cao đẹp của một bậc vĩ nhân. Trải dài suốt 15 năm đặc biệt quan trọng trong cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tất cả di sản vật chất từ ngôi nhà, vật dụng đến cảnh quan hàng cây, con đường, ao cá..., cùng những di sản tinh thần sâu sắc, phong phú Người để lại đã hội tụ thành “cõi Bác xưa” với một “trường ký ức lịch sử - văn hóa” đầy đủ, nguyên gốc, có thể khẳng định là hiếm có trong hệ thống các di tích, lưu niệm về Người.

"Sau ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh đi xa, những cán bộ từng phục vụ Bác đã tình nguyện ở lại, dốc lòng, dốc sức trông nom, gìn giữ tốt nhất những di tích của Bác, từ ngôi nhà, vườn cây, ao cá đến đồ dùng hàng ngày. 55 năm đã trôi qua, Khu Di tích về Bác tại Phủ Chủ tịch vẫn được bảo

vệ, bảo quản cẩn trọng, chu đáo. Tất cả di tích, tài liệu hiện vật của Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch đang được bảo tồn nguyên vẹn như sinh thời Người sống, làm việc. Nối tiếp truyền thống vẻ vang, tập thể viên chức, người lao động Khu Di tích luôn ý thức sâu sắc về niềm vinh dự, tự hào được phụng sự sự nghiệp vinh quang. Đây không chỉ là công việc, là trách nhiệm,

nghĩa vụ mà trên hết, trước hết đó là tình cảm kính yêu dâng lên Bác, là khát vọng nung nấu, là mong mỏi tha thiết được bảo tồn, giữ gìn tốt nhất di sản của Người và lan tỏa sâu rộng hơn muôn vàn tình thân yêu Người để lại nơi này đến với đồng bào đồng bào trong nước và bạn bè quốc tế"- bà Lê Thị Phượng khẳng định./.

PHÓNG SỰ ẢNH CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT “KHÁT VỌNG TÂY NGUYÊN”

PHÓNG SỰ ẢNH CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT “KHÁT VỌNG TÂY NGUYÊN”

Festival Sinh vật cảnh Hà Nội lần thứ nhất năm 2024:

NƠI TINH HOA HỘI TỤ

Trường Giang - Văn Tiến - Vũ Thế Chiến

Tối 14/9/2024, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Hà Nội phối hợp cùng Hội Sinh vật cảnh TP Hà Nội tổ chức Lễ Khai mạc Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội lần thứ nhất năm 2024 tại Khu trường đua F1 (quận Nam Từ Liêm, Hà Nội).

Cũng trong lễ khai mạc, Ban tổ chức tuyên góp, đấu giá tác phẩm sinh vật cảnh đợt 2 ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão. Đây cũng là một trong 17 sự kiện kỷ niệm 70 năm Giải phóng Thủ đô (10/10/1954 - 10/10/2024) của thành phố Hà Nội.

Ông Nguyễn Xuân Đại, Giám đốc Nông nghiệp và phát triển nông thôn Hà Nội cho biết: Festival Sinh vật cảnh Hà Nội lần thứ nhất năm 2024 có quy mô trưng bày trên 30.000 m² đã thu hút sự tham gia của trên 1.000 chủ thể, đến từ 55 tỉnh, thành phố trong cả nước, với trên 33.000 tác phẩm Sinh vật cảnh tiêu biểu, thuộc các nhóm: Cây cảnh, gỗ lũa, đá cảnh (đồ đồng, mỹ nghệ), hoa lan, chim cảnh, tre cảnh và trên 2.000 sản phẩm OCOP, đặc sản vùng miền diễn ra tại Khu trường đua F1.

Festival Sinh vật cảnh lần thứ nhất năm 2024 giúp khai thác những tinh hoa văn hóa kết tinh trong các tác phẩm sinh vật cảnh, sản phẩm làng nghề, đặc sản vùng miền, sản phẩm OCOP để nâng cao giá trị nông sản, thúc đẩy phát triển du lịch và các mô hình nông nghiệp sinh thái đặc trưng của Thủ đô Hà Nội.

“Festival lần này khẳng định vị thế mới của hoạt động sản xuất và kinh doanh sinh vật cảnh là một trong bảy nhóm ngành phát triển nông thôn theo Nghị định số 52 của Chính phủ, ngày càng có đóng góp thiết thực trong xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh”, ông Nguyễn Xuân Đại cho biết.

Ông Nguyễn Xuân Đại, Giám đốc Sở Nông nghiệp và PTNT Hà Nội phát biểu tại Lễ Khai mạc

Các đại biểu cắt băng Khai mạc Festival Sinh Vật Cảnh Hà Nội 2024

Hưởng ứng lời kêu gọi của Ủy ban MTTQ Việt Nam TP Hà Nội, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Hà Nội đã phối hợp với Hội sinh vật cảnh Thành phố tổ chức phát động quyên góp, ủng hộ người dân các địa phương bị ảnh hưởng bởi cơn bão số 3 và đấu giá tác phẩm sinh vật cảnh, với tổng số tiền đợt 1 là 630 triệu đồng.

Ngay trong lễ khai mạc Ban tổ chức quyên góp, đấu giá tác phẩm sinh vật cảnh đợt 2 và được cộng đồng nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn, các tổ chức, cá nhân tham dự hưởng ứng.

Hội Sinh Vật Cảnh Hà Nội trao số tiền 480 triệu đồng từ hai cuộc đấu giá tại Festival

NNƯT Phạm Hồng Vinh - Phó Viện trưởng Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật trao số tiền 10 triệu đồng ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão

Trong khuôn khổ Festival sẽ diễn ra một số hoạt động như: Hội nghị giao lưu kết nối nghệ nhân - doanh nhân - chủ nhà vườn tiêu biểu toàn quốc đồng hành vì sự

phát triển sinh vật cảnh Thủ đô (15h ngày 10/9/2014); đại hội đại biểu Hội Sinh vật cảnh thành phố Hà Nội nhiệm kỳ 2024 - 2029 (14h ngày 11/9/2024); trình diễn sắc màu chim cảnh (9h ngày 12/9/2024); trình diễn tạo tác cây cảnh nghệ thuật (9h ngày 13/9/2024); trình diễn nghệ thuật cắm hoa (9h ngày 14/9/2024); không gian văn hóa trà Việt với nghệ thuật sinh vật cảnh Việt Nam (9h - 19h hàng ngày từ 11 - 15/9/2024)...

Đại biểu dự Festival ủng hộ quỹ phòng chống lụt bão

Đây là cơ hội để thúc đẩy kết nối giao thương, quảng bá và phát huy những giá trị kinh tế - văn hóa - nghệ thuật sinh vật cảnh Việt Nam; tôn vinh những sáng tạo tài hoa của cộng đồng nghệ nhân, doanh nhân, chủ nhà vườn tiêu biểu toàn quốc,

đồng thời khẳng định vị thế mới của hoạt động sản xuất và kinh doanh sinh vật cảnh - một trong 7 nhóm ngành phát triển nông thôn, góp phần xây dựng nông thôn mới và đô thị văn minh.

MỘT SỐ HÌNH ẢNH TẠI SỰ KIỆN:

VĂN HÓA THỜI ĐẠI

Ấn phẩm của Viện kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật

NHÀ XUẤT BẢN DÂN TRÍ

Số 9 - Ngõ 26 - Phố Hoàng Cầu - Q. Đống Đa - TP. Hà Nội

VPGD: Số 278 Tôn Đức Thắng, Q. Đống Đa - TP. Hà Nội

ĐT: (024). 66860751 - (024). 66860753

Email: nxbdantri@gmail.com

Website: nxbdantri.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản:

BÙI THỊ HƯƠNG

Chịu trách nhiệm nội dung:

LÊ QUANG KHÔI

Biên tập viên: Nguyễn Thị Hương Giang

Vẽ bìa: Nguyễn Cao Cường

Sửa bản in: Quyết Tuấn

Trình bày sách: Nguyễn Cao Cường

Tổ chức xuất bản: Vương Xuân Nguyên

Đơn vị liên kết: Viện Kinh tế - Văn hóa và Nghệ thuật

In 500 cuốn, khổ 20,5 x 29 cm tại Công ty Cổ phần Truyền thông Pháp luật và Thời đại, địa chỉ: JA08 khu Biệt thự Thiên đường Bảo Sơn, An Khánh, Hoài Đức, Hà Nội. Số xác nhận đăng ký xuất bản số: 3373-2024/CXBIPH/7-142/DT. Quyết định xuất bản số: 2873/QĐXB-NXBĐT do Nhà xuất bản Dân Trí cấp ngày 16 tháng 9 năm 2024. Mã ISBN: 978-604-40-5065-2. In xong nộp lưu chiểu năm 2024

*Ngũ tử hùng gia mãnh lực Thần
Tráng linh trực thế từ thời xuân*

*Ngũ dục ngũ phương giai tuấn kiệt
Diên niên kiên trụ vũ phong vân*

Nghệ nhân Nguyễn Văn Quân (Quân Xóm)
Trung tâm Nghiên cứu
và Phát triển Hoa cây cảnh Việt Nam
Điện thoại: 094 9721888

ISBN: 978-604-40-5065-2

9 786044 050652